DE HEMELLOODS

DOOR RALPH CONNOR

Ben Fakkert
836 e Fulton str

The Sky Pilot
in Dutch

G. F. CALLENBACH

NIJKERK

DE HEMELLOODS

RALPH CONNOR

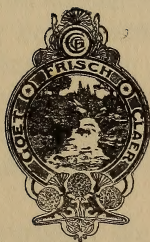
DE HEMELLOODS

(EEN VERHAAL UIT HET VERRE WESTEN)

Naar de 9de Engelsche Uitgave from 9th Eng Ed

DOOR A L M A

TWEEDE DRUK 2nd imp or ed

NIJKERK — G. F. CALLENBACH
1911

INLEIDING.

Tot hoever iemands macht reikt om zijn broeder te helpen, hangt af van de grootte zijner liefde, en van zijn geloof, dat het goede ten slotte de overwinning zal behalen. Met deze liefde, die niet zichzelve zoekt, en met dit geloof, dat het kwaad bij den wortel aangrijpt, trekt hij uit, voorbereid op alles, behalve op een nederlaag.

Dit verhaal speelt in Laag Heuvelland, en doet ons kennis maken met mannen, ondernemend van aard, die hun gezellig, soms weelderig thuis verlieten, dewijl een innerlijke drang hen aanzette, om iets bijzonders te worden, of te doen; maar ook met anderen, die, uitgestooten door huns gelijken, in deze afgelegen, eenzame streken een plekje hoopten te vinden, waar zij, ver van alle bekenden, het verleden konden leeren vergeten.

De golvende heuvelreeks, die het landschap afsluit, vormde de grenslijn tusschen hen en de beschaafde wereld. Hier behoefden zij geen onderzoekende blikken te vreezen; hier waren zij vrij van allen dwang, dien de maatschappij ons oplegt; maar daarentegen misten

zij hier ook den verzachtenden invloed van het huiselijk leven en den omgang met goede vrouwen. Wie zal er zich dan over verwonderen, dat sommigen, verblind en verdwaasd door de nieuw verworven vrijheid, in wilde vaart het hobbelig pad afrenden, dat hen onvermijdelijk naar den afgrond voeren moest?

In dit verhaal leeren wij echter ook een man kennen, wiens blik verder reikte dan de golvende heuvellijn, — een man, die tot hen kwam met het vaste voornemen om hun tot een broeder te zijn, hen door oprechte liefde en vertrouwen te brengen tot de erkenning, dat het leven een onschatbare gave is, en dat het goed is mensch te zijn.

HOOFDSTUK I.

LAAG HEUVELLAND.

Tusschen de groote prairiën en het Hooggebergte liggen de Lage Heuvels. Over een uitgestrektheid van negenhonderd mijlen vertoonen de prairiën zich als een effen vlakte. Dan verandert het tooneel. De bodem begint te rijzen, vormt zacht afgeronde heuveltjes, verderop hoogere, scherper van omtrek, totdat zij op puntige klippen gaan gelijken en ten laatste gestuit worden door het machtige Hooggebergte.

Dit golvend terrein, dat de prairie met de bergen verbindt, heet Laag Heuvelland. Het beslaat niet meer dan honderd mijlen, maar geen andere honderd mijlen in het Verre Westen bieden zooveel eigenaardig bekoorlijks. Deze landstreek toch vereenigt de schoonheden van prairie en bergland beide. Er zijn valleien zoo breed, dat zij den horizon schijnen te raken, en hoogvlakten zoo uitgestrekt, dat zij aan de groote prairie doen denken. Naarmate men dichter bij de bergen komt, worden de dalen enger en enger, totdat zij niet veel meer zijn dan diepe ravijnen, waar de blauwgrijze wateren doorheen schieten, afkomstig van de gletschers, die verblindend wit liggen te glinsteren tusschen de ver verwijderde bergtoppen. Hier vindt men de hoogweiden, waar talrijke kudden hoornvee

en paarden grazen. Hier vindt men ook de woningen der veefokkers, wier dikwerf ruw en eenzaam bestaan vol is van den ernst en de scherts, van het aandoenlijke en het blijgeestige, die gezamenlijk de poëzie van het leven uitmaken. Onder hen komt men lieden tegen, die alles aandurven, vermetele waaghalzen, van alle volk en natie. Maar ook uitgeworpenen, gesjeesden, teleurgestelden, hebben hun weg gevonden naar de woudhutten van Laag Heuvelland. 't Is een streek, welker zonnige hoogten en lommerrijke dalen hun merk drukken op het leven der bewoners, want nergens is de tegenstelling van licht en schaduw duidelijker waar te nemen dan binnen de huizen der veeboeren in de provincie Alberta.

Door al wat ik ondervonden heb, ben ik bevestigd in de overtuiging, dat God regent over rechtvaardigen en onrechtvaardigen, want anders zou ik nooit kennis gemaakt hebben met deze streek en het zeldzaam aantrekkelijk leven der veeboeren, noch in aanraking zijn gekomen met den belangwekkendsten van het troepje belangwekkende mannen in Laag Heuvelland, — onzen lieven goeden Loods, zooals wij hem noemden.

Mijn eerste studiejaar eindigde heel ongelukkig. Mijn voogd was wanhopig. Als ik er thans over nadenk, beklaag ik hem. Toen ten tijde vond ik, dat hij zich noodeloos ongerust maakte, en eigenlijk een vervelende bemoeial was. De uitnoodiging van Johan Dalen, een verren neef, om de zomermaanden bij hem te komen doorbrengen op zijn bergweide in Zuid-Alberta, kwam op 't rechte oogenblik. Ik verlangde vurig haar aan te nemen. Mijn voogd aarzelde lang, maar toen zich geen andere uitweg voordeed, moest hij eindelijk wel erkennen, dat ik er, door te gaan, niet erger aan toe

kon worden, dan ik reeds was. Zoo kwam het, dat ik op zekeren vroegen voorjaarsdag in 1884 afstapte aan een eindstation en mij aansloot bij eenige vrachtlieden van de Hudson-Baai-Maatschappij, op weg naar de Canadeesche grens. Onze trein bestond uit zes wagens en veertien jok ossen, benevens drie hitten onder de hoede van een Franschen Mesties [1]) en zijn zestienjarigen zoon. Wij vorderden slechts langzaam, maar die geheele lange dag, van de grauwe nevelachtige morgenschemering, totdat de ondergaande zon den hemel met de schoonste kleuren tintte, was voor mij een dag van ongekend genot.

Op den avond van den derden dag bereikten wij de Halte, waar Johan Dalen ons zou opwachten. Ik herinner mij nog goed, hoe ik een en al bewondering was over de gemakkelijkheid, waarmeê hij op ons toereed, gekleed in een loshangend buis, gezeten op een fraaien pony, terwijl hij voor mij een hit binnen den kring van wagens leidde, zonder zich te bekommeren om touwen, vrachtgoederen en andere dingen, die hem in den weg lagen. Nog voordat zijn pony tot staan was gekomen, sprong hij er af en drukte mij de hand op een manier, die mij deed voelen hoe welkom ik hem was. Jaren waren voorbijgegaan, sedert hij iemand van de familie had gezien, en de uitdrukking van innige vreugde in zijn oogen zeide mij genoeg, dat de dagen van ouds niet vergeten waren, dat zijn gedàchten dikwijls bij ons hadden vertoefd. Na zelf twee jaren tusschen de heuvelen geleefd te hebben, leerde ik nog beter begrijpen, dat men op sommige dagen half ziek kan zijn van verlangen naar hetgeen onherroepelijk voorbij is.

[1]) Mesties = kleurling.

Toen wij gegeten hadden, schaarden wij ons rondom een heerlijk vuurtje, terwijl Johan en de Mesties rookten en praatten. Ik lag op mijn rug te kijken naar de fonkelende sterren aan den donkerblauwen, wolkeloozen hemel, en luisterde in volmaakte tevredenheid naar het gesprek van mijn neef en den Mesties. Nu en dan deed ik een vraag, maar niet te dikwijls. Niet door vermoeiend vragen, maar door zwijgend aanhooren krijgt men den bewoner van het verre Westen aan 't vertellen. Zooveel had ik al geleerd gedurende mijn driedaagsche reis.

Ik lag dus stil en luisterde, en de verhalen van dien avond zijn saamgesmolten met de warme luchtschakeeringen, de vriendelijke sterren, en met de gedachten aan thuis, die het wederzien van mijn neef scheen op te wekken.

Den volgenden morgen vroeg, nog voor het aanlichten van den dag, hadden wij het kamp opgebroken en waren gereed om onzen vijftig mijlen langen rit te beginnen. Het motregende, en ofschoon Johan zelf onverschillig was voor weer en wind, stond hij er op, dat ik mijn regenjas zou aantrekken. De jas was spiksplinternieuw en voorzien van een pelerine, die ritselde toen ik mijn hit naderde. Het was een kittig beestje, met meer wit in zijn flikkerende oogen, dan mij lief was. Hij beviel mij eigenlijk maar matig en ik hem klaarblijkelijk ook niet; want toen ik hem bij den teugel nam, snoof hij onheilspellend, sprong onverhoeds op zij, plantte zijn hoeven stevig vast, en keek mij uitdagend aan, alsof hij van plan was iedere tegemoetkoming beslist af te wijzen. Ik trachtte hem te naderen met vriendelijke woorden, — tevergeefs; hij week halsstarrig achteruit, en daar ik evenmin toegaf,

werd mijn arm bijna uit het lid getrokken. Eer het echter zoover was, kwam Johan mij te hulp, vatte den hit van de andere zijde bij den teugel en hield hem vast, totdat ik kon opstijgen. Den zadelknop grijpende sprong ik op zijn rug. Het volgende oogenblik vloog ik over zijn hoofd op den grond. Mijn eenige gewaarwording was die van verbazing, 't ging alles zoo ongeloofelijk snel. Ik verbeeldde mij een geoefend ruiter te zijn, daar ik vrijwat ondervinding had opgedaan met verschillende boerenveulens, maar dit was iets geheel nieuws. Johan glimlachte, de Mesties stond belangstellend toe te kijken, en zijn zoon schaterde het uit van pret.

„Ik zal den hit wel nemen," zei Johan; maar die grinnikende jongen prikkelde mij tot verzet, en hoewel mijn stem beefde, antwoordde ik zoo luchthartig mogelijk: „Neen, neen, ik zal hem wel klein krijgen."

Nogmaals sprong ik in het zadel, maar het volgende oogenblik ging het dier als een bal omhoog in de lucht, spande bij het neerkomen zijn rug zoo rond als een boog, de vier beenen strak bijeen, en kwam met zulk een smak op den grond terecht, dat mijn tanden tegen elkander sloegen. Dat was mijn eerste kennismaking met den hoogen-rug-sprong.

Nu zette de hit zich ernstig aan 't werk, om het ritselende, wapperende ding af te werpen. Eerst ging hij bedaard een paar passen achteruit, schoot toen als een wervelwind vooruit, bleef plotseling staan alsof hij versteend was, en herhaalde den sprong in de lucht, om weer neer te komen met gekromden rug, en beenen stijf als een stok. Toen dat niet hielp ging hij op zijn achterbeenen loopen, trok vervolgens bliksemsnel aan den linkerkant zijn lende in, om dan

weer onverdroten van voren af aan te beginnen met zijn dwaze sprongen.

„Houd je taai!" riep Johan, tusschen zijn lachbuien door. „Hij zal er eindelijk wel misselijk door worden."

Jawel, dacht ik, als zijn binnenste niet heel wat fijner is dan zijn uiterlijk, is de kans al heel gering, dat die kleine woesteling het slachtoffer zal worden van onpasselijkheid.

Wat de zaak nog erger maakte was, dat een bijzonder hooge sprong de pelerine van mijn jas over mijn hoofd deed vliegen, zoodat ik niet meer kon zien. Thans had de hit mij in zijn macht en hij kende geen erbarmen. Hij sloeg en trapte, steigerde, zette een hoogen rug, stond nu op de voorbeenen, dan op de achterbeenen, of lag op de knieën, terwijl ik, arme blindeman, mij slechts kon vastklemmen aan den zadelknop. Gelukkig woei eindelijk mijn pelerine een weinig op en bemerkte ik, dat het zadel op zij zakte. Zoodra de hit dus weer de knieën boog, sprong ik af. Ik stel er prijs op dit neer te schrijven, want de uitgelaten vroolijkheid van den knaap en zijn ophemelen van den hit toonden maar al te duidelijk, dat hij mij overwonnen waande. Zelfs na mijn afstijgen ging het dier voort met zijn malle bokkesprongen, alsof hij een uurwerk in zijn buik had, dat afloopen moest, voordat hij tot stilstaan kon komen.

Ik voelde mij heel onpleizierig en zenuwachtig, maar het jubelen van den jongen en het meewarig lachen van Johan en den Mesties maakten mij bijna dol. Ik rukte mijn pelerine los, slingerde ze weg, liet het zadel weer goed leggen, greep Johans rijzweep, sprong, zonder mij aan zijn welgemeende waarschuwingen te storen, nogmaals op mijn ros, en ranselde

hem, voordat hij zijn verdere gedragslijn kon vaststellen, zoo duchtig af, dat hij als een razende Roland met mij wegrende. Vijf minuten later keerde hij gedwee naar het kamp terug, tot groote teleurstelling van zijn jeugdigen bewonderaar, en tot mijn eigen niet minder groote verbazing.

Johan toonde zich uiterst voldaan, en zelfs het strakke gezicht van den Mesties ontplooide zich.

„Je moet niet denken, dat ik er je heb willen doen inloopen," zei mijn neef. „Het kwam door die pelerine. Daar is hij niet aan gewend. Maar het was een kranig stukje. Je zoudt er in een circus vijf dollars per dag meê kunnen verdienen."

„Ja, ja," bevestigde de Mesties. „'t Was mooi, prachtig mooi."

Dat hing, dacht ik, eenigszins af van het oogpunt, waaruit men de zaak beschouwde; maar ik knikte toestemmend, overgelukkig dat ik zegevierend uit den strijd was gekomen.

Dien ganschen dag volgden wij het pad, dat nu over de heuvels, dan dwars door de vruchtbare dalen liep. Hier en daar waren de valleien doorsneden van snelvlietende blauwgrijze rivieren, doorschijnend en ijskoud, en van de hoogste heuveltoppen konden wij een blik werpen op menig vriendelijk meertje, dicht bevolkt met watervogels, die lustig piepten en schreeuwden en plasten, alsof zij geen gevaar duchtten. Nu en dan trok een donkere vlek, die zwart afstak tegen het groen der weiden, mijn aandacht; — herdershutten, verklaarde mijn neef. Hoe afgezonderd van de bewoonde wereld, en hoe eenzaam, als verloren tusschen de tallooze heuvelen, moest de bewoner van zoo'n hut zich wel voelen!

Ik zal nooit den zomeravond vergeten, waarop Johan en ik Zwaankreek binnenreden. Ik zeg binnenreden, maar er was geen dorp te zien, niet eens een gehucht, alleen een Halte — een langwerpig houten gebouw, anderhalve verdieping hoog; eenige stallen, en een toko, goed voorzien van alle mogelijke levensbehoeften. Een hoek van den winkel was tot postkantoor ingericht, en de eigenaar woonde er boven. De ligging was eenig mooi. Rechts de golvende prairie, die zich als een bruingele vlakte tegen den purperkleurigen horizon aanvlijde; links de dichtbegroeide heuveltoppen, met hun achtergrond van wazig blauwe bergen.

In deze wereld, waar alles betrekkelijk is, schatten wij de dingen natuurlijk naar hun onderlinge verhouding, zoodat dan ook, in tegenstelling met onzen langen rit door een onbewoonde streek, deze twee huizen met hunne bijgebouwen mij een middelpunt van leven toeschenen. Aan het hek bij de Halte waren eenige paarden vastgebonden.

„Aha!" zei Johan. „Ik wed dat de Edele Zeven op het dorp zijn."

„Wie?" vraagde ik.

„Wel, de Edele Zeven, de keurbende van Zwaankreek. Komaan, we hebben dus zeker een Vergunningavond."

„Wat is een Vergunning-avond?" vraagde ik.

„Och," antwoordde Johan op gedempten toon, want er stonden een paar jonge mannen bij de deur, „je moet weten, dat sterke drank hier een verboden weeldeartikel is; maar als een van de jongens een gevoel heeft, alsof hij ziek zal worden, vraagt hij vergunning om een paar flesschen voor een geneeskundig

doel te halen. Daar krijgt hij dan een briefje voor, en omdat de andere jongens natuurlijk aan dezelfde ziekte zijn blootgesteld, noodigt de patiënt, die het briefje kreeg, zijn kameraden uit, om hem het voorbehoedmiddel te helpen opdrinken. En," voegde hij er met een ondeugend knipoogje bij, „'t is merkwaardig hoeveel besmettelijke ziekten ons bijna zouden hebben aangetast in dit zoo door en door gezonde land."

Dit gezegd hebbende steeg hij af en voegde zich bij de Edele Zeven.

HOOFDSTUK II.

DE EDELE ZEVEN.

Johan werd met groote hartelijkheid ontvangen. Begroetingen als: Ha, daar is Jo! — Blij je te zien! — Hoe vaar je, Simon Pijpedop? — hem op vroolijken toon toegeroepen, deden mij begrijpen, dat mijn neef geacht en geliefd was in dezen kring. Hij knikte hen vriendelijk toe, en stelde mij vervolgens behoorlijk aan hen voor. „Mijn jeugdige neef, kersversch gekomen uit de oude wereld," zei hij met een sierlijke handbeweging. Ik stond verbaasd over de hoffelijke buigingen, waarmeê deze boersch gekleede, ruwe klanten de voorstelling beantwoordden. In een Londenschen salon zou men het hun niet verbeterd hebben. Als neef van Johan werd ik dadelijk opgenomen in hun kring, die zich anders niet zoo gemakkelijk opende voor een nieuweling.

'tWas een merkwaardig troepje. Bruinverbrand, mager, lenig, gespierd, deden zij denken aan soldaten, zooeven teruggekeerd uit den strijd. Zij spraken en bewogen zich met groote gemakkelijkheid en een zekere luchthartige onverschilligheid. Hunne oogen hadden een eigenaardige manier van iemand aan te zien, kalm en vrijmoedig. Men voelde, dat het vlugge, vaardige lui waren.

Dienzelfden avond werd ik plechtig geïnstalleerd, maar tot mijn leedwezen moet ik bekennen, dat ik er mij weinig van herinner. Onder het rijden toch werd veel gedronken, veel meer dan dienstig voor mij was, en slechts aan Johans goede zorgen had ik dien nacht mijn behouden thuiskomst te danken.

De Club der Edele Zeven was het alles beheerschende element in het district Zwaankreek. Opgericht door zeven jonge Engelschen van aanzienlijke geboorte tot opscherping van het verstand en tot bevordering van 't gezellig verkeer, was zij in den loop der jaren van karakter veranderd; maar niet van naam. In het begin werden alleen tot het lidmaatschap toegelaten de besten der kolonisten, zooals bijvoorbeeld Johan Dalen, verder „anderen van gelijke gezindheid", onder welke benaming naar ik onderstel twee veehoeders waren opgenomen van Ashley-Hoeve, Hi Kendal en Bill Brondo. Langzamerhand liet de Club hoogere eischen varen en bepaalde zich tot het bevorderen van gezellig verkeer, hoofdzakelijk door kaartspelen en whisky drinken. Van goede afkomst, zorgvuldig opgevoed, van de jeugd gewoon zich te bewegen in beschaafde kringen, hadden deze jonge knapen, bevrijd van alle banden, spoedig afgeworpen wat opgeplakt was, en vertoonden zij zich volgens hun natuurlijken aanleg. Het Verre Westen bracht hun waren aard aan 't licht, soms tot hun eer, dikwijls tot hun schande. Hoofd der Club was Jonkheer Frederik Ashley, een groote goedige man, met een uitstekende gezondheid, een flink inkomen, en een mooie vrouw, de dochter uit een oud Engelsch geslacht. Op Ashley-Hoeve werden de voorvaderlijke tradities in eere gehouden voor zoover dat mogelijk was. Jonker Frits verscheen

op de wolvenjachten in rijbroek en kaplaarzen, en ook binnenshuis was alles op Engelsche leest geschoeid. Kenschetsend voor het leven in 't Verre Westen was echter, dat zijn twee veedrijvers, Hi Kendal en Bill Brondo, zich maatschappelijk geheel zijn gelijken voelden, al gaven zij dadelijk toe, dat de tegenwoordigheid van zijn schoone statige vrouw hen verlegen maakte. Ashley was een door en door goed mensch, volkomen berekend voor het werk van een heereboer, en te veel edelman om zich iets te laten voorstaan op zijn hoogeren stand. Hij bezat de grootste hoeve in die streek, en was een der weinige lieden, die er geld uit wisten te slaan.

Ashley's beste vriend, of beter misschien, degeen met wien hij het meest verkeerde, was een man, dien zij „de Prins" noemden. Niemand wist zijn familienaam, maar iedereen zei, dat hij uit een aanzienlijk geslacht stamde, en wat zijn voorkomen en manieren betreft, kon men zijn afkomst werkelijk niet hoog genoeg stellen. Hij leefde hoofdzakelijk van een jaargeld, maar daar het hem werd uitbetaald door Ashley, wist niemand waar dat geld vandaan kwam, noch hoe groot het bedrag der som was. Hij was, naar het uitwendige te oordeelen, wat men zou kunnen noemen een modelman; nommer een in alles wat in 't Verre Westen tot aanbeveling strekt. Hij kon een stier bij de horens vatten, en verstond de kunst om de kudden in bloei te doen toenemen; was de beste kaartspeler en kon zooveel whisky verdragen, dat hij de bewondering opwekte van zijn vrienden en de afgunst van zijn vijanden. Wat het africhten van een pony betreft, iets waarin de bewoners van het Verre Westen bijna door niemand overtroffen worden; zelfs Bill Brondo

moest erkennen, dat de Prins het van hem won. Die, placht hij te zeggen, kan alles berijden wat pooten aan 't lijf heeft, een kikker incluis. — Deze waardeerende woorden, komende uit den mond van zoo iemand, mochten wel de hoogste lofspraak heeten.

De Prins leidde een zeer eenzelvig leven. Alleen verwaardigde hij zich nu en dan een bezoek te brengen aan den eenen of anderen veefokker, die, al spoedig onder zijn bekoring geraakt, er niet weinig trotsch op was hem tot gast te hebben, al was het ook ten koste van een paar inzetten bij het kaartspel. Hij sloot met niemand vriendschap, ofschoon meer dan een kon vertellen van bange uren, waarin de Prins gestaan had tusschen hem en zijn laatsten dollar, en geen anderen dank verlangde dan de belofte, dat het een geheim zou blijven tusschen hen beiden. Hij had iets nonchalants over zich en om zijn mond speelde gewoonlijk een cynisch glimlachje, dat scherper werd, naarmate de hartstocht in hem ontwaakte. Latour, de tokohouder aan de Halte, vertelde mij eens hoe de Prins bij zekere gelegenheid hardop gelachen had. Een vrachtrijder, een Fransche Mesties, op reis naar het Noorden, legde een kaartje met den Prins. Het duurde niet lang, of zijn halfjaarsch loon was naar de overzijde van de tafel verhuisd. De vertoornde vrachtrijder beschuldigde zijn glimlachende tegenpartij van oneerlijke handelingen en wilde hem met een geweldigen slag neerslaan. Maar de Prins ving, zonder van zijn plaats te komen, de gebalde vuist op, duwde ze met kracht achterover, zoodat zij zich wel moest ontspannen, drukte den Franschman neder .... neder, totdat hij op de knieën lag, en hield intusschen zijn

hand als in een ijzeren schroef gevangen. De man schreeuwde het eindelijk uit van pijn en smeekte om genade. Toen lachte de Prins hardop, tikte den overwonnene op den schouder en zeide: Volg mijn raad, vriend, en kaart niet, voordat gij het spel volkomen meester zijt, en de kracht van uw tegenpartij kent. — Daarop gaf hij hem het geld terug met de woorden: Ik heb geld noodig, maar niet het uwe. — En toen, terwijl hij zat te kijken naar den ongelukkigen sukkel, die zijn aandacht verdeelde tusschen zijn geld en zijn gekneusde hand, lachte hij nogmaals hardop, een lach, die niet aangenaam aandeed.

De Prins was ontegenzeggelijk de belangwekkendste figuur van de Club der Edele Zeven, en zijn woord had meer gezag, dan dat van iemand anders. Een Edinburgsch student, Bruce geheeten, volgde hem als zijn schaduw. Dit jonge mensch had iets gedaan aan philosophie, redeneerde graag, was koppig van aard en met hart en ziel verknocht aan den Prins. Zijn grootste eerzucht was even hooghartig en statig te kunnen optreden, als hij. Maar daar hij wat vierkant en gedrongen was, een open goedhartig gelaat had en een luide doordringende stem, zoo vielen zijn pogingen, om zijn vriend na te bootsen, in 't water. Elke mail bracht hem een brief van huis. In 't begin van onze kennismaking liet hij mij wel eens een brief lezen, maar toen de inhoud meer en meer blijken ging dragen van bezorgdheid om zijnentwil, kreeg ik ze niet meer te zien. Dat was maar goed, want ik vatte niet hoe het mogelijk was die brieven te lezen en een leven te leiden, als hij deed. Arme Bruce! Hij had goede opwellingen en was edelmoedig van hart; maar de Vergunning-avonden, de jachtpartijen,

het kaarten, de buitensporigheden van de Club, waren meer dan hij kon verdragen.

Dan waren er ook nog de twee broeders Hill. De jongste, Bertie, een vroolijke blonde krullebol, in 't geheel niet in staat om op eigen beenen te staan, droevig geneigd als hij was om alle mogelijke dwaasheden te begaan. Hij had echter een warm hart en was innig gehecht aan zijn grooten broer Humphrey, in de wandeling Hump genoemd, die veefokker was geworden, voornamelijk om op zijn jongeren broeder te kunnen passen. En dat was geen gemakkelijke taak, want iedereen hield van Bertie en deed bijgevolg mede om hem te gronde te richten.

Behalve dezen waren er nog twee over van het oorspronkelijke zevental, maar door omstandigheden bestond hun betrekking tot de Club alleen maar in naam. Blake, een volbloed Ier, had een betrekking gevonden bij de politie op het Fort, en Gifford was getrouwd, zoodat hij voortaan, volgens Bill, aan den ketting lag.

De Clubgenooten, benevens de veedrijvers, die op de wijde prairie hun werk vonden, en eenige boeren, die dichter bij het Fort hunne tenten hadden opgeslagen, waren de eenige bewoners van het district Zwaankreek. Een zonderlinge verzameling menschen van allerlei stand en nationaliteit, maar hoewel onder hen lieden waren, diep verdorven van hart en ergerlijk van levenswandel, zoo is het toch een feit, dat ik, wat de Club betreft, nergens elders mannen heb aangetroffen, dapperder, trouwer, warmer van hart. Gebreken hadden zij, en, helaas, van zeer ernstigen aard; maar die waren meer een gevolg van hun omstandigheden, dan van de natuurlijke neigingen huns harten. Gedurende

dien zomer en den daarop volgenden winter leefde ik met en onder hen. Ik kampeerde op de bergweiden, sliep in hunne blokhuizen, verzorgde het vee zoolang het zomer was, en ging toen de winter aanbrak meê op de wolvenjacht. Daar ik niet verstandiger was dan zij, maakte ook ik trouw gebruik van de Vergunning-avonden. Nooit echter heb ik een van hen, waar het de Clubgenooten betrof, te kort zien schieten in trouw aan hun begrip van eer.

HOOFDSTUK III.

DE LOODS.

Hij was de eerste zendeling, die Laag Heuvelland betrad. 't Was de Voortrekker, die hem dien bijnaam gaf. Wanneer de Voortrekker zich in deze streek had neergezet wist men niet, en dientengevolge was zijn invloed verbazend groot. Niemand waagde met hem van gevoelen te verschillen, want door een andere opvatting van de dingen te hebben dan hij, kenmerkte men zichzelf als een nieuweling. En dat was iets, waar iedereen zich natuurlijk zorgvuldig voor wachtte. Men deed gewoonlijk zijn best, om zoo spoedig mogelijk de gewoonten en spreekwijze van de oudgasten over te nemen, en den datum van eigen komst zoo gauw het maar kon te vergeten. Zoo gebeurde het dan, dat de zendeling geruimen tijd onder ons verkeerde als „de Hemelloods", kortweg „de Loods".

Ik was intusschen schoolmeester geworden te Zwaankreek. In het voorjaar hadden de Muizerts en Bremans zich onder ons gevestigd, beiden rijk met kinderen gezegend. Dat had groote ontsteltenis teweeggebracht onder de veefokkers, die hun onbegrensde weilanden ingekort zagen en afgezet door prikkeldraad-omheiningen rondom omgeploegde velden. Een school was

bepaald noodig. Er werd een houten gebouwtje neergezet en ik werd tot onderwijzer benoemd.

In die hoedanigheid kwam ik allereerst in aanraking met den Loods, want de brief, dien de vrachtrijders van Hudson-Baai mij op een zomeravond brachten, was geadresseerd aan:

Den Schoolmeester van de Openbare School,
Zwaankreek,
Prov. Alberta.

De brief had iets gedistingeerds. Het schrift was onberispelijk, de woorden waren goed gekozen, de handteekening was flink: „Arthur Wellington Moore". Het verheugde hem, schreef hij, dat in Zwaankreek een school was en een onderwijzer, want een school wou zeggen, dat er kinderen waren, en die had hij zielslief, terwijl hij in den onderwijzer stellig een vriend zou vinden, en zonder een vriend kon hij niet leven. In vertrouwen deelde hij mij verder mede, dat hij, hoewel hij gesolliciteerd had naar dezen verafgelegen zendingspost, niet veel predikgaven bezat en er volstrekt niet zeker van was te zullen slagen. Maar hij wilde het probeeren, en vond het een heerlijk vooruitzicht althans één belangstellende te zullen vinden. Hij verzocht mij zoo vriendelijk te zijn om op een in het oog vallende plaats de ingesloten bekendmaking aan te plakken, na de opengelaten ruimte naar mijn beste weten te hebben ingevuld.

„Aanstaanden Zondag Godsdienstoefening te Zwaankreek in .... te .... uur.

Allen worden vriendelijk uitgenoodigd.

Arthur Wellington Moore."

Over 't geheel maakte deze brief een aangenamen indruk. Dat de schrijver niet hoog dacht van zichzelf beviel mij, en die kalme verzekerdheid van mijn belangstelling en medewerking vond ik heel aardig. Maar ik zat er erg meê. Ik herinnerde mij dat diezelfde Zondag vastgesteld was voor een grooten voetbalwedstrijd, waardoor de Club zich zou meten met ieder, die zich aanmeldde. Daarenboven, een godsdienstoefening was een nieuwigheid in Zwaankreek, en ik wist vooruit, dat zij volstrekt niet in den smaak zou vallen. Maar ik moest mijn opdracht vervullen en plakte dus op de deur van de Halte, vlak onder de kennisgeving van den grooten voetbalwedstrijd, de bekendmaking:

> „Godsdienstoefening zal worden gehouden te Zwaankreek in de gelagkamer van de Halte, Zondag over een week, dadelijk na afloop van den voetbalwedstrijd.
>
> Arthur Wellington Moore."

Er was een zonderlinge tegenstrijdigheid in de twee aanplakbiljetten, en tevens iets uitdagends.

Den geheelen volgenden dag, een Zaterdag, en ook de week daarna bewaakte ik mijn aanplakbiljet en genoot van den indruk, dien het teweegbracht, en de opmerkingen, die het uitlokte. Het was de eerste nadering van een beschaving, die velen van hen met vreugde den rug hadden toegekeerd, waar sommigen voorgoed meê wilden afgedaan hebben.

Robert Muizert, een van de pas aangekomen boeren, zag in deze kennisgeving een belofte van goede dingen: vooruitgang in zaken, markten, stijging van landerijen,

hoewel hij zich bezorgd afvroeg wie ten slotte de lasten zou moeten dragen. Zijn flink, haastig gebakerd vrouwtje redeneerde al zijn bezwaren weg en was met het oog op haar jongens van harte blij over de komst van een dominee. Al de moeders en het meerendeel der vaders deelden in haar gevoelen, maar de anderen, en met name dat drukke, beweeglijke troepje, de Club der Edele Zeven, zagen de komst van den zendeling met leede oogen, zoo niet erger, aan. Zij begrepen dat hun onbegrensde vrijheid van leven bedreigd werd. De Vergunning-avonden zouden in het vervolg, op zijn zachtst genomen, besproken worden, de Zondagsche jachtpartijen en wedrennen met de daarbij behoorende vermakelijkheden zouden voortaan plaats hebben onder het oog der Kerk, en dat zou het genot niet verhoogen. „Een mensch kon hier tot nog toe precies doen, waar hij lust in heeft, en dat zal uit zijn, zoodra die man komt," zei Bruce, zelf de zoon van een predikant te Edinburg, en thans secretaris van de Club. Niemand sprak zoo bitter als hij over den „indringer", die probeeren zou beslag te leggen op hun vrijheid, hen in de kluisters zou willen slaan van een verouderde, schijnheilige vormelijkheid. De andere Clubgenooten, hoewel minder vijandig gezind, waren het er onderling met elkander over eens, dat de vestiging van een kerkelijk man in Zwaankreek een bedenkelijk, onbeschaamd, ten eenenmale onnoodig inkruipsel was.

Hi Kendal en zijn vriend Bill Brondo hadden er natuurlijk geen eigen opinie over. Er was geen enkel aanrakingspunt tusschen de Kerk en hen. Een twaalfjarig verblijf in Montana had hun volkomen duidelijk gemaakt, dat een kerkgebouw een weeldeartikel der

beschaving was, waar het Verre Westen heel goed buiten kon.

Behalve de Club was er nog slechts een, wiens oordeel in Zwaankreek van eenig gewicht was, en dat was de Voortrekker. De Club had geprobeerd hem tot zich te trekken door hem tot eerelid te benoemen, maar hij liet zich niet zoo gemakkelijk weglokken uit zijn huis, hooggelegen tusschen de heuvelen, waar hij met zijn dochtertje Gwen en haar Indiaansche kindermeid Ponka woonde. Dat de Kerk zich met Zwaankreek ging bemoeien, scheen hij als een persoonlijke beleediging op te vatten. Daarin herleefde voor hem de beschaving, die hij lang geleden met vrouw en kind ontvlucht was, en toen hij voor tien jaren het stoffelijk omhulsel zijner vrouw nederlegde in het eenzame graf op den groenen heuvel vlak tegenover zijn huisdeur, brak de laatste band met het verleden. Hij schuwde alles wat aan de wijde wereld buiten de grens der prairie herinnerde, zooals iemand terugschrikt voor het onverwachte aanraken van een oude wond.

„Ik denk, dat ik verder zal moeten trekken," zei hij somber gestemd.

„Hé, waarom?" vraagde ik verbaasd, omdat zijn weivelden groot genoeg waren voor zijn kudden.

„Die beroerde Hemelloods."

Hij vloekte nooit, dan wanneer hij werkelijk ontroerd was.

„Hemelloods?" herhaalde ik.

Hij knikte, en wees zwijgend naar het aanplakbiljet.

„Kom, ... die zal u geen kwaad doen."

„Ik kan het niet uitstaan; ik moet weg."

„En hoe dan met Gwen?" vraagde ik, want zij was

het licht zijner oogen. „'t Zou jammer zijn uit te scheiden met haar lessen."

Ik gaf haar namelijk eens in de week les aan huis.

„Ik weet het niet. Daar ben ik het nog niet met mijzelf over eens. Ik zou zoo denken, dat zij genoeg weet voor Laag Heuvelland. Wat komt het er hier op aan?" zei hij bitter, en voor zich heen pratend, zooals menschen, die veel alleen zijn, wel meer doen.

Ik wachtte een oogenblik en zei toen: „Hoor eens, ik zou niet te vlug zijn met plannen maken;" wel wetende, dat een voortrekker aan niets zoozeer het land heeft, als aan het veranderen van zijn levenswijs. „Misschien," voegde ik er bij, „zal hij niet lang hier blijven."

Die mogelijkheid greep hij met beide handen aan. „Daar zeg je zoo wat! Er is in ieder geval niet veel, om hem hier te binden."

Dit gezegd hebbende reed hij terug naar zijn eenzame woning.

Ik zag hem zoo lang mogelijk na en trachtte mij een voorstelling te maken van zijn verleden, dat stellig veel droevigs verborg. Daarna probeerde ik uit te spinnen hoe zijn leven verder verloopen zou en wat er van zijn dochter moest worden. Mijn slotsom was, dat de komst van den zendeling nog niet zoo kwaad zou wezen voor den Voortrekker en nog anderen bovendien, als hij slechts de man bleek te zijn, dien wij gebruiken konden.

HOOFDSTUK IV.

KENNISMAKING.

't Was Hi Kendal, die de komst van den zendeling aankondigde. Ik stond in de deur van mijn school de kinderen na te kijken, die op hun pony's naar huis reden, toen Hi in vollen draf naderde.

„Ziezoo," zei hij, zijn pony plotseling tot staan brengende, „hij is neergestreken."

„Neergestreken? Waar? Wat?" vraagde ik, opziende naar de lucht, of ik een arend of eenig ander vliegend gedierte kon ontdekken.

„Die verwenschte Hemelloods! 't Is me er een! Een mooi ding.... zoo'n schaap. Hij ziet er veel te jongejuffrouwachtig uit voor dit klimaat. Laat hem vooral niet los loopen op de prairie."

Hi was klaarblijkelijk erg uit zijn humeur.

„Wat mankeert er eigenlijk aan, Hi?"

„Wel, dat het geen dominee is. Ik loop niet weg met dominees; maar als ik er een krijg, dan moet het niet zoo'n jong kalf zijn. Neen, hoor! Zoo'n melkmuil verlang ik niet om mij heen te hebben. Als je dan met alle geweld een dominee hier wilt halen, breng er dan een, die haar op zijn tanden heeft."

Hi's teleurstelling sprak uit zijn geheele houding.

Dat was geen pleizierig vooruitzicht voor den zendeling. Met uitzondering van de Muizerts, die strikt genomen niet meêtelden, zag niemand verlangend naar hem uit. Het meerendeel der Clubgenooten beschouwde het als een beleediging, dat men hun een zendeling zond, anderen vonden het vreeselijk vervelend, terwijl zijn komst den Voortrekker schrik aanjoeg, en nu, om de kroon op alles te zetten, viel zijn uiterlijk voorkomen Hi lang niet meê.

Ik ging hem tegemoet, maar de eerste aanblik stelde mij niet gerust. Hij was heel tenger, heel jong, heel onbedorven, met een gelaat, zooals men zich een engel zou kunnen voorstellen. Toch was er iets guitigs in. Het voorhoofd hoog en breed, de mond vastgesloten, de oogen stralend, en donker van kleur, violet zou ik ze willen noemen, droomerig of schitterend, al naar gelang van zijn stemming; oogen, die een vrouw heerlijk zou kunnen gebruiken, maar mij in het hoofd van een zendeling een verspilling toeschenen van moeder natuurs goede gaven.

Hij stond in bewondering te staren naar de blauwe lijn der bergen achter de lage heuvels, maar keerde zich om, toen hij mij hoorde komen.

„Hoe onbeschrijfelijk mooi!" zei hij, en haalde diep adem. „Gij zijt er misschien aan gewend, omdat gij het elken dag ziet?"

Toen bezon hij zich en stak mij hartelijk de hand toe. „Gij zijt de meester, nietwaar? Een heerlijk werk! Ik ben er ook meê begonnen, want het was altijd mijn groote begeerte, maar ik kon de jongens niet flink aan 't leeren houden. Zij haalden mij altijd over om te vertellen. Ik was bitter teleurgesteld. Ik wil het nu met dit werk probeeren, ook heerlijk, en ik zal

geen orde behoeven te houden. Ik geloof echter niet, dat ik een goed prediker zal zijn. Ik kom heel gauw uw school zien. Hebt u veel scholieren? O, ik vind het benijdenswaardig. Ik wou dat ik het kon."

Ik was van plan geweest niet al te toeschietelijk te zijn, maar zijn oprechte bewondering van mijn ambt ontwapende mij geheel. Hij praatte maar door, zonder op antwoord te wachten. Zijn geestdrift, zijn aantrekkelijke manieren, zijn innemend schoon gelaat, zijn zonnige oogen, namen mij stormenderhand in, en voordat ik mijzelf rekenschap kon geven van den ommekeer in mijn gevoelens, luisterde ik aandachtig naar zijn plannen tot ontginning van het zendingsveld. Zoo groot was mijn belangstelling, dat ik hem uitnoodigde met mij meê te gaan om thee te drinken.

„Dat zou ik heel graag doen, maar Latour rekent op mij."

Het scheelde weinig, of ik was in lachen uitgebarsten, zoo ongewoon leek mij die zorg om Latours gevoelens te sparen.

„Ga meê naar Latour," zei hij, en ik ging.

Latour verwelkomde ons, een en al glimlachjes. De Loods had zijn hart reeds gestolen.

„Ik ben er al achter, Latour!" riep hij hem toe. „Dit is het," en hij hief een welbekend Fransch-Canadeesch liedje aan: „A la claire fontaine", dat den ouden halfbloed de tranen naar de oogen dreef.

„Weet je waar ik dat liedje voor het eerst gehoord heb?" vervolgde hij. „Op de Mattawa," en nu kwam er een verhaal over een ontmoeting met Fransch-Canadeesche houtvlotters, waarbij hij zijn Fransch en Engelsch zoo alleraardigst dooreenhaspelde, dat Latour, die in zijn jonge jaren ook houtvlotter was

geweest, bijna niet meer wist, of hij op zijn hoofd dan wel op zijn beenen stond.

Na de thee stelde ik voor naar den naastbijgelegen heuvel te rijden, om van zijn top den zonsondergang te zien. Met ongewone edelmoedigheid stelde Latour zijn eigen pony, Ajax, ter beschikking van zijn gast.

„Ik kan niet goed rijden," stribbelde deze tegen.

„O, maar dit is zoo'n mak beestje," zei Latour. „Er zit niet het minste kwaad bij. Probeer hem gerust; even veilig als een .... als een stokpaard."

Wie zou op zulk een aanbeveling het aanbod blijven weigeren!

Dien avond zag ik Zwaankreek, zooals ik het nog nooit had gezien. Ik zag het door de stralende oogen van den Loods. Wij bereden het pad langs de rivier, totdat wij bij de verlaten bedding der beek kwamen, donker en geheimnisvol.

„Rijd wat aan," vermaande ik. „Wij moeten voor zonsondergang boven zijn."

De Loods bleef nog turen in de diepe schaduwen en vraagde: „Zou daar beneden iets levends huizen?"

„Wilde geiten, wolven, geesten."

„Geesten? Dat dacht ik al! Ik hoop, dat ik er een te zien zal krijgen," antwoordde hij.

Nu sloegen wij het Slangenpad in, dat zachtkens naar boven slingert. Daar bleven wij staan en zagen de zon haar avondbad nemen in de bergen-zee, wier omtrek niet duidelijk zichtbaar meer was. Achter ons strekte zich de prairie uit, tot waar zij den horizon raakte, zoover het oog reikte doorsneden van de bochtige rivier. Reeds wierpen de heuvels hun zware slagschaduwen op de geelachtige velden, terwijl aan den uitersten rand het wazige grijs zich oploste in

gloeiend purper. Voor ons lagen de heuvelen, zacht gerond als de schouders van slapende reuzen, de toppen nog verlicht, maar de tusschenliggende valleien geheel donker. En ginds, ver achter hen, stout zich verheffende naar de lucht, de bergen, — blauw, purper, geelbruin, naarmate het licht op hen viel. De zon had zich aan ons oog onttrokken, maar haar gouden mantel achtergelaten.

Wij stonden er geruimen tijd roerloos naar te kijken, en namen de plechtige stilte en onvergelijkelijke schoonheid in onze ziel op, totdat de gouden gloed in het Westen begon te verbleeken. Hoog boven ons ontstak de nacht zijn flonkerlichtjes aan den donkerblauwen hemel, terwijl hij in het Oosten de prairie en de slapende heuvels zachtjes omhulde met een fijnen nevel. De plechtige stilte van den wegstervenden dag breidde zich uit over de wereld en hield ons gevangen.

„Luister," zei hij op gedempten toon, en wees naar de heuvels. „Is het u niet, als hoordet gij ze ademhalen?" en mijn oogen gevestigd houdende op hun gebogen schouders, was het mij inderdaad als zag ik ze langzaam op en neer gaan, als hoorde ik de slapers zuchten. Ik raakte geheel onder de bekoring van zijn stem en oogen, en de natuur leefde voor mij.

Wij reden terug naar de Halte, zwijgend, behalve wanneer ik nu en dan een opmerking maakte, die hij niet eens scheen te hooren. Bij de deur gekomen verliet hij mij met een eenvoudig „goeden nacht". Ik ging naar huis met een gevoel, alsof ik in een vreemd land en onder vreemde menschen was geweest.

Hoe zou hij het maken met de Zwaankreekers? Zou hij hen de heuvels kunnen doen zien ademhalen? Zouden zij voelen wat ik voelde onder den indruk van

zijn geheele persoonlijkheid? Wat een vreemd mengelmoes was hij! Ik was niet gerust over den afloop van zijn eersten Zondag, en bemerkte met verbazing, dat mijn vroegere onverschilligheid over zijn al of niet slagen verdwenen was. Ik vond het bepaald jammer, dat die voetbalwedstrijd een kink in den kabel zou zijn. Dus nam ik mij voor er den volgenden morgen met een paar van de mannen over te spreken.

Hi mocht dan teleurgesteld zijn over het uiterlijk van den Loods, toen ik mijn huisje binnentrad en de uren met hem doorgebracht, overdacht, en hoe hij Latour en mijzelven ingepakt had, begon ik te denken, dat Hi zich wel eens kon hebben vergist in zijn schatting van den jonkman.

HOOFDSTUK V.

GESLAGEN, MAAR NIET VERSLAGEN.

In den vroegen morgenstond, wanneer de aandoeningen tot bedaren en de zenuwen tot rust zijn gekomen, is gewoonlijk ook de geestdrift bekoeld. Niettemin bleef ik bij mijn plan, om een poging te wagen tot verdaging van den wedstrijd. Er kon geen enkel afdoend bezwaar tegen zijn. 't Was voor deze luchthartige jonge mannen immers precies hetzelfde, of zij op een Zondag dan wel op een weekdag vacantie namen. Toen ik echter den Prins voorstelde den wedstrijd te verzetten, trok hij de wenkbrauwen op en zei leukweg: „Ik zou niet weten waarom." Bruce ontstak in woede en zwoer met dure eeden, dat hij er voor bedankte ter wille van wien ook eenige verandering te brengen in zijn levenswijze. De anderen volgden het voorbeeld van den Prins.

Die Zondag was een dag van tegenstrijdigheden. De Oude en de Nieuwe wereld, Oost en West, het eerbiedwaardig Verleden en het beeldenstormend Heden warrelden op onbeschrijfelijke wijze dooreen. De voetbalwedstrijd werd gespeeld met groote opgewektheid en veel onheilig vuur. De uitdrukking op het gelaat van den Loods, die het spel geruimen tijd gadesloeg,

was zeer merkwaardig. Belangstelling, verbazing, twijfel, smart, wisselden elkander af. Hij trachtte met zichzelf in 't reine te komen. Van nature was hij buitengewoon gevoelig voor de stemming, die in zijn omgeving heerschte, en wist altijd dadelijk uit welken hoek de wind woei. De koele onverschilligheid, de onbeschaamde minachting voor alles wat hem tot hiertoe heilig en noodzakelijk was, verbijsterden hem. Zij waren allen zoo zeker van hun goed recht. Hoe wist hij, dat zij ongelijk hadden? Voor het eerst van zijn leven kwam hij in aanraking met praktisch ongeloof. Ongeloof in een boek deerde hem niet, daar kon hij met woorden tegen te velde trekken. Maar hier deed het zich voor levend, vroolijk, aantrekkelijk, ja meêsleepend, — want deze lieden in hun losse kleedij en met hun veerkrachtigen tred hadden vat op zijn verbeelding. Zijn gansche ziel was in beroering, en het duurde niet lang, of hij verliet de kampplaats en verdween in de richting van den hollen weg.

Intusschen werd het spel voortgezet onder luid gejoel en de uitslag was, dat de Clubgenooten de overwinning behaalden, hetgeen zij voornamelijk te danken hadden aan hun vleugelmannen, Hi en Bill.

Het overwinningsfeest was in vollen gang, of zooals Hi het uitdrukte, de jongens kregen hun buik vol, toen de Loods binnenstapte. Zijn gelaat sprak nog van innerlijke onrust, zijn mond was pijnlijk saamgetrokken. De geheele vergadering zweeg op eenmaal, zoodra hij in hun midden verscheen en recht toe liep op het buffet. Hij bleef een oogenblik aarzelend staan en liet zijn oogen gaan over al die gloeiende, verhitte gezichten, welke hem spotachtig en uitdagend aanzagen. Hij begreep die blikken en onmiddellijk wist

hij wat hem te doen stond. Hij wendde zich tot Latour en vraagde met luide stem: „Is dit de kamer, die gij mij beloofd hebt?"

De tokohouder trok de schouders op en antwoordde: „Er is geen andere."

De jonkman dacht een oogenblik na, doch slechts een enkel. Toen nam hij een kerkboek van den stapel, die naast hem op de toonbank lag, en zei met een vriendelijken glimlach om de lippen: „Mijne heeren, de heer Latour heeft mij dit vertrek toegezegd voor een godsdienstoefening. 't Zal mij zeer verheugen als gij allen wilt meêdoen," en zich tot Bill keerende bood hij hem het boek aan. Deze nam het, met een gezicht alsof hij niet recht wist wat hem gebeurde. De anderen volgden zijn voorbeeld, behalve Bruce, die op ruwen toon zei: „Bedankt, ik begeer er geen te hebben."

Het bloed vloog den zendeling naar 't gelaat; hij week een stap achteruit, alsof men hem een slag had toegebracht, maar de Prins, die vlak bij Bruce zat, strekte bedaard zijn hand uit en zei met een hoffelijke buiging: „Ik wel, als u zoo goed wilt zijn."

„Heel graag," zei de Loods eenvoudig, en gaf er hem een. De mannen namen plaats op de banken langs den muur, of leunden tegen het buffet, en de meesten zetten hun hoed af. Juist kwam Muizert binnen met zijn vrouw. Dat gaf den Prins aanleiding om op te staan, en nu gingen alle hoeden af.

De zendeling had plaats genomen vlak voor het buffet en gaf als voorzang: Wie heeft lust den Heer te vreezen?

De stilte, die op het voorlezen volgde, werd eensklaps onderbroken door paardengetrappel. Een donkerbruine pony schoot voorbij het raam en een paar

seconden later verscheen de Voortrekker in de deur. Hij wilde binnenkomen, maar het ongewone schouwspel van een rij mannen, plechtig neergezeten met een kerkboek in de hand, deed hem als vastgenageld op den drempel blijven staan. In de uiterste verbazing staarde hij van den een naar den ander, maar geen geluid kwam over zijn lippen. Daar kreeg de zendeling het te kwaad en lachte hardop om het dwaze gezicht van den man. Verdwenen was het weinigje ernst, dat onwillekeurig in de harten der aanwezigen was binnengeslopen. De tegenstelling tusschen zijn hartelijke vroolijkheid en de zichtbare ergernis van den man in de open deur werd hun te machtig, zoodat de een voor en de ander na losbarstte in een uitbundig gelach.

De Voortrekker bleef onbewogen, ging met groote stappen naar het buffet en knikte tegen Latour, die hem een glas inschonk, dat hij in één teug ledigde.

„Kom hier, ouwe jongen, speel meê!" riep Bill, en reikte hem zijn boek over. Maar de zendeling was hem voor, bood den Voortrekker met innemende vriendelijkheid een ander aan, en schoof hem een stoel toe.

Ik zal die godsdienstoefening nooit vergeten. Van kerkelijk standpunt beschouwd was zij volstrekt niet wat zij wezen moest, maar ik geloof toch, dat de Loods in zeker opzicht, om met Hi te spreken, zijn spel aardig speelde, en het er nogal goed afbracht. Bij den voorzang zong behalve de zendeling alleen vrouw Muizert, die een hooge sopraan bezat, terwijl drie of vier mannen er zachtjes een tweede stem bij floten. Het volgende lied ging beter, en daarop las de zendeling een hoofdstuk voor uit den bijbel, het verhaal van de spijziging der vijf duizend. Toen hij den

bijbel dichtdeed zei Bill, die met groote aandacht had geluisterd: „Zeg, heerschap, wacht eens even!"

„Wat blieft u?" vroeg de zendeling onthutst.

„Wel, man, je trekt aan het draadje en dan dansen de poppen, nietwaar?"

„Ik begrijp niet wat gij bedoelt," antwoordde de ander zacht.

„Hoeveel menschen waren daar bij mekaar?" vraagde Bill met een wijsgeerig gezicht.

„Vijf duizend."

„En wat werd er geschaft?"

„Vijf brooden en twee visschen," viel Bruce in.

„Zoo, dat gaat me te hoog. Neen, hoor," met een knipoogje tegen den zendeling, „dat is niet natuurlijk."

„Net zoo, baasje," riep Bruce spottend. „'t Is verduiveld onnatuurlijk."

„Niet voor Hem," zei de zendeling bedaard. Nu zette Bruce een hooge borst en lokte een gesprek uit over waarschijnlijkheden en onwaarschijnlijkheden, over het ontstaan van de zonde en den vrijen wil, totdat de zendeling volgens Bill als een vos in de klem zat. De arme vrouw Muizert zag rood van ergernis en trachtte haar man te overreden om heen te gaan. Gelukkig daagde er onverwacht hulp op en wel van een kant, vanwaar men ze allerminst zou verwacht hebben. 't Was Hi, die eensklaps riep: „Allee, Bill, bewaar je grappen voor later; en Bruce, hou jij je wijsheid maar voor je en geef den man een kans om er zich weer uit te werken!"

„Ja, ja! Dat is niet meer dan billijk! Ga door!" weerklonk het van alle kanten.

De zendeling, die van 't hoofd tot de voeten beefde en er zeer betrokken uitzag, wierp Hi een dankbaren

blik toe en zei: „Ik vrees dat er vele dingen zijn, die ik niet verklaren kan, en in 't redetwisten ben ik geen meester."

Sommigen riepen: „Dat doet er niet toe! Ga door! Wij luisteren! Zeg wat je te zeggen hebt!" maar hij antwoordde: „Mij dunkt, wij moesten nu eindigen met gezang."

Zijn eerlijkheid, bescheidenheid en beleefde manier van spreken, namen ieder voor hem in, zoodat allen uit volle borst meêzongen:

Niets is, o Oppermajesteit,
Bedekt voor Uw alwetendheid.

In het nagebed werd zijn stem vaster en herkreeg hij zijn zelfbeheersching. De woorden waren heel eenvoudig en de beden grootendeels om licht en kracht. Na ook hen aan God te hebben opgedragen, „die, schoon ver van ons verwijderd, thuis aan ons denken en voor ons bidden en ons nooit vergeten," was deze zonderlinge godsdienstoefening afgeloopen.

Zoodra de zendeling de kamer had verlaten, werd het gebeurde druk besproken. Hi Kendal vond, dat de Loods niet goed behandeld was en voegde er ter verduidelijking bij, dat hijzelf, als hij bezig was een stier op te jagen, het ellendig zou vinden, als iemand, die er geen verstand van had, er zich meê ging bemoeien, zooals Bill straks met den Loods had gedaan. Maar Bill bleef bij zijn gevoelen, dat het verhaal van dat picnic hem te kras was. Bruce probeerde intusschen den Prins in een woordenstrijd te wikkelen over natuurlijke en bovennatuurlijke dingen. Maar de Prins weigerde hardnekkig zich te laten meêtroonen naar

een gebied, waar hij zichzelf een vreemdeling gevoelde. Hij voor zich wou liever een kaartje leggen, als Bruce er niet tegen had; en zoo ging de avond voorbij met vriendschappelijke theologische besprekingen tusschen Hi en Bill in een afgezonderd hoekje, terwijl de anderen voor 't meerendeel zich met dobbelen onledig hielden.

Toen de zendeling eindelijk terugkeerde, waren nog slechts enkele bezoekers aanwezig, onder hen de Prins en Bruce, welke laatste voortdurend dronk en veel geld verloor. De tegenwoordigheid van den zendeling scheen hem te ontstemmen, zoodat hij nog roekeloozer werd dan gewoonlijk en bij ieder verlies de afschuwelijkste verwenschingen uitbraakte. De zendeling stond in de open deur en zag omhoog naar den avondhemel, zachtjes neuriënde: Niets is, o Oppermajesteit, bedekt voor Uw alwetendheid. — Het duurde niet lang, of de Prins viel hem onwillekeurig bij en secondeerde binnensmonds. Nu kon Bruce zich niet langer inhouden. „Hoe heb ik het met je?" schreeuwde hij hem toe. „Wij zijn toch niet op een bidstond, zou ik denken?"

De Prins hield op met neuriën, keek Bruce onderzoekend aan en vraagde: „Wat heb je toch? Scheelt er iets aan?"

„Of er wat aan scheelt?" brulde Bruce. „Ik begrijp niet wat gezangen zingen te maken heeft met kaartspel!"

„O, is het dat? Neem me niet kwalijk. Zat ik te zingen?" en na een oogenblik zwijgens liet hij er op volgen: „Je hebt gelijk. Zeg, Bruce, wij moesten liever uitscheiden. Je bent vanavond wat zenuwachtig," en koelbloedig zijn winst opstrijkend schoof hij de kaarten bijeen. Met een vloek stond Bruce op, nam

nog een borrel en waggelde naar buiten om zijn paard te halen. Kort daarna hoorden wij hem wegrijden in den donkeren nacht, nu eens luidkeels enkele regels zingende van dienzelfden psalm, dan weder akelig vloekende.

Het gelaat van den zendeling was vaalbleek geworden. Dit was alles zoo nieuw voor hem en vervulde hem met afgrijzen.

„Kan hij zonder ongeluk thuiskomen?" vraagde hij den Prins.

„Wees maar gerust, jonkman," antwoordde deze koel en hoog. „Hij zal zijn weg wel vinden."

De van nature zachte, droomerige oogen werden hard en flikkerden onheilspellend. Hij zag den Prins strak aan en zeide: „Neen, ik ben er niet gerust op, maar gij moest nog veel ongeruster zijn, dan ik."

„Zoo?" zei de Prins, de wenkbrauwen optrekkend; en met een medelijdend glimlachje het jeugdige ernstige gelaat tegenover hem beschouwende voegde hij er bij: „Ik geloof anders niet, dat ik om uw opinie gevraagd heb."

„Als hem iets mocht overkomen, zal ik er u grootendeels aansprakelijk voor stellen," antwoordde de zendeling moedig.

„Ga je gang," zei de Prins, nog steeds glimlachend. Maar na zijn tegenstander een oogenblik vast in de oogen te hebben gezien, wierp hij het hoofd in den nek en ging heen zonder iets meer te zeggen.

Toen wendde de zendeling zich tot mij en riep: „Vanmiddag hebben zij mij deerlijk in 't nauw gebracht, maar Gode zij dank, nu weet ik, dat zij ongelijk hadden en dat ik gelijk heb. Ik begrijp het nog niet ten volle. Ik kan mijn weg nog niet duidelijk zien;

maar toch heb ik gelijk! 't Is alles waar; ik voel dat het waar is! Wij kunnen niet leven zonder Hem en waarlijk mannen zijn."

Nog lang nadat ik naar huis was teruggekeerd, zag ik het levendig gelaat met die schitterende oogen voor mij, en hoorde ik den zegevierenden juichtoon: Ik voel dat het waar is! Wij kunnen niet zonder Hem leven en waarlijk mannen zijn!" — en ik was er van overtuigd, dat hij als overwinnaar uit den strijd zou komen, al was dan ook zijn eerste optreden niet bijzonder gelukkig geweest.

HOOFDSTUK VI.

IN EERE HERSTELD.

De eerstvolgende weken waren niet pleizierig voor den Loods. Hij had het onderspit gedolven, en het gevoel van geslagen te zijn zette een domper op zijn geestdrift, die een van zijn voornaamste aantrekkelijkheden was. De Edele Zeven deden alsof zij hem niet kenden, bespotten of minachtten hem, al naardat de omstandigheden het meêbrachten. Bruce sloeg een beschermenden toon jegens hem aan en wat hem het meest hinderde, de Muizerts beklaagden hem. Het deed mij genoegen, dat hij dit allerminst velen kon, want iemand, die gaarne beklaagd wordt, kan ik niet uitstaan.

Hi Kendal was ten slotte degeen, die hem, zonder het te bedoelen, weer in zijn eer herstelde. Ziehier wat er gebeurde. De Club had een voetbalwedstrijd afgesproken met de leden van „Hercules", die dicht bij het Fort woonden. Tot groote teleurstelling van Hi, ja van de geheele Club, verscheen Bill niet op het terrein. Hi kende geen grooter genot dan den bal te passeeren, dien Bill ingooide, en hun linie was de glorie van de Club.

„Vraag aan den Loods, of hij voor Bill wil invallen,

Hi!" riep een van hen plagend.

Hi keek met een norsch gezicht naar Moore, die op korten afstand stond en riep hem toe, den bal omhoog houdend: „Vangen?"

Tot eenig antwoord stelde Moore zich in postuur. Hi wierp hem den bal toe. De bal kwam zoo snel terug, dat Hi ternauwernood gereed was om hem te ontvangen. Groot was zijn verbazing. „Ik waag het met hem," zei hij, en het spel begon.

Hi deed zijn masker voor, een nieuw ingevoerd artikel, waar hij bijzonder trotsch op was, en wachtte.

„Hoe bevalt dat ding je?" vraagde Moore.

„Een beetje benauwd, om de waarheid te zeggen."

Moore keerde zich om, ging op de teenen staan, en gooide zijn bal in.

„Prachtig!" juichte Hi, en zijn gelaat gloeide van opgewondenheid.

Na vijf minuten had Moore een punt gemaakt.

Weer gooide hij een bal in; Hi ving hem op, maar passeerde hem onmiddellijk, en zette zich schrap voor den derden bal. Telkens die onovertroffen zwaai en de zwiepende beweging van den arm.

De Hercules-mannen waren verbaasd. Hi keek van den bal in zijn hand naar de slanke gestalte van den Loods.

„Zeg! waar heb je dat opgedaan?"

„Wat bedoel je?"

„Waar heb je die verbazende vlugheid opgedaan?"

„O, te Princeton deden wij het nogal eens."

„Ja? Wat weerga, waarom ben je toch overgeloopen?"

Hi beschouwde klaarblijkelijk de verwisseling van voetballer in theoloog als een dwazen zet en iedere goedgeslaagde worp versterkte hem in die opvatting.

Ook als hardlooper maakte de Loods grooten naam. Hij overtrof allen in snelheid en kende al de fijnheden van het spel. Hij was goed bij de pinken, vol vuur, met zijn gansche aandacht er bij, en voordat de helft van den tijd verstreken was, werd hij openlijk erkend voor den besten speler hier aanwezig. Nog wat later bracht hij „Hercules” een paar zoo gevoelige slagen toe, dat zij er in wanhoop woest en overmoedig op gingen losspelen, zonder zich in 't minst te storen aan het uitjouwen van de toeschouwers. De verbijstering van „Hercules” was even groot, als de opgewondenheid van Hi en zijn partijgenooten. Toen de strijd beslist was, hadden zij de overwinning behaald met 37—7. In triumf droegen zij Moore weg.

Van dat oogenblik was hij een ander man. Hij had Hi's achting gewonnen, volkomen en onvoorwaardelijk, en het meerendeel der anderen bleef niet achter, want hij was hun de baas op hun eigen terrein en bleef toch bescheiden. Hij herkreeg zijn vroolijken moed en prettige opgewektheid. De Prins was er niet en kon dus niet getuige zijn van Moore's overwinning, daarenboven zag hij min of meer uit de hoogte neer op het balspel. Bruce was er wel bij, maar nam geen deel aan de algemeene toejuichingen. Hij scheen veelmeer ontstemd te zijn over den plotselingen ommekeer ten gunste van Moore. Zooveel is ten minste zeker, hij stak zijn vijandige gezindheid jegens den zendeling en alles wat op dezen betrekking had, niet onder stoelen en banken.

Die vijandigheid kwam meer dan ooit aan 't licht bij de godsdienstoefening op den eerstvolgenden Zondag. Zij kwam misschien te sterker uit door de oprecht gemeende hartelijke instemming van Hi, die bereid

was om alles te steunen wat de Loods maar met mogelijkheid zou kunnen beweren. Bill, die niets met eigen oogen aanschouwd had, maar van Hi een opgetogen verslag had gekregen, nam vooralsnog een afwachtende houding aan. De billijkheid eischt echter te erkennen, dat in Bills hart geen plaats was voor lage afgunst, zelfs niet toen Hi hem rondweg zeide, dat hij best nog eens in de leer kon gaan bij den Loods. Maar hoeveel eerbied Bill ook had voor Hi's oordeel in zake het balspel, hij dacht er niet aan zijn recht prijs te geven, om een eigen opinie te hebben over vragen van godsdienstigen aard, en wachtte er zich dus wel voor eenige bewondering te toonen, zoolang de zendeling niet bewezen had, dat hij in zijn ambt iets vermocht tot stand te brengen.

De tweede godsdienstoefening verliep vrijwat beter dan de eerste. Het zingen ging van harte, en onwillekeurig namen de mannen onder het gebed een eerbiedige houding aan. Het onderwerp der preek gaf ditmaal gelukkig geen aanleiding tot tegenspraak en redetwisting. 't Was het verhaal van Zaccheus den tollenaar, en vertellen was Moore's bijzondere gave. Hij slaagde er dan ook meesterlijk in ons met een paar flinke trekken den slimmen bekeerden tollenaar en den trotschen, aanmatigenden, bedilzieken Farizeër voor te stellen. Met een gelukkige wending zag men hen overgeplaatst naar Laag Heuvelland, gekleed in een veedrijverskiel. Bill was niet zoo gauw met zichzelf eens wat er van te denken, maar Hi behoefde zich niet lang te bezinnen en beduidde zijn vriend met veelbeteekenende knikjes en oogjes, dat hij in Bruce den Farizeër herkende, natuurlijk tot diens groote ergernis. De prediker moet het bemerkt hebben,

want met een waarlijk geestigen zet werd ons de Farizeër voorgesteld als iemand, die in plaats van zelf den schoen aan te trekken, liever onderzoekt, of hij soms zijn buurman past. Waarop Bill Hi met den elleboog aanstootte en hoorbaar fluisterend vroeg: „Zeg, vrindje, hoe smaakt je dat?"

„Zwijg toch," antwoordde Hi verontwaardigd, maar zijn vertrouwen in zijn eigen uitleg van de toepassing had een schok ontvangen. Toen Moore over den Meester ging spreken en ons beschreef hoe Hij verkeerd had onder zijne discipelen, kwamen wij, toehoorders, zoozeer onder den indruk van het gehoorde, dat onze harten ontroerd werden binnenin ons. Die groote Persoonlijkheid stond als levend voor ons in al zijn goedheid en barmhartigheid.

Hi was er heelemaal stil onder geworden, Bill meer verbaasd, want het was alles nieuw voor hem, maar Bruce scheen er door geprikkeld te worden tot verzet. Hem was dat alles overbekend, en vol van herinneringen, waar hij niet aan verkoos te denken. Hij was dien avond dan ook buitengewoon twistziek, dronk veel, en ging laat naar huis, vloekende en scheldende op alles en allen, en op den Loods in 't bijzonder, want Moore had heel voorzichtig en bescheiden geprobeerd hem tot kalmte te brengen, en bij het opstijgen te helpen.

„Niet veel beter dan een beest," zei Hi, met de bedoeling den Loods een troostwoord toe te voegen, omdat hij den wegrijdende diep neerslachtig stond na te kijken.

„Neen, neen, niet een beest, maar een broeder," antwoordde hij snel.

„Een broeder? Neen, hoor, daar is mijn familie nog te goed voor!" antwoordde Hi gebelgd.

„De Meester heeft hem lief," zei de ander ernstig.

„Kom, dat kan u geen ernst zijn. Geloof me, hij is nog meer met zichzelf ingenomen, dan die ouwe zot uit den bijbel, van straks, en met vrijwat minder reden."

Maar Moore zei vriendelijk: „Beoordeel hem niet te hard, Hi!" en ging heen, waarna Hi en Bill nog geruimen tijd onder het genot van een borrel die zonderlinge beschouwing bleven bespreken. Toen zij een uur later eveneens in de duisternis verdwenen en naar Ashley-Hoeve terugkeerden, waren zij er nog lang niet over uitgepraat.

Dat was de eerste van een lange reeks echt goede bijeenkomsten. De toespraak was altijd hoogst eenvoudig. Afgetrokken vraagstukken werden niet behandeld, daarentegen werd steeds partij getrokken van alles wat in die heerlijke bijbelsche verhalen op het dagelijksch leven kon worden toegepast, en dan bij voorkeur gestoken in een kleed, voor het Verre Westen geschikt. Bill en Hi hechtten zich met hun gansche hart aan den zendeling en trokken steeds zijn partij. Eens zelfs hoorde men den laatste triomfantelijk verklaren: „Je zoudt nooit een dominee in hem zien, dat is zoo; maar hij is een beste harddraver, en 't zal niet lang duren, of hij gaat er als een wervelwind vandoor."

HOOFDSTUK VII.

DE LAATSTE VERGUNNING-ZONDAG.

De lente was weer in 't land. Bruce scheen niets te doen te hebben, althans hij bracht het grootste gedeelte van den dag aan de Halte door, dronk er Latours whisky en liep iedereen in den weg. Tevergeefs trachtte de Loods hem te winnen door hem boeken te leenen en illustraties, en allerlei kleine beleefdheden te bewijzen. Hij zou zich een dag goed houden, om dan weer ruw uit te vallen tegen den godsdienst en allen, die voor godsdienstig doorgingen. Hij miste den Prins, die zuidwaarts was getrokken op een van zijn periodieke uitstapjes, waarvan niemand iets wist, of begeerde te weten. Het bijzijn van den Prins had altijd een bedarenden invloed op Bruce en maakte zijn manieren minder ruw. De godsdienstoefeningen werden om de veertien dagen gehouden en 't was eigenlijk een verlichting voor allen, dat hij bij de eerstvolgende gelegenheid wegbleef. Moore voegde er echter dadelijk bij, dat hij zich schaamde over dat gevoel van rust.

„Ik kan geen vat op hem krijgen, hij is veel te geleerd," zeide hij na afloop van den dienst tot mij, „maar", en zijn stem trilde van mededoogen, „ik zou

er heel wat voor over hebben om hem te kunnen helpen."

„Als hij zijn gedrag niet verandert," antwoordde ik, „zal hij weldra niet meer te helpen zijn. Hij ziet nooit naar zijn weiland om; de enkele stuks vee, die hij heeft, loopen in 't wilde rond; zijn huis is schandelijk verwaarloosd, en hijzelf is een gebroken man. Grooter gek dan hij ken ik niet. Is 't geen schande, dat iemand zich zoo weggooit voor niets?"

„Gij zijt hard in uw oordeel," zei Moore, mij strak aanziende.

„Hard? Is het dan niet de waarheid?" antwoordde ik heftig. „En dat hij, die zoo'n goede moeder heeft!"

„Ja; maar kan hij het helpen? Is het wel alles zijn eigen schuld?" vroeg hij.

„Zijn eigen schuld? Natuurlijk. Van wien anders?"

„En de Edele Zeven? Zijn die er geheel buiten?" Zijn stem klonk rustig en bedaard, maar er was iets in, dat tot nadenken dwong.

„Och," antwoordde ik weifelend, „mij dunkt, ieder behoort op zichzelf te passen."

„Zeker! en ook, als het noodig is, op zijn broeder. Wat heeft een van ulieden gedaan, om hem te helpen? De Prins had hem een jaar geleden nog weer op streek kunnen brengen, als hij zichzelf een weinig had willen verloochenen; en datzelfde geldt van u allen. Gijlieden doet precies waar gij lust in hebt, zonder u om iemand te bekommeren, en zoodoende trekt de een den ander neer."

Ik wist zoo gauw niet wat te antwoorden, ofschoon mij later genoeg te binnen schoot; want hoewel hij bedaard sprak, flikkerden zijn oogen en gloeide zijn gelaat van inwendig vuur. Ik begreep wat een mis-

dadiger voelen moet, wiens schuld bewezen is. Dit was ongetwijfeld een nieuwe leer voor het Verre Westen, lang niet gemakkelijk in de praktijk, een groote belemmering voor onze persoonlijke vrijheid, maar een noodzakelijk gevolg van Moore's manier om de dingen te beschouwen. Wat een eindelooze verantwoordelijkheid! Ik had geen lust om er mij verder in te verdiepen.

Veertien dagen later waren wij genoodzaakt om er ons ernstig meê bezig te houden. De Edele Zeven zouden een groote partij geven op de hoeve van de gebroeders Hill. De Prins was van zijn uitstapje teruggekeerd, nog wat lusteloozer en cynischer dan voorheen. De partij zou plaats hebben op den Vergunning-Zondag. Wij hadden namelijk beurtelings een Vergunning-Zondag en een Kerk-Zondag, een beleefdheid aan den Loods, die voornamelijk te danken was aan den invloed van Hi en zijn voetballers. Er was reeds iets gewonnen met deze wijziging in den toestand. Hi drukte het nogal eigenaardig uit: „De duivel en de Loods halen beurt om beurt hun oogst binnen. De Loods heeft nog niet veel gekregen, maar willen we er eens om wedden wie van de twee het op den duur zal winnen? Ik wed op hem, en jij?"

Bill was voorzichtig en wou liever eerst de kat uit den boom zien, waartoe hij spoedig genoeg in de gelegenheid kwam.

De partij bij de broeders Hill slaagde uitnemend wat de gezelligheid aangaat. Er waren heel wat Vergunning-kaarten aangevraagd, zoodat whisky en bier rijkelijk vloeiden. Wedrennen den geheelen dag en kaartspel tot diep in den nacht; allerlei soorten van brouwsel, zoowel bij dag als bij nacht; daarenboven luimige

invallen, die tot nieuwe vermakelijkheden leidden, zooals bijvoorbeeld het wegschieten der horens van losloopende jonge stieren — dit waren de buitensporigheden, waaraan de Club zich overgaf. Maandagavond begaf ik mij op weg naar de hoeve, daartoe aangezocht door Moore, die bepaald wenschte, dat iemand van ons naar Bruce zou omzien.

„Ik hoor niet bij hen, gij wel," zei hij. „U zullen zij het niet kwalijk nemen, als gij eens komt kijken."

Dat deden zij dan ook niet. Zij zaten aan de thee en verwelkomden mij luidruchtig genoeg.

„Hola, schoolmeester!" schreeuwde Bruce, „waar is je vrind de zedepreeker?"

„Waar gij ook behoordet te wezen, als je tenminste nog in staat bent om er te komen — thuis."

„Als'tjeblieft geen gezanik over den Loods!" viel Hi uit.

„Poeh, poeh," riep de ander, „maak maar zoo'n drukte niet. Schenk liever eens in."

Hij zag vuurrood, was erg lawaaiig en beefde over 't geheele lichaam. De Prins, die aan het hoofd van de tafel zat, had een harden trek om den mond, maar, hoewel zeer bleek, was hij volkomen nuchter. De anderen waren allen min of meer aangeschoten en de kamer droeg de kenteekenen van een in brasserijen doorgebrachten nacht. Een omgegooide bank, gebroken flesschen, scherven van verschillend aardewerk over een vloer, te smerig bijna om den voet op neer te zetten. De walging, duidelijk leesbaar op mijn gelaat, noopte den jongen Hill, die juist zoo goed en kwaad als 't ging ham en eieren opdroeg voor zijn gasten, een verontschuldiging te stamelen.

„'t Is de uitgaansdag van mijn werkmeid," verklaarde hij.

„Zij is uit wandelen met haar vrijer," voegde een ander er aan toe.

„'k Hoop dat meneer Connor ons haar afwezigheid ten goede wil houden," spotte Bruce zoo onaangenaam mogelijk.

„Stoor je maar niet aan hem," fluisterde Hi, „de duivel in hem is los."

Dit werd naarmate de uren verliepen meer en meer duidelijk. Op buien van uitgelaten vroolijkheid volgden buien van stugge korzeligheid en aanvallen van angst voor iets onbestemds. Hi's pogingen om hem neer te zetten maakten hem eindelijk razend. Hij haalde een revolver uit zijn zak en verklaarde, dat hij best in staat was om op zichzelf te passen, ten bewijze waarvan hij de lichten begon uit te schieten.

De anderen vluchtten buiten zijn bereik, allen, behalve de Prins, die rustig naar Bruce's schieten bleef staan kijken. Met de woorden: „Laat ik het ook eens probeeren, Bruce," boog hij zich over de tafel en greep de hand, die het vuurwapen hield.

„Dat kan je denken! Niemand krijgt mijn revolver!" schreeuwde Bruce, en probeerde zich los te rukken.

Hij sloeg naar de hand, die de zijne omkneld had, trok zoo hard hij kon, en riep onder de akeligste vloeken: „Laat los, laat los! of ik schiet je dood! ik vermoord je!"

Met een geweldige krachtsinspanning richtte hij zich op en boog zich achterwaarts, zoodat hij den Prins half over de tafel trok. Een flikkering, een knal .... en Bruce zakte ineen, nog steeds vastgehouden door den

ander. Toen zij hem opbeurden bevond men, dat hij een diepe wond had in den arm, daar de kogel door het vleezige gedeelte was gegaan. Ik verbond hem zoo goed mogelijk en trachtte hem te overreden om wat te gaan liggen. Maar hij verkoos naar zijn eigen huis terug te keeren en wilde van geen tegenspraak hooren. Eindelijk besloot de Prins hem te vergezellen, en weg reden zij, Bruce woest tierende en razende, en volhoudende, dat hij best alleen kon gaan en niemand noodig had.

't Was een treurig einde van het feest en wij gingen diep terneergeslagen uiteen. Ik vond Moore thuis op mij wachten, verlangend naar eenig bericht aangaande Bruce. Tevergeefs trachtte ik het gebeurde licht voor te stellen. Toen ik gedaan had, staarde hij mij aan met oogen vol ontzetting.

„Onnoodig mij te zeggen, dat ik mij niet bezorgd behoef te maken," zeide hij. „Gijzelf zijt er ook niet gerust op. Ik zie het, ik voel het."

„Welnu ja, waarom zou ik het ontkennen? Ik ben er natuurlijk een beetje ongerust over; maar niet erg. Waarlijk, gij moet het niet te zwaar opnemen. Gij zult uzelf nog van streek maken."

„Neen, dat zal ik niet; maar ik wou, dat zijn moeder binnen bereik was."

„Loop! zoo'n vaart zal het niet nemen. Wel wou ik, dat hij in een beter vel stak. Hij was toch al half kapot zonder dat gat in zijn arm."

Voordat hij mij verliet, nam Moore mij de belofte af, dat ik hem den volgenden dag bij Bruce zou brengen, hoewel ik allesbehalve gerust was op de ontvangst, die hem wachtte. Maar zie, wij hadden ons nog niet eens op weg begeven, of daar kwam de

Prins, zijn zwarte pony, Jingo, met zweet en schuim bedekt door 't harde rijden.

„Ik kom je halen, Connor. Hij heeft een slechten nacht gehad en is eerst in slaap gevallen, even voordat ik wegging. Als hij wakker wordt, zullen wij niets dan wartaal te hooren krijgen. 't Is meer de whisky, dan die kogel. Slangen, adders, je weet wel. Neem ook je verbandkist meê."

In tien minuten waren wij op het pad. Moore, schoon niet uitgenoodigd, deelde den Prins bedaard mede, dat hij van plan was ons te vergezellen.

„Heel goed," antwoordde deze onverschillig. „Waarschijnlijk zal hij u toch niet herkennen."

Na een half uur flink te hebben doorgereden naderden wij Bruce's blokhuis, dat in een populierenboschje stond.

„Halt!" riep de Prins. „Was dat een schot?"

Wij stonden stil en luisterden. Weer een schot, en wij zetten onze paarden aan. Nogmaals deed de Prins ons stilhouden, want van uit de woning drong gezang tot ons door, — een bekende wijs.

„Psalm drie en twintig," zei Moore met een zucht.

Wij reden het boschje in, bonden onze dieren vast en slopen naar de achterzijde van het huis. Door een reet in de planken zag ik iets ijzigs. Bruce zat overeind in bed, een buks lag op het dek, en een bandelier, gevuld met patronen, hing om de beddestijl. Zijn verband was losgerukt, zijn ontbloote armen en doodsbleek gelaat waren met bloed besmeerd, zijn oogen rolden woest door zijn hoofd, en hij zong uit volle borst:

De Heer is mijn Herder,
  'k Heb al wat mij lust.
Hij zal mij geleiden
Naar grazige weiden;
Hij voert mij al zachtkens
  Aan waatren der rust.

Af en toe hield hij even op, en commandeerde met van angst verwrongen gelaat en schorre stem: „Allo, kleine duivels, er uit, zeg ik!" en, paf! ging het tegen de kachelpijp, die reeds vol was met kogelgaatjes. Na ieder schot hief hij weer luidkeels aan:

De Heer is mijn Herder.

Nooit in mijn leven heb ik iets zoo huiveringwekkends gezien, als dat tooneel: het lage blokhuis, nu zoo ongezellig en wanordelijk; de weerzinwekkende gedaante op het bed in den hoek; die door zinneloozen angst opengespalkte oogen; de akelige verwenschingen, en het nog akeliger psalmgezang, afgewisseld door den scherpen knal van het doodaanbrengende lood.

Wij keken elkander eenige minuten sprakeloos aan, toen zei de Prins op vasten toon, meer tot zichzelf dan tot ons: „Dat is voor het laatst geweest. Nu moet het voorgoed uit zijn met de ellendige dronkenmansjolen."

Ik vond het heel menschkundig van den Loods, dat hij er geen woord op antwoordde.

HOOFDSTUK VIII.

EEN ERNSTIGE WAARSCHUWING.

De toestand was uiterst gevaarlijk, — een waanzinnige met een buks! Er moest iets gedaan worden, en spoedig ook. Maar wat? Die zich in de deur vertoonde, ging een wissen dood tegemoet.

„Ik zal tegen hem spreken; houdt jullie hem in 't oog," zei de Prins.

„Zeg eens, Bruce, wat voer je toch uit?" riep hij hem toe.

Dadelijk hield het zingen op en veranderde de uitdrukking van zijn gelaat. Met een sluw lachje en zonder een woord te spreken laadde hij de buks en hield den loop op de deur gericht.

Na een poos gewacht te hebben riep hij luide: „Kom maar binnen! Jij bent de ergste duivel; ik zal je daarheen zenden, waar je thuis hoort! Waar blijf je nu? Kom dan toch!"

Zijn oogen glommen van dronkenmanspret, en bleven onafgebroken op de deur staren. Wij overlegden wat ons te doen stond.

„Ik bedank er voor om een kogel in mijn lijf te krijgen," zei ik.

„Neen, er zijn pleizieriger dingen te bedenken, en

hij is een vrij goed schutter," antwoordde de Prins.

Intusschen was het zingen weer begonnen, en glurende door de reten, zag ik dat Bruce de oogen weer gevestigd hield op de kachelpijp. Terwijl ik zoo stond te kijken, glipte de Loods van ons weg, naar de deur.

„Ben je niet wijs, man?" riep de Prins. „Kom dadelijk terug! Hij schiet je wis en zeker overhoop."

Moore sloeg geen acht op de waarschuwing, maar bleef bij de deur staan wachten. Een paar tellen later schoot Bruce weer naar de kachelpijp. Oogenblikkelijk snelde de Loods naar binnen en riep hem met levendige belangstelling toe: „Heb je er een geraakt?"

„Neen," antwoordde Bruce teleurgesteld, „zij spelen verstoppertje — echt duivelsch, hè?"

„Ik weet er wel raad op. Drijf er ze uit door rook," zei Moore en wilde het kacheldeurtje openmaken.

„Neen, pas op!" schreeuwde Bruce, „laat het deurtje dicht. De kachel zit er vol van, zeg ik je."

Moore hield den knop nog vast, maar draaide hem niet om.

„Daarenboven," vervolgde Bruce, „ze geven niet om rook."

„Neen natuurlijk niet; maar zie je, rook van hout is heel iets anders. Daar kunnen ze niet tegen," zei hij gevat.

Dit was blijkbaar voor Bruce een nieuw gezichtspunt in de demonenleer, want hij zonk in de kussens terug, terwijl Moore het vuur aanmaakte en een ketel water opzette. Hij keek rond, of hij ook ergens een theebus kon ontdekken.

„Daar, op die plank," zei Bruce, voor een oogenblik zijn duivels vergetende, en op een aardig ouderwetsch theekistje wijzende.

Moore nam het er af, bekeek het van alle kanten, en zag toen Bruce weer aan.

„Zeker van thuis meêgebracht?”

„Van mijn moeder,” antwoordde Bruce ernstig.

„Ik zou er een eed op hebben kunnen doen, dat het van mijn tante te Balleymena was,” zei Moore. „Mijn tante woonde daar in een allerliefst huisje, heelemaal begroeid met rozen.” En nu volgde een levendige beschrijving van de woning, waar hij zijn kinderjaren had doorgebracht. Zijn stem klonk heel welluidend, zacht en kalmeerend. De arme zieke bleef rustig liggen en de woeste uitdrukking in zijn oogen verdween geheel en al.

De Prins en ik keken elkander aan.

„Niet kwaad bedacht,” zei hij na een oogenblik zwijgens.

„Laat ons de paarden op stal brengen,” antwoordde ik. „In ’t eerste halfuur zullen ze ons niet noodig hebben.”

Toen wij terugkwamen was de kamer opgeruimd, het theewater kookte, de beddelakens waren glad getrokken, de bloedvlekken op Bruce’s armen en gelaat afgewasschen.

„Gij komt of gij geroepen waart. Aan dit durfde ik mij niet wagen,” zei Moore en wees op het verband.

Dien geheelen langen dag en den daarop volgenden nacht verzorgde hij den zieke met het grootste geduld. Nu eens zong hij iets voor hem, dan weder trachtte hij hem afleiding te bezorgen door verhaaltjes, heel eenvoudige vertelseltjes, maar die een wonderbaarlijke macht hadden om de zenuwachtige rusteloosheid tot bedaren te brengen, — het gevolg van de pijn in den

verwonden arm en het maandenlang overmatig gebruik van sterken drank. De Prins voelde zich blijkbaar niet op zijn gemak. Hij sprak een paar maal tegen Bruce, maar het eenige antwoord was een toenemende rusteloosheid, of een vloek.

„Hij zal een harden dobber hebben," zei de Prins. Zijn toon was gemaakt luchthartig en prikkelde den Loods tot een verwijt.

„Hij is niet gelukkig geweest in zijn vrienden," zei hij, den ander flink in de oogen ziende.

„Ieder mensch moet voor zichzelf weten, of hij te hard van stapel loopt," antwoordde de Prins een weinig heftiger dan zijn gewoonte was.

„Gij hadt alles van hem kunnen maken. Waarom hebt gij hem niet geholpen?"

Moore's stem klonk heel ernstig en streng; en hij wendde den blik geen oogenblik van den ander af, maar het eenig antwoord, dat hij ontving, was een onverschillig schouderophalen.

Toen de grauwe morgenschemering aanlichtte, stond de Prins op, rekte zich uit en zeide: „Ik ben hier verder overbodig. Ik zal vanavond terugkomen."

Hij ging naar het bed en beschouwde zwijgend het van koortshitte gloeiend gelaat. Toen keerde hij zich tot mij en vraagde: „Wat denk je er van?"

„Ik kan er niets van zeggen. De kinine heeft nog niet uitgewerkt. Hij heeft zijn gestel niet meê om gauw beter te worden."

„Kan ik iets voor hem meêbrengen?"

Ik kende hem genoeg om te weten, dat hij in weerwil van zijn koele manieren heel ongerust was.

„Ja, als je den dokter van het Fort woudt halen?"

Hij knikte toestemmend en ging naar buiten.

„Ontbijt toch eerst!" riep Moore hem na.

„Dank u, dat zal ik wel in het Fort doen. Daar is niemand, dien ik kwaad kan doen," luidde het grimmige antwoord.

Moore zette een heel verbaasd gezicht. „Wat moet dat nu beduiden?" vraagde hij mij.

„Och, het doet hem meer aan, dan hij wil weten, en gij hebt het hem nogal ongezouten gezegd."

„Heb ik iets gezegd, dat niet waar was?"

„O neen, niets dat misschien niet waar is; maar het is met de waarheid als met een drankje — niet altijd lekker om in te nemen." Waarop Moore zweeg, totdat zijn patiënt hem weer noodig had.

't Was een vermoeiende dag. De snerpende pijn in de wond en de hooge koorts door het gif in zijn bloed waren oorzaak, dat de arme jongen voortdurend in zeer opgewonden toestand bleef verkeeren. Tegen den avond kwam de Prins terug met den Fort-dokter. Jingo zag er uit alsof hij zóó zou neervallen en alleen staande werd gehouden door fieren trots.

„Zeventig mijlen gereden," zei de Prins, uit het zadel springend. „De dokter was dieper het land in. Hoe is 't er meê?"

„Niet best," antwoordde ik, waarna hij zijn paard wegleidde, om afgewreven en gevoederd te worden.

Intusschen onderzocht de dokter, een officier van gezondheid, den zieke. Met toenemende verbazing nam hij kennis van de verschillende verschijnselen. Eindelijk barstte hij los: „Wat hebben jullie toch met hem gedaan? Waarom is hij in zoo'n ellendigen toestand? Deze vlooienbeet (op de wond wijzend) verklaart niet alles."

Wij stonden er als ondeugende kinderen bij. Ein-

delijk zei de Prins: „Ik vrees, dokter, dat dit leven niet voor hem deugde. Hij heeft een ergen zenuwaanval gehad — zag van allerlei, weet u."

„Ja, ja, ik weet er alles van," viel de oude dokter driftig uit. „Ik weet dat gij een ijzersterk hoofd hebt, en niet weet wat zenuwen zijn. Ik weet ook, hoe het met de anderen hier gesteld is en hoe ze u als schapen volgen. Groote gekken! Eenmaal komt de beurt aan u, geloof dat vrij. 't Is niet voor 't eerst, dat ik u waarschuw."

Met een spotachtig lachje om de lippen liet de Prins dezen storm over zijn hoofd gaan. Opeens verdween de glimlach, en wees hij naar het bed. Bruce zat overeind, rustig en geheel bij kennis. Hij stak den Prins de hand toe.

„Laat hem maar praten," zei hij, zijn vriend aanziende met oogen vol bewonderende liefde. „Luidt hij mijn begrafenis in? . . . mijn begrafenis? . . . misschien wel; wie weet? . . . ik voel er mij raar genoeg voor . . . maar, Prins, onthoud het goed! . . . het is mijn eigen schuld . . . Stoor je niet aan wat die twee daar zeggen." (Hier keek hij Moore en den dokter aan.) „Mijn eigen schuld . . . mijn eigen schuld."

Zijn stem werd zwakker. De Prins sloeg zijn arm om hem heen en legde hem weer zachtkens neder.

„Dank, ouwe jongen, je hebt een goed hart. Ik zal het nooit vergeten. Houd je nu verder maar rustig, dan zal alles wel weer terechtkomen."

Dit zeggende legde hij zijn koele hand op het gloeiend voorhoofd van den zieke, die hem dankbaar aanzag, en weinige oogenblikken later in slaap viel. Toen richtte de Prins zich op, wendde zich tot den dokter en zei op ijskouden toon: „Wat u daar zeidet, dokter,

was meer waar dan gepast. Uw patiënt zal uwe zorgen behoeven, en wat mijn zieleleven betreft, daarvoor heeft mijnheer Moore welwillend de zorg op zich genomen."

„Ik wensch er hem veel geluk meê," riep de dokter driftig, en keerde zich weer tot den zieke, die opnieuw begon te ijlen.

De herinnering aan die nachtwake bleef mij nog maandenlang bij, als een benauwende nachtmerrie. Moore lag op den grond en sliep van vermoeidheid. De Prins was weggereden, ik weet niet waarheen. De dokter en ik bleven waken. Den geheelen nacht lag de arme Bruce in zware ijlende koortsen. Nu eens zong hij psalmen, dan weer bekende deuntjes; het eene oogenblik vloekte hij tegen het vee, of tegen zijn makkers bij het kaartspel, terwijl hij in rustiger oogenblikken weer terug was in de ouderlijke woning, een jongen met zijn schoolvriendjes en kinderspelen. Niets kon de koorts bedwingen. De dokter was ten einde raad. Meer dan eens zei hij in dien langen nacht, dat zoo'n onbeteekenende wond onmogelijk zulke hevige koortsen kon veroorzaken, en dan verwenschte hij de dwaasheden van den Prins en de heele Club.

„U denkt toch niet, dat hij niet beter kan worden?" vraagde ik na een van die uitvallen.

„Hij behoorde dezen aanval te boven te komen," antwoordde de dokter ongeduldig; „maar ik geloof, dat het met hem gedaan raakt."

't Was of mijn hart stilstond. 't Scheen zoo onmogelijk. Twee dagen geleden nog vol leven, ... en nu gedaan? Ik dacht aan zijn ouderlijk huis, aan zijn moeder, wier hartelijke, bezorgde brieven hij mij

placht te laten lezen; aan zijn loszinnig leven hier, aan zijn goedhartige opwellingen, zijn dwaasheden, zijn zonden.

„Hoe lang kan het nog duren?” vraagde ik met droge strakke lippen.

„Misschien vier en twintig uur, misschien langer. Hij kan het gif niet kwijtraken.”

De dokter bleek goed gezien te hebben. Na een tweeden dag van wanhopig ijlen geraakte de zieke in een toestand van verdooving, die den geheelen volgenden nacht aanhield.

Toen kwam er verandering. Met het opgaan der zon, die de bergen aan den horizon reeds begon te verlichten, opende Bruce de oogen en keek rondom zich. De dokter was heengegaan, de Prins nog niet teruggekomen; Moore en ik waren er alleen. Hij zag ons onderzoekend aan, las onze gedachten, en een uitdrukking van verwondering kwam in zijn oogen.

„Is het waarlijk waar?” vraagde hij op plechtigen, gedempten toon. „Gelooven jullie werkelijk dat ik ga sterven?”

Het dringende in zijn stem en het smeekende verlangen in zijn oogen werden Moore te machtig. Hij verschool zich achter mij en ik hoorde hem schreien als een kind. Bruce hoorde het ook.

„Is dat de Loods?” vraagde hij.

Terstond greep Moore zich aan, droogde zijn tranen en kwam aan de andere zijde van het bed. Met een glimlach zag hij den zieke aan.

„Gelooft gij, dat ik ga sterven?” vroeg deze met trillende stem.

En de Loods antwoordde met vaste stem: „Ja Bruce,

de dokter heeft het gezegd. Maar je bent niet bang, is het wel?"

Bruce zag hem een oogenblik zwijgend aan; toen antwoordde hij aarzelend: „Neen, niet bang; maar ik zou graag nog wat willen blijven. Ik heb mijn leven verknoeid; ik zou het heel graag nog eens overdoen."

Hij zweeg even, zijn lippen beefden. „Ziet ge, ik denk aan mijn moeder en aan Jim."

Jim was zijn jongere broeder, die hoog tot hem opzag.

„Ja, Bruce, dat weet ik; maar de scheiding zal niet voor zoo heel lang zijn, en dan, wij hebben een Vaderhuis hierboven."

„Ja, ik geloof het alles ... ik heb het altijd geloofd ... ik praatte gemeenen onzin ... wilt ge 't mij vergeven?"

„Zeker, zeker," zei Moore snel, diep ontroerd.

Bruce glimlachte even en sloot de oogen, zeggende: „Ik ben moe." Maar onmiddellijk gingen de oogleden weer open en keerde hij zijn gelaat naar de deur.

„Wat is er?" vraagde Moore.

„De Prins," fluisterden de bleeke lippen.

„Hij zal zoo dadelijk komen," zeî Moore vol vertrouwen, ofschoon ik niet begreep hoe hij dat zoo zeker kon zeggen. Maar ja, terwijl hij nog sprak, en ik uit het raam keek, zag ik Jingo den hoek van het boschje omslaan. Bruce hoorde het geluid van zijn hoefslag, lachte, opende de oogen geheel, en wachtte. De straal van blijdschap in zijn oogen, toen de Prins binnenkwam, koel en frisch als de morgenstond, sneed mij door de ziel.

Geen van beiden sprak, maar Bruce vatte de aangeboden hand en drukte die tegen zijn borst. De

zwakte nam zichtbaar toe. Ik gaf hem wat brandewijn en dat wekte hem op.

„Ik ga sterven, Prins. Beloof mij, dat je jezelf geen verwijten zult doen."

„Dat kan ik niet beloven, ouwe jongen. De hemel gave, dat ik het kon," zei de Prins, en een siddering doorliep zijne leden.

„Je waart te sterk voor mij, en daar hadt je geen erg in, wel?" vraagde de stervende met aandoenlijke teederheid.

„Neen, neen, God weet het," antwoordde de ander haastig.

Na een langdurige stilte opende Bruce de oogen weder en riep: „Loods!"

Moore kwam dadelijk.

„Lees van den Verloren Zoon," zei hij zwakjes.

Moore nam zijn Nieuw Testamentje, en o, hoe weldadig vielen de woorden van schuldbekentenis en vergiffenis in onze ontroerde harten.

Wederom gingen de gesloten oogen open. Ditmaal was het om mij te doen. Ik boog mij over hem heen.

„Mijn brief," kwam er bijna onverstaanbaar uit. „In mijn buis."

Ik bracht hem den laatsten brief van zijn moeder. Even hield hij hem vast, toen gaf hij hem mij terug. „Lees hem voor," bad hij.

Ik maakte den brief open, wilde beginnen: „Mijn lieve beste David", maar mijn tong weigerde haar dienst, ik kon geen woord uitbrengen. Moore stak zijn hand uit en nam den brief van mij over. De Prins stond uit bescheidenheid op en wenkte mij, dat ik hem zou volgen, maar Bruce hield hem tegen. Dus ging hij weer zitten, het hoofd diep voorover

gebogen, terwijl Moore den brief voorlas. Zijn stem bleef helder en vast, totdat hij aan de laatste regels kwam. „En o, David, beste jongen, als uw hart ooit naar huis terug verlangt, denk er dan om, dat de deur altijd open staat, en dat wij allen ons van harte zullen verheugen over uw terugkomst."

Bruce lag onbeweeglijk, en uit de gesloten oogen rolden dikke tranen. Dat was zijn afscheidsgroet aan haar, wier liefde zijn slingerend levensscheepje tot een anker was geweest en het behoed had voor een volkomen ondergang.

Hij nam den brief uit Moore's hand, bracht hem met moeite aan zijn lippen, wees op het Nieuw Testamentje en zeide zwaar ademhalend: „Net... als in de gelijkenis. Ik... behoef... waarlijk... niet bang te zijn... wel?"

„Neen, neen," zei Moore hartelijk en bemoedigend, hoewel de tranen hem langs de wangen liepen, „niet bang zijn voor uw ontvangst."

Bruce's blik viel op mij. Ik boog mij over hem heen. „Zeg haar...," meer kwam er niet.

„Wat moet ik haar zeggen?" vraagde ik en probeerde hem nog tot spreken te krijgen. De boodschap werd echter nooit gegeven. Hij tastte met zijn hand naar den Prins, totdat zij diens haar aanraakte. De Prins hief zijn hoofd op en keek hem aan. Toen deed hij iets, terwille waarvan ik hem veel vergaf. Hij boog zich over den stervende en drukte een kus op het bleeke voorhoofd. Het licht kwam terug in de doffe oogen; hij glimlachte nog eenmaal, en met dien glimlach ging hij over in het andere leven. Door het geopende raam kwam een geur van pas ontloken rozen naar binnen, gedragen door den koelen morgenwind,

die zachtkens streek langs het bleeke gelaat op het kussen. Dat trof mij. Hij kwam uit het Morgenland.

Weder deed de Prins iets bewonderenswaardigs. Over het bed heen reikte hij den Loods de hand. „Mijnheer Moore," zeide hij hoffelijk, „gij zijt een moedig man en een goed man. Ik vraag u vergeving voor veel onbetamelijks."

Moore nam de uitgestoken hand in de zijne, drukte die hartelijk, en zei met trillende stem: „Zeg maar niets meer, ik kan het niet goed hebben."

„De club van de Edele Zeven zal geen vergadering meer houden," zei de Prins met een treurig lachje.

Toch is er spoedig weder een bijeenkomst geweest, maar bij die gelegenheid was de Loods voorzitter, en er werd geen kaart gespeeld.

„De Loods had vat op hen gekregen," zooals Bill zei.

HOOFDSTUK IX.

GWEN.

Toen ik pas in Laag Heuvelland was, had ik al heel gauw over Gwen hooren praten. Er waren allerlei verhalen over haar in omloop. Niet zoozeer bijzonderheden, maar men kon best merken, dat zij een persoontje van gewicht was. Zij woonde ver van het middelpunt der beschaving, in den Reisgids aangeduid als Zwaankreek, maar in 't gewone spraakgebruik Latours toko geheeten, — ver weg tusschen de heuvelen rondom het Duivelsmeer. Haar vader had daar een hoeve en uitgestrekte bezittingen, wier grens zij nooit overschreed. Sommigen van de mannen hadden echter wel eens een kijkje van haar gehad en beoordeelden haar, naar hetgeen zij gezien hadden.

„Hoe ziet zij er uit?" vraagde ik Bill op zekeren dag, in de hoop dat ik er hem toe zou krijgen mij een beschrijving van haar te geven.

„Hoe zij er uitziet? Ja — laat eens kijken — 't Is me er eentje!"

„Hoe ziet zij er uit, bedoel ik. Beschrijf mij haar gezicht en haar heele uiterlijk eens."

„Haar beschrijven?" . . . Hij dacht een oogenblik na,

keek eens naar de lucht, alsof hij daar het antwoord hoopte te vinden, en zei toen: „'k Weet het niet."

„Weet je het niet? Wat bedoel je? Heb je haar dan nooit gezien?"

„Jawel; maar ik weet niets, waar zij op lijkt."

Daar bleef het bij.

Ik gooide het nog eens over een anderen boeg. „Nu goed dan, wat voor soort van haar heeft zij? Zij heeft toch haar op haar hoofd, zou ik denken?"

„Haar? Dat zal waar zijn, en een boel ook!" antwoordde Bill, verontwaardigd over zulk een onnoozele vraag. „Ellenlang! Rood!"

„Laat naar je kijken!" viel Hi uit. „Rood? 't Is net zoo min rood als het mijne."

Bill beschouwde Hi's haar met een opmerkzamen blik. „Welke kleur zeg je dat jouw ragebol heeft?" vraagde hij voorzichtig.

„Dat doet er niet toe. 't Is niet rood in elk geval."

„Rood? Neen, dat zou ik ook zoo denken;" en Bill lachte lang en hartelijk. „Rood, sapristi! Neen, Hi," vervolgde hij, op eenmaal weer bedaard, en met een ernstig gezicht den haardos van zijn vriend bekijkende, „je haar is niet rood, laat je dat nooit wijs maken."

Ik probeerde hem weer terug te brengen naar ons uitgangspunt en voort te gaan met de pas begonnen beschrijving van Gwens uiterlijk, maar het gelukte mij niet. Hi vatte echter met pleizier den draad op.

„Zij kan rijden! Zij is een echte waaghals! is 't niet, Bill?" Bill knikte toestemmend. „Dan kan zij het vee bijeendrijven en een stier van de kudde afzonderen, zoo goed als de beste van ons."

„Zoo? En hoe groot is ze wel?"

„Groot? Wel, 't is nog een kind! De grootte heeft

er niets meê te maken, maar 't zit hem in haar koelbloedigheid. Zij is net zoo koelbloedig als ik en Bill; waar, Bill?" Wederom knikte Bill toestemmend.

„Weet je nog toen zij dien stier doodschoot, Bill?" vervolgde Hi.

„Wat was dat?" vraagde ik, vol verlangen om te hooren hoe dat in zijn werk was gegaan.

„O niks niemendal," zei Bill.

„Niks niemendal?" herhaalde Hi. „Een aardige groote niemendal!"

„Wat dan?" drong ik aan.

„Wel, Bill had een mooi stukje uitgevoerd op de hoeve van den ouden Meredith, maar hij spreekt er liever niet over. Dan wordt hij verlegen," grinnikte Hi.

„Hè, schei er toch meê uit. Ik weet niet waarom je daar nog over moet zeuren," zei Bill gemelijk. Hi liet zich dadelijk gezeggen, maar zoodoende heb ik nooit het fijne van de zaak vernomen. Zooveel kwam ik toch nog te weten, dat Bill op gevaar van zijn leven den Prins had weggetrokken tusschen de pooten van een dollen stier en dat de kleine Gwen doodbedaard was komen aanrijden op haar pony en door het afzenden van twee goedgemikte kogels in den kop van den stier, hen beiden uit een groot gevaar had gered, misschien wel van den dood, daar de heele kudde kwam aanloopen. Natuurlijk was Bill nooit te spreken over zijn eigen aandeel in dezen. Een echte prairiebewoner zal u met alle pleizier vertellen wat hij zou kunnen doen, maar over hetgeen hij gedaan heeft, spreekt hij niet licht.

Het eenige wat Hi nog losliet over Gwen was dat zij, als de gelegenheid het meebracht, in woede kon ontsteken.

„Weet je nog, Bill, toen met Bertie Hill?"

Bill wist het nog.

„Heeft zij er hem toen niet danig van langs gegeven? Verdiende loon!"

„Wat deed zij dan?" vroeg ik.

„Striemde hem met haar zweep over zijn schouders. Flink raak."

„Waarom?"

„Omdat hij haar Indiaanschen jongen een oorveeg gaf."

Deze knaap, Joe, was, zooals ik later vernam, Ponka's zoon, en Gwen met hart en ziel toegedaan.

„Ja, ja, zij is lang niet malsch."

„Neen," stemde Bill toe, „zij is een beetje heethoofdig."

Toen, als vreesde hij haar te kort te hebben gedaan, voegde hij er haastig bij: „Maar zij is een bovenste beste! Net wat je zoudt wenschen."

De Prins gaf mij nog een ander kijkje op haar karakter.

„'t Is een merkwaardig kind," zei hij een paar dagen later. „Wild en schuw als een ongetemde pony; maar onversaagd. Het woordje vrees bestaat niet voor haar, en hartstochtelijk is zij in hooge mate. Meredith, gij weet wel, de Voortrekker, heeft haar altijd bij zich gehouden op de hoeve, zoo ver van alles af. Zij ziet niemand dan hem en Ponka's familie, — Zwartvoet-Indianen, die haar als een godin behandelen en alles doen om haar heelemaal te bederven. Zij kent hun taal en gewoonten, en heeft soms wel acht dagen achtereen bij hen gelogeerd."

„Watblief? Bij de Zwartvoet-Indianen?"

„Ja, ja. Natuurlijk gaan Ponka en Joe dan mee;

maar ook zonder hen zou zij even veilig bij de Indianen zijn geweest, alsof een militaire lijfwacht haar omringde. In den laatsten tijd heeft zij die uitstapjes er echter aan gegeven."

„En thuis?" vraagde ik. „Wordt er iets aan haar opvoeding gedaan? Kan zij lezen en schrijven?"

„Neen, dat kan zij niet. Zij kan haar eigen kleeren maken, koken, en de wasch behandelen, — en doet dat ook, als zij er lust in heeft. Dan is zij precies op de hoogte van vogels en van het vee, en van bloemen en boomen; maar verder reikt haar kennis niet. Zij is wat men zou kunnen noemen een halve wilde."

„Foei, hoe schandelijk. Hoe oud is zij?"

„O, ze is nog een kind; veertien of vijftien, denk ik. Maar in vele dingen is zij wijs boven haar jaren."

„En wat zegt haar vader er van? Kan hij haar leiden? Heeft hij macht over haar?"

„Macht over haar?" riep de Prins. „Neen, man, niets of niemand ter wereld heeft macht over haar. Wacht totdat ge het trotsche kleine ding haar bevelen aan Joe ziet geven, het neusje in den wind, en gij zult nooit weer aan die mogelijkheid denken. Zij zou een prinses kunnen zijn, zoo hoog is zij in haar wapens. Ik heb in mijn tijd meer dan één vorstin gezien, maar geen enkele overtrof Gwen in echte fierheid — zoo'n kleine Lucifer."

„En verdraagt haar vader al haar kuren?" vraagde ik, slechts matig ingenomen met het beeld, dat de Prins geschetst had

„Haar vader doet eenvoudig alles wat zij verlangt, en aanbidt haar, zooals allen, die in haar nabijheid komen, tot haar twee honden, Wolf en Lex, toe, voor wie zij haar leven zou geven, als 't noodig was.

Toch," liet hij er na een oogenblik zwijgens op volgen, „is het, zooals gij zegt, meer dan erg. Zij behoorde iets te weten van de eischen der beschaafde wereld, waartoe zij ontegenzeggelijk behoort, en waaraan niemand zich op den duur geheel kan onttrekken."

Weder zweeg hij een poosje, en zeide toen aarzelend, alsof het hem hinderde zulks te moeten bekennen: „Ziet ge, zij is niet veel beter dan de heidenen. Zij heeft, geloof ik, niet eens een bijbel."

En zoo gebeurde het, voornamelijk door toedoen van den Prins, denk ik, dat de Voortrekker mij verzocht eens in de week op de hoeve te komen, ten einde zijne dochter de beginselen te leeren van hetgeen een welopgevoede jonge dame behoort te weten.

Onze eerste ontmoeting kon als voorproefje gelden van alles, wat ik nog zou moeten ondervinden, voordat ik mijn taak bij haar volbracht had.

De Voortrekker had mij precies uitgeduid welk pad ik moest inslaan, om bij de Rotsvallei te komen, waar hij mij zou ontmoeten. Dat pad bleef zoo dicht mogelijk bij de Zwaan, maar voerde nu eens in kronkelende bochten naar beneden en dan weer met forsche wendingen naar open zonnige hoogten, totdat het eensklaps terecht kwam in een vallei, heel breed in 't begin, maar zich langzamerhand vernauwende tot een ravijn, welks rotsige wanden begroeid waren met struiken en sierlijke, laag neerhangende wingerdranken, alles tot zulk een weelderigen groei gebracht door tal van stroompjes, die langs de zwarte glimmende rotsen afdruppelden. Dit ravijn, de Rotsvallei geheeten, was een wondervol plekje, waaraan spookgeschiedenissen verbonden waren uit de lang vervlogen dagen der Zwartvoet-Indianen. Tot op den huidigen dag zal geen

Zwartvoet door dezen somberen, vochtigen, geheimzinnigen hollen weg gaan, wanneer de maan zoover gevorderd is in haar loop, dat de rotswanden slagschaduwen werpen op het voetpad. Op klaarlichten dag was het echter in de kloof best uit te houden, koel en liefelijk, en ik bleef er dan ook rustig op den Voortrekker wachten, die zich echter niet aan de afspraak hield.

Eindelijk begon mij het wachten te vervelen en besloot ik alleen mijn geluk te beproeven.

Na den hollen weg verlaten te hebben, voerde het pad opwaarts naar prachtige weiden, die zich ver over de heuvelen uitstrekten. Rechts, in de diepte, lag het Duivelsmeer, stralende in het zonlicht. Aan de voorzijde, langs de witte zandige oevers, zacht groen gekleurd; verderop, naar het midden, overgaande in blauw en purper, totdat het in de schaduw der zware pijnboomen aan den tegenoverliggenden kant zwart leek. Recht voor mij stonden het woonhuis en de bijgebouwen op een glooiend terrein, omringd door een stevige palissade van scherpgepunte palen. Dit was het paleis der prinses. Ik reed door naar de poort, en keerde mij toen om, teneinde mijne oogen te laten gaan over het wonderschoone meer, dat daar in zijn kleurenpracht lag te stralen en te glinsteren.

Plotseling weerklonk een oorverdoovend gebas; mijn Louis deed een luchtsprong, wierp mij af, zoodat ik plat op den grond kwam te zitten, en vluchtte als bezeten het pad af, achtervolgd door twee vervaarlijke honden, die mij ongedeerd lieten, en als een pijl uit den boog voorbij schoten. Ik werd uit mijn verdooving gewekt door een schaterend gelach, wel wat hard,

maar toch welluidend. Mij omdraaiende zag ik mijn toekomstige leerling, naar ik vermoedde, een zeldzaam mooien gevlekten pony bij den teugel houdende en met een zware veedrijverszweep in de hand. Ik kwam overeind en vraagde ontstemd: „Waar lacht gij om? Waarom roept gij uw honden niet terug? Zij zullen mijn pony de prairie opjagen, en hoe krijg ik hem dan terug?"

Zij wierp het hoofd achterover, schudde haar zware, rossig blonde lokken naar achteren, zond mij een blik toe, alsof ik het aanzien niet waard was, en antwoordde: „Neen, zij zullen hem doodbijten."

„Als zij dat probeeren te doen, jaag ik ze allebei een kogel door den kop," zei ik heel boos, en trok mijn revolver uit mijn gordel.

„Pas op!" riep zij, en de donkerblauwe oogen fonkelden, „eerst zal ik ú doodschieten."

Een vervaarlijke revolver kwam voor den dag en aan de uitdrukking van haar gelaat zag ik duidelijk, dat zij niet aarzelen zou haar bedreiging ten uitvoer te brengen.

Ik veranderde dus van tactiek, want ik was bezorgd voor mijn paardje en zeide met een gedwongen glimlach: „Kunt gij de honden niet terugroepen? Zouden ze u niet gehoorzamen?"

Dadelijk veranderde haar gezichtje.

„Is het uw eigen pony? Houdt ge heel veel van hem?"

„O ja, heel veel!" riep ik, mijzelf wijs makende, dat ik werkelijk genegenheid koesterde voor mijn nukkig beestje.

Zij sprong op haar pony en draafde het pad af. Mijn arme Louis rende heuvel op heuvel af. Instinct-

matig vermeed hij den hollen weg, waar de honden hem den pas konden afsnijden. 't Was akelig te zien hoe hij het bestierf van angst voor de groote dieren, die hem zwijgend, maar met ontzettende snelheid doodliepen.

Het meisje floot en floot en riep haar honden: „Wolf, kom hier! Lex, Lex, kom bij de vrouw!" — tevergeefs, zij luisterden niet, maar vlogen voort, steeds veld winnende op Louis, die nu in een kring liep en den pinto (gevlekte pony) trachtte te bereiken. Toen zij in hun cirkelloop naderbij kwamen, zette het meisje haar pinto aan, hen tegemoet, en ontrolde onder het het rijden haar lasso. Nu vertraagde Louis zijn vaart, waarop de voorste der honden hem met twee flinke sprongen inhaalde en naar de keel vloog. Maar tegelijkertijd snorde de lasso door de lucht, en kwam snel en zeker neder om den hals van den hond, die een oogenblik later half geworgd op den grond lag. De andere hond stond stil, keek rondom zich, en gaf de jacht op. Een geduchte straf wachtte hen beide. Hun meesteres nam een zweep ter hand en ranselde er als een bezetene op los, totdat ik het niet langer kon aanzien en voor de arme dieren in de bres sprong.

„Zij zullen doen wat ik zeg, of ik sla ze dood!" riep zij, stampvoetende van toorn.

„Schiet ze dan liever neer," zeide ik, en hief mijn pistool op.

Onmiddellijk knielde zij naast den kermenden, jankenden hond, die vlak voor haar voeten lag en riep mij dreigend toe: „Probeer het eens, als je durft! Probeer het eens!"

Toen barstte zij los in hartstochtelijk snikken.

„Ondeugende Lex! Ondeugende, slechte, lieve, beste Lex! Maar je wás ondeugend, je weet dat je ondeugend waart!" en zoo ging zij door, met haar armen om Lex' hals geslagen, totdat het dier, thans huilend en trillend van liefde en genot, dreigde te stikken, en Wolf, die kwispelstaartend had toegekeken, korte blaffen uitstiet van ongeduldig verlangen, om ook getroost te worden en zijn deel te krijgen van de liefkoozingen. Zij vormden een aardige groep, die drie kinderen der prairie, even heftig en vurig in hun haat als in hun liefde.

Daar herinnerde het meisje zich mijn aanwezigheid. Zij stond op en zeide een weinig beschaamd: „Zij gehoorzamen mij anders altijd. Zij zijn van mij; maar zij maken alles dood, wat het waagt binnen de poort te komen. Dat mogen zij doen."

„Erg vermakelijk."

„Wat?"

„Ik bedoel, is dat niet gevaarlijk voor vreemden?"

„O, niemand komt hier ooit alleen, behalve de Prins. En de honden houden de wolven op een afstand."

„Zoo, komt de Prins hier wel?"

„Ja," antwoordde zij met stralende oogen. „Hij is mijn vriend. Hij noemt mij zijn prinsesje, en leert mij zuiver Engelsch spreken en vertelt mij van allerlei: o zoo mooi!"

Ik zag ten hoogste verwonderd naar haar gelaat, thans zoo zacht, zoo kinderlijk, en trachtte mij weder het beeld voor oogen te stellen van de halve wilde, die een paar minuten vroeger zoo koelbloedig gedreigd had mij dood te schieten en zoo woedend haar honden had afgeranseld.

Onder het terugwandelen naar de poort hield ik

haar aan het praten over den Prins, en sloeg haar intusschen aandachtig gade. Zij was niet wat men mooi noemt, daarvoor was haar gelaat te smal en de mond te groot; maar zij had regelmatige witte tanden, en de donkerblauwe oogen keken mij flink aan, trouwe oogen, eerlijk en oprecht. Haar lang loshangend haar was haar glorie. Rood was het, wat Hi ook mocht zeggen, maar onbeschrijfelijk mooi van tint. Als de zon er op scheen, lag er een gouden gloed op zoo heerlijk warm, dat ik geen woorden kon vinden, om mijn bewondering te uiten. Een vreemde onnoembare kleur, — maar geheel in overeenstemming met den aard der bezitster.

Zij gaf haar pinto aan Joe, bleef zelve in de open deur staan en heette mij welkom met groote waardigheid en bevalligheid. De Prins heeft nog niet zoo geheel ongelijk, wanneer hij haar „prinses" noemt, dacht ik.

Zij geleidde mij naar de huiskamer, een lang, laag vertrek. De houten wanden waren wit gepleisterd; alles zag er keurig netjes en helder uit. De tafels, stoelen en banken waren van eigen maaksel. Op den grond lagen prachtige wolven- en berenhuiden. De wanden waren versierd met hertenkoppen, horens van wilde bokken, arendsvleugelen en staarten van een paar vossen, die Gwen zelf had geschoten en waarop zij niet weinig trotsch was. Aan het eene einde der kamer was een wijde steenen stookplaats, thans, in den zomer, vol met varens, grassen en veldbloemen. Aan de tegenovergestelde zijde bevond zich een deur, die toegang verleende tot een ander vertrek, kleiner, en rijk gemeubeld met overblijfselen van vroegere grootheid.

Alles was er zindelijk en uitstekend onderhouden. Overal in de hoeken en waar maar een geschikt plekje was, stonden bloemen en varens uit de Rotsvallei.

Een vreemdsoortig huis was het, vol van merkwaardige tegenstellingen; maar het paste bij het zonderlinge kind, dat mij zoo hoffelijk verwelkomde.

HOOFDSTUK X.

GWENS EERSTE GEBED.

Niet zonder aarzeling, ja zelfs vrees, begon ik de lessen met Gwen; maar al had ik de eindelooze geduldsbeproevingen kunnen voorzien, die ik zou moeten ondergaan, toch zou ik mijn taak hebben aanvaard, want dat kind, hoe eigenzinnig ook en luimig en hoogmoedig, maakte mij, als ieder die met haar in aanraking kwam, tot haar onderdanigen dienaar.

De lessen gingen geregeld voort, heel pleizierig, of heel onpleizierig, al naardat het in haar hoofd opkwam. Zij leerde buitengewoon vlug lezen, want zij brandde van verlangen om meer te weten van die onbekende wereld, waar de Prins zoo heerlijk over vertellen kon. Schrijven verveelde haar. Zij had niemand, aan wien zij een brief kon zenden. Waarom zou zij dan haar vingers krommen tot het maken van die rare kleine letters? Achter de geheimen der rekenkunst kwam zij daarentegen zonder noemenswaardige moeite. Immers, zij zou later het vee moeten verkoopen, want haar vader merkte soms niet eens, wanneer hij bedrogen werd. Haar denkbeelden over opvoeding berustten hoofdzakelijk op een nuttigheidsgrond; met hetgeen niet terstond noodig scheen te zijn, weigerde

zij haar tijd te verbeuzelen. Zoo heeft zij mij een geheelen winter op de pijnbank gehouden met haar koppigheid en hoogmoed. Een beroep op haar vader leidde tot niets. Deed ik het een enkele maal, dan sloeg zij de armen om zijn hals en schudde haar lange manen, totdat zij hem geheel omhulden, en de man weerloos was. Vaarwel dan vaderlijke tucht! De Prins kon nog het meest van haar gedaan krijgen. Om hem genoegen te doen zat zij wel eens een uur achtereen letters en woordjes te krabbelen, maar zelfs zijn invloed en gezag hadden een grens.

„Moet ik?" gaf zij hem eens ten antwoord op een vermaning tot trouwer studeeren; „moet ik?" En het trotsche kopje opheffend en met een eigenaardige beweging het haar naar achteren werpende, keek zij hem strak aan en vraagde: „Waarom?"

Toen zag de Prins haar spotachtig aan, zeide na een oogenblik zwijgens op koelen toon: „Ik zou waarlijk niet weten waarom," en keerde haar den rug toe. Zij vloog op hem af, greep hem bij den arm, schudde dien heftig, en riep bevend van drift: „Gij moogt zoo niet tegen mij spreken, en gij moogt mij niet zoo den rug toedraaien, hoor!"

„Wat een hooghartig prinsesje!" zei hij, haar bewonderend aanziende. „Wat zal zij te eeniger tijd oppermachtig haar schepter zwaaien! . . . Was ik onbeleefd tegen je, Gwen? Dan spijt het mij heusch."

Haar drift was voorbij en zij keek hem aan, alsof zij voor hem had kunnen knielen. Daar zij echter te trotsch was om haar gevoel te toonen, liet zij het bij dien enkelen vriendelijken blik en ging weer zitten, om de taak af te maken, waartegen zij zich eerst verzet had. Dit gebeurde kort na de komst van den

Loods te Zwaankreek, en toen de Prins dien avond met mij naar huis reed, zeide hij na lang peinzen: „Zij moest eigenlijk godsdienstonderwijs krijgen. 't Arme kind zal hoe langer zoo onhandelbaarder worden. De Loods zou ons hierin van dienst kunnen zijn. Zoudt gij kans zien om het daarheen te sturen? Vrouwen hebben zoo iets noodig; het verzacht en beschaaft ze."

„Zou zij hem in huis willen toelaten?" vraagde ik.

„Misschien; misschien niet," antwoordde hij langzaam. „Gij zoudt het kunnen probeeren."

Ik deed het, maar haalde er eenigszins onhandig, vrees ik, den naam van den Prins bij.

„Zegt de Prins, dat de Loods mij goed moet maken?" riep zij. „Ik wil hem niet zien. Ik heb een hekel aan hem, en aan u ook!"

Het verdere van dien dag was voor het onderwijs verloren, en toen de Prins later op den middag kwam, ontving zij hem met den uitroep: „Ik wil dien vervelenden Loods hier niet hebben! Ik heb niet de minste begeerte om goed te zijn, en ... en ... gijzelf hebt ook niets met hem op."

De Prins keek haar met groote oogen aan. „Hoe verzin je het! Ik heb er nooit iets van gezegd."

„Gij hebt een paar dagen geleden tegen vader over hem gelachen."

„Heb ik dat gedaan? Dan haast ik mij om te verklaren, dat ik van gedachten veranderd ben. Hij is een goed, moedig man."

„Hij valt gedurig van zijn paard," zeide zij minachtend.

„Integendeel; ik geloof dat hij nu goed in den zadel blijft zitten."

„En dan," vervolgde zij, „hij is nog maar een spring-in-'t-veld. Dat zei Bill verleden week."

„Nu ja, hij zou wat ouder kunnen zijn, maar dat wordt immers met den dag beter."

„'t Mag zijn, zooals het wil, hij zal hier geen voet zetten."

Maar hij kwam toch, niettegenstaande die plechtige verzekering, en wel onder haar eigen geleide, op een broeierigen avond in Augustus.

„Ik vond hem in de kreek," gaf zij op, als reden voor het breken van haar woord, en ons uitdagend aanziende.

„Ik geloof, dat ik behouden aan den overkant zou zijn gekomen, want Flip was juist weer begonnen te zwemmen," zei hij vriendelijk.

„Neen, dat zoudt u niet," wierp zij hem tegen. „U zoudt afgedreven zijn naar den hollen weg en u behoorde heel dankbaar te zijn."

„Dat ben ik," haastte hij zich te zeggen; „erg dankbaar. Maar ik heb de Zwaan al meer overgestoken."

„Niet wanneer de vloed kwam opzetten."

„Zeker wel! Ik ben er over gekomen, toen zij hooger stond dan nu."

„Toch niet waar de oevers rotsachtig zijn."

„N-e-e-n, dat niet."

„Ziet u dan wel! U zoudt verdronken zijn zonder mijn lasso!" riep zij zegevierend.

Eerlijkheidshalve moest hij eindelijk toestemmen.

Die twee hadden veel overeenkomst met elkander, — beiden vurig van geest, levendig van verbeelding, heel gevoelig. Toen de Voortrekker binnenkwam, stelde Gwen hem vroolijk den Loods voor, als zijnde door haar lasso gered van den dood in de golven.

Dit wikkelde hen in een nieuwen woordenstrijd over de mogelijkheid van al of niet verdrinken, totdat Gwen haar geduld verloor en eerst tot rust kwam, toen de Loods haar oprecht bedankte voor haar tijdige hulp. De Voortrekker was met het geval verlegen. Hij vreesde Gwen te ontstemmen en was toch niet van zins, om vriendschappelijk te zijn tegen haar gast. De Loods voelde dit zeer goed en maakte dan ook weldra aanstalten om te vertrekken. Gwen was bitter teleurgesteld.

„Toe, vader, vraag of hij vanavond bij ons blijft," fluisterde zij.

Maar de uitnoodiging, zoo weinig hartelijk, werkte als een zweepslag. De Loods was vastbesloten om heen te gaan.

„Er komt een storm opzetten. Ga dan tenminste den hollen weg door. 't Is wel een omweg, maar dan komt u er veilig, want u kunt de Zwaan niet oversteken," waarschuwde Gwen.

Dat deed de deur dicht, en niets ter wereld zou hem nu hebben kunnen tegenhouden.

Wij gingen allen mede om hem het kunststuk te zien volbrengen.

Gwen voerde haar pinto aan den teugel meê. De Zwaan was ver buiten haar oevers getreden, in het midden was de strooming zeer snel. Flip snoof, weigerde, maar ging ten slotte te water. Moedig zwom hij voort, totdat het hem te machtig werd. Hij ging overzij en wierp zijn berijder af. De Loods verloor echter zijn bezinning niet. Zich aan den stijgbeugel vasthoudende zwom hij naast Flip verder. Halfweg begreep Flip, dat hij geen kans had om den overkant te bereiken, keerde dus als een verstandig paardje

om, en zwom terug. Maar op die hoogte was de oever zeer steil en de pony begon mismoedig te worden.

„Laat hem met den stroom meêdrijven!" schreeuwde Gwen den Loods toe, zette haar pinto aan om af te dalen tot den waterrand, riep en lokte met vriendelijke woordjes den bijna bezwijkenden Flip stroomafwaarts, tot aan een vlak stuk rots, dat nog juist boven het water uitstak. Toen wond zij haar lasso af, deed hem neerkomen om Flips hals en om den zadelknop, en hield hem stevig vast, totdat het dier meer dood dan levend tegen den oever opklauterde, den Loods met zich meêtrekkende.

„Wat ben ik blij!" zei Gwen, met moeite haar tranen bedwingende. „Ziet u nu wel, dat u niet kunt oversteken?"

Moore krabbelde weer op, deed een paar stappen, riep: „Ik kan wel" en — viel voorover op den grond. Met een gesmoorden gil vloog zij naar hem toe, en draaide hem om, zoodat hij op den rug kwam te liggen. Na een paar minuten kwam hij weer bij, zat overeind, en keek half wezenloos rond.

„Waar is Flip?" vraagde hij, den gezwollen stroom afziende.

„Hier, gezond en wel," antwoordde zij, „en u moet met ons meê naar huis. Wij krijgen een stortbui."

Moore scheen wel bezeten te zijn. „Neen, ik zal het nog eens probeeren," antwoordde hij, opstaande.

Nu werd Gwen werkelijk bedroefd. „En hoe dan met uw arme pony? Hij is doodmoe," zeide zij, handig van taktiek veranderend.

Haar vader mengde zich thans in het gesprek en noodigde hem dringend uit in ieder geval te blijven,

totdat de storm voorbij zou zijn. Na een laatsten blik op de rivier geworpen te hebben gaf Moore toe en keerde met ons naar huis terug.

Natuurlijk gebeurde wat ik verwacht had. Voordat de avond om was, had hij het hart van vader en dochter gewonnen. Toen hij, na zijn nat pak verwisseld te hebben voor droge kleeren, in de huiskamer kwam, liep hij dadelijk naar het orgel, dat daar tien jaren gesloten en zwijgend had gestaan, opende het, en begon te spelen. Onder zijn spel en gezang, het eene lied voor en het andere na, werden de oogen van den Voortrekker vochtig. Maar toen Moore:

Kent gij het land....

aanhief, haalde onze gastheer diep adem en fluisterde mij met een snik toe: „Dat was haar moeders lievelingsliedje."

Van dat oogenblik had de Loods een vriend in hem gevonden.

De overgang naar het bekende: „Nader, mijn God, tot U," was gemakkelijk genoeg, en toen het lied uit was, zei de Loods eenvoudig: „Mogen wij den avond besluiten met eenige verzen uit den bijbel en met gebed?"

Hij zag Gwen aan, maar zij begreep hem niet en keek verbaasd van den een naar den ander.

„Wat bedoelt hij toch, vader?"

Ik kreeg waarlijk medelijden met den Voortrekker, toen ik zag, dat een blos van schaamte zijn gelaat bedekte. „Ja, mijnheer, doe dat," antwoordde hij bewogen. „Sedert vele jaren is hier niet gelezen of gebeden,.... tot onze eigen schade."

Langzaam stond hij op, ging naar de andere kamer en keerde weldra terug met een bijbel in de hand.

„Deze is nog van haar moeder," zei hij zacht. „Ik sloot hem weg op den dag, toen ik haar begroef onder gindsche pijnboomen."

De Loods ging naar hem toe en nam het boek eerbiedig met beide handen aan. Daarop zei hij vriendelijk: „Dat was een droevige dag voor u, maar voor haar .... Gij misgundet het haar toch niet?"

„Nu niet, ... maar toen wel. Ik kon haar niet missen. Wij hadden haar zoo noodig."

De tranen vloeiden hem langs de wangen. De Loods legde zijn hand op Merediths schouder, zoo teeder, alsof hij zijn eigen vader moest troosten, en zeide: „Gij zult eenmaal tot haar gaan."

De arme Gwen stond met wijd-open oogen dit tooneel aan te zien. Verwondering en vrees streden in haar gemoed om den voorrang. Zij had haar vader niet zien schreien sinds den vreeselijken dag, dien zij nooit zou vergeten, toen hij in stomme smart naast het ledikant knielde, waarop haar moeder lag, zoo bleek en stil, en hij geen acht op zijn dochtertje sloeg, totdat zij op het bed probeerde te klimmen om haar moeder wakker te kussen. Toen had hij haar in zijn armen genomen en haar onder tranen en snikken aan 't hart gedrukt. Vanavond scheen zij te voelen, dat ergens iets haperde. Zij trad op haar vader toe, streek hem liefkoozend over het grijze haar en zeide met een argwanenden blik naar den Loods: „Wat scheelt er aan, vaderlief? Maakt hij u aan 't schreien?"

„Neen, neen, kind. Kom naast mij zitten en luister naar hetgeen hij ons zal voorlezen."

Terwijl de storm buiten loeide, zaten wij drieën te

luisteren naar het oude verhaal over een liefde ondenkbaar groot, — de vader met oogen, die in een lang verleden schenen te staren, het kind alles om zich heen vergetende, geheel opgaande in hetgeen zij hoorde.

„Is het een sprookje, vader?" vroeg zij, toen de Loods ophield. „'t Is niet waar gebeurd, wel?" en in haar stem was iets, dat den vader pijnlijk aandeed.

„Jawel, mijn kind, 't is alles waar," antwoordde hij, nauw hoorbaar.

„Zeer zeker is het waar gebeurd!" viel de Loods in. „Morgen zal ik je verder voorlezen. 't Is een heerlijk mooie geschiedenis."

„Neen, neen, vanavond nog! Ga gauw door!" riep zij, en stampte ongeduldig op den grond. „Lees dan toch door!"

De Loods zag haar verstomd aan en zich tot haar vader keerend vraagde hij: „Zal ik verder gaan?"

De Voortrekker knikte zwijgend en het lezen werd voortgezet. Dat waren niet mijn beste dagen, en het geloof van mijn kinderjaren was niet meer voor mij wat het geweest was; maar toch, toen de Loods ons die ongeëvenaarde tooneelen van zelfverloochenende, dienende liefde deed meêleven, toen ik Gwen in gespannen aandacht zag luisteren en zij zich in haar opgetogenheid nu eens tot haar vader, dan weder tot mij wendde met de vraag: Is dat ook waar gebeurd? is dat alles waar gebeurd? — behoefde ik geen oogenblik naar een antwoord te zoeken. En ik was er blij om, dat het mij gemakkelijk viel als mijn vaste overtuiging uit te spreken, dat al dat wondervolle werkelijk gebeurd was. Toen het den Loods meer en meer duidelijk werd, dat hetgeen hij voorlas, zoo overbekend aan hem en aan allen met wie hij vroeger had om-

gegaan, nieuw was voor een zijner toehoorders, geraakte hij in vuur.

Dien avond deed hij mij dingen aanschouwen, die ik nooit te voren zag en na dien avond nooit meer heb gezien. De groote hoofdpersoon uit de Evangeliën leefde, bewoog zich voor onze oogen. Wij zagen Hem zich nederbuigen om de oogen der blinden te openen, wij hoorden Hem spreken, zoo wijs en liefderijk; wij voelden de ademlooze stilte onder de schare, die zich rondom Hem verdrong.

Op eenmaal zweeg de Loods, sloeg enkele bladzijden om en begon weder te lezen. — „En Hij leidde hen tot buiten Bethanië, en zijne handen opheffende, zegende Hij hen. En het geschiedde, als Hij hen zegende, dat Hij van hen scheidde, en werd opgenomen in den hemel." —

't Was doodstil in de kamer. Toen zeide Gwen: „Opgenomen in den hemel? Daar is moeder ook!"

Haar vader knikte toestemmend.

„Weet Hij dat?"

„Natuurlijk weet Hij het!" viel de Loods in. „Zij ziet Hem altijd."

„Vadertjelief, is dat niet heerlijk?"

Maar de Voortrekker bedekte zijn gelaat met beide handen en steunde, alsof hij pijn had.

„Ja," vervolgde de Loods, „en Hij ziet ons ook en hoort ons spreken, en kent onze gedachten."

Weder kwam die blik van verwondering en vrees in Gwens oogen, maar zij sprak geen woord. Hetgeen zij dezen avond gehoord had, legde een nieuwe wereld voor haar open. Alles was anders geworden en kon nooit meer voor haar zijn, wat het tot heden was. Wij knielden neder om te bidden, allen behalve Gwen.

Niet wetende wat te doen bleef zij verlegen staan, totdat zij naast haar vader op de knieën zonk en met haar handen om zijn arm geslagen luisterde naar de woorden, die werden opgezonden tot Hem, dien geen menschelijk oog kan zien, maar van wien wij gelooven, dat Hij nabij is allen die tot Hem roepen.

Dit was Gwens eerste gebed, dat echter grootendeels aan haar voorbijging, daar haar hart vervuld was van vrees en verwondering. Helaas, de dag zou komen, en maar al te spoedig, dat zij haar ziel zou moeten uitstorten onder sterke roeping en tranen.

Maar zoover waren wij toen nog niet.

HOOFDSTUK XI.

ARME GWEN.

Gwen was ontegenzeggelijk verwilderd, en, zooals de Hemelloods zeide, eigenzinnig en ondeugend. Zelfs Bill en Hi konden dat niet ontkennen, hoewel het natuurlijk geen afbreuk deed aan hun bewondering. Veertien jaren lang had zij als een natuurkind geleefd. Het vee op de uitgestrekte weiden, dat daar vrij en onbelemmerd rondliep, de klipgeiten, de konijnen, de jonge prairiehonden, waren haar speelmakkers en haar onderwijzers. Van hen leerde zij haar wonderlijke manieren. De golvende prairie van Laag Heuvelland was haar tehuis. Die en alles wat er op leefde had zij lief met hartstochtelijke liefde, de eenige soort waartoe zij in staat was. Jaar in jaar uit bracht zij de lange zomerdagen buiten door en reed den geheelen omtrek af, alleen, of met haar vader, of met Joe, of, wat het prettigst van alles was, met den Prins, haar held en haar vriend. Zoo groeide zij op, sterk, gezond en vol zelfvertrouwen, onbevreesd voor eenig levend wezen, en teugelloos als een jong veulen.

Natuurlijk werd zij door iedereen bedorven. Ponka en haar zoon Joe bogen zich voor haar in 't stof; haar vader en allen, die met haar in aanraking kwamen,

schikten zich geheel naar haar. Zelfs de Prins, die haar boven alles liefhad, bewees zijn „Kleine Prinses" op zijn gewone achtelooze manier alle mogelijke eer. En voorwaar, wanneer zij zich in haar volle lengte oprichtte, het welgevormde kopje in den nek geworpen, lucht gevende aan haar toorn, of op hoogen toon bevelen uitdeelende, dan was alles aan haar vorstelijk.

'Was een gewichtige en een gezegende dag voor haar, toen zij den Hemelloods opvischte uit de snelvlietende Zwaan, en hem mede naar huis nam, en de avond, waarop Gwen voor de eerste maal een huiselijke godsdienstoefening bijwoonde en voor het eerst den naam hoorde van Jezus Christus, was de beste van haar avonden tot op dien dag. In dien winter bestudeerde zij onder de leiding van den Loods, en terwijl haar vader op eenigen afstand zat te luisteren, de Evangelieverhalen, totdat zij een heerlijke werkelijkheid voor haar werden. Zij bezat een zeer levendige verbeelding, en toen de Loods Bunyans Pelgrimstocht, een van haar moeders lievelingsboeken, met haar las, leed en reisde zij met den held van 't verhaal, stond hem bij in zijn strijd, en verging van angst over de vele hem dreigende gevaren, totdat zij hem veilig over de rivier had gebracht en onder de hoede gesteld van de hemelsche lichtgestalten.

Door haar omgang met den Loods deed zij nog een andere heilzame ondervinding op. Hij was het eerste wezen, dat zich tegen haar waagde te verzetten, de eerste man, die niet nederknielde om haar te aanbidden. Er was iets in hem, dat niet altijd tot toegeven neigde; haar trots en hevige driftbuien wekten verwondering bij hem op, somtijds een gevoel van meewarigheid, dat aan geringschatting grensde. Dat

mishaagde haar zeer, en menigmaal gaf zij hem dan de volle laag. Een van deze uitvallen is in mijn geheugen gegrift, niet alleen door zijn groote heftigheid, maar hoofdzakelijk door hetgeen er op volgde. De eigenlijke oorzaak van haar boosheid was een kleine overtreding van den armen Joe; maar toen ik binnentrad was het de Loods, over wien zij haar toorn uitgoot. De uitdrukking van verbazing en medelijden op zijn gelaat scheen haar te prikkelen.

„Hoe durft gij mij zoo aankijken?" riep zij.

„Ik vind het zoo onbeschrijfelijk vreemd, dat gij uzelve niet beter beheerschen kunt," luidde het antwoord.

„Dat kan ik wel! Maar ik zal doen wat ik verkies!"

„'t Is erg jammer, dat je zoo toegeeft aan je drift, en daarenboven is het zwak en dwaas," zei hij doodbedaard.

Zijn woorden vielen niet in goede aarde.

„Zwak? Zwak?" bracht zij met moeite uit.

„Ja, heel zwak en kinderachtig."

Ik geloof dat zij hem op dat oogenblik met pleizier zou hebben doodgestoken. Toen zij zich een weinig hervat had riep zij heftig: „Ik ben niet zwak, ik ben sterk! Ik ben sterker dan u! Ik ben zoo sterk als... als... een man!"

Ik geloof niet, dat het haar ernst was met die insinuatie; hoe dit ook zij, de Loods deed alsof hij het niet hoorde, en vervolgde: „Je bent niet sterk genoeg om je drift te beteugelen." En toen zij niet zoo gauw een antwoord klaar had, voegde hij er bij: „Geloof mij, Gwen, het is niet goed. Je moet probeeren anders te worden."

Wederom misten zijn woorden de gewenschte uitwerking.

„Moet!" riep zij, zich uitrekkend, als om zich nog wat langer te maken. „Wie zegt dat?"

„God."

Zij bleef een oogenblik als verpletterd staan, en wierp een haastigen blik over haar schouder, als om Hem te zien, die tot haar zou durven zeggen: gij moet; — maar zich hervattende antwoordde zij gemelijk: „Ik geef er niet om."

„Geef je niet om God?"

De Loods had op ernstigen toon gesproken, maar iets in zijn manier scheen haar te hinderen, en zij barstte opnieuw los.

„Ik geef om niemand, en ik zal doen wat ik wil!"

De Loods zag haar droevig aan en zeide toen langzaam: „Er zal een dag komen, Gwen, waarop je niet zult kunnen doen wat je wilt."

Ik herinner mij nog heel goed het uitdagende in haar toon en houding, toen zij een stap naderbij kwam en met versnelde ademhaling zeide: „Hoor eens, ik heb altijd gedaan wat ik wil, en ik zal blijven doen wat ik wil, totdat ik sterf!"

Daarop vloog zij het huis uit, den heuvel af naar den hollen weg, haar toevluchtsoord wanneer het een of ander haar niet beviel, en voornamelijk als zij zichzelve in den weg stond.

Ik kon den indruk, dien haar woorden op mij gemaakt hadden, niet afschudden. „Dat was nogal op den man af gesproken," zeide ik tot den Loods onder het naar huis rijden. „Die verklaring moge van iemand als Gwen te verwachten zijn, maar zij klinkt vrijwel als een uitdaging aan den Almachtige. Zij werpt Hem den handschoen toe, om zoo te zeggen."

„Stil toch," zei de Loods. „Hoe kunt ge zoo iets over uw lippen krijgen."

Binnen een week was haar uitdaging aangenomen, en hoe hevig en dapper heeft zij geworsteld om de overwinning te behalen!

't Was de Prins, die mij van het gebeurde op de hoogte bracht, en onder het spreken leerde ik hem van een gansch andere zijde kennen. In het schemerachtig licht van den hollen weg, waar hij mij inhaalde, kon ik zeer goed zien, dat alle kleur uit zijn gelaat geweken was, en zelfs zijn ijzersterke zenuwen waren niet bij machte om zijn stem volkomen in bedwang te houden.

„Ik heb er den dokter heen gezonden," luidde zijn antwoord op mijn groet. „Ik heb je gisterenavond gezocht, maar kon je niet vinden en reed toen door naar het Fort."

„Wat is er gebeurd?" vroeg ik met vrees in 't hart, want ik begreep dat de Prins niet om een kleinigheid zoo ontdaan zou zijn.

„Weet je het nog niet? Gwen is leelijk te pas gekomen."

Hier begon Jingo te steigeren en gaf zijn meester een paar minuten lang handen vol werks. Toen het dier tot bedaren was gebracht, had de Prins zijn zelfbeheersching genoegzaam herkregen, om, zij het ook met klanklooze stem, zijn verhaal te kunnen doen.

Gwen was met hem naar de wijde vlakte boven een breede zandkloof gegaan, waar Joe het vee hoedde. Zij bereed niet haar eigen pinto, maar een pony van haar vader. 't Was erg warm en de lucht stond naar storm. Zij vonden Joe op en neer rijdende en voortdurend allerlei deuntjes zingende, ten einde het vee

rustig te houden, dat groote neiging toonde om er van door te gaan. Terwijl de Prins in een wijden kring om de kudde heen reed, werd zijn oor opeens getroffen door een angstkreet van Gwen. Joe verkeerde namelijk in groot gevaar. Zijn paard, een nog pas half afgerichte pony, was over een konijnenhol gestruikeld en had hem afgeworpen, zoodat Joe aan de genade van het vee was overgeleverd. Een man op den grond — dat was een ongewoon verschijnsel. Zij werden achterdochtig, begonnen te snuffelen en volgden omzichtig zijn spoor. Joe behield zijn tegenwoordigheid van geest, kwam langzaam overeind en wandelde bedaard verder; maar opeens begon een jonge koe te loeien en den grond om te krabben. Dat was het sein voor de anderen. Dadelijk gingen een paar koppen omhoog, omlaag, ... geloei van alle kanten, totdat de geheele troep, tweehonderd stuks ongeveer, achter Joe aankwam. Toen verloor hij zijn hoofd en zette het op een loopen. Nu werd het een wilde jacht. Staarten en koppen in de lucht, de horens tegen elkander, als het geklikklak van wapenen.

„Nog twee minuten," zei de Prins, „en het zou met Joe gedaan zijn geweest, want ik kon onmogelijk bij hem komen; maar daar gaat Gwen, hoe ik ook roep en wenk om haar tegen te houden, recht op dien dollen, loeienden, donderenden troep aanrijden. Geestkracht! Ik heb er zelf ook wel wat van, maar wat zij daar deed, zou ik niet hebben durven wagen. Met een prachtige zwenking wist zij achter Joe te komen, en nam hem op sleeptouw meê, zoo vlak voor den neus van zijn achtervolgers weg. Ik heb in mijn leven menig mooi stukje van de cavalerie gezien, maar nooit iets dat dit evenaart."

„En hoe verder? Hebben zij haar omver geloopen?" vraagde ik, met angst aan die vreeselijke mogelijkheid denkende.

„Neen, zij drongen haar naar de zandkloof, maar zij wist hen voortdurend prachtig te ontwijken, en was het gevaar bijna te boven, toen zij aan een punt kwam, waar de afgraving een bocht maakt. Een zijsprong zou alles in orde hebben gebracht, maar dat ellendige beest verkoos niet, steigerde, en daar zij om Joe niet over de kloof heen kon springen, tuimelden alle drie naar beneden, terwijl de heele kudde met donderend lawaai voorbij stoof. Ik kon nu natuurlijk bij hen komen, sprong van 't paard, en liet mij naar beneden glijden. Ik weet zelf niet hoe, dertig voet diep. Daar vond ik Joe gezond en wel, maar de pony lag met een gebroken been, gedeeltelijk bovenop Gwen. Zij begreep eerst niet dat zij zich bezeerd had, maar wuifde mij met de hand toe en riep: „Hoe vondt je dien wedloop? Ik kon dien stijfkop niet tot een zijsprong krijgen. Help mij als'tjeblieft op." — Maar terwijl zij nog sprak, verdween de glans uit haar oogen, zij stak de handen naar mij uit, zei zacht: „o Prins!" — en bleef toen bleek en stil liggen. Wij joegen haar pony een kogel door den kop en droegen haar voorzichtig naar huis, en daar ligt zij nu zonder een woord te spreken."

De Prins zweeg. Zóó had ik hem nog nooit gezien, zoo geheel van streek, bevende over 't geheele lichaam. Hij las mijn verbazing op mijn gelaat, en zeide: „Je moet mij niet voor heelemaal stapel aanzien, ouwe jongen, maar jij kunt niet weten wat die kleine meid al deze jaren voor mij geweest is. Haar vertrouwen in mij, — en 't is werkelijk iets buitengewoons, zoo

volkomen als zij mij vertrouwt, — heeft mij in zekeren zin staande gehouden. Zonder haar was ik al lang te gronde gegaan. 't Is het eenige lichtpunt in mijn leven hier. Ieder ander vindt mij een duivel, van de vermakelijke of de onvermakelijke soort, al naar gelang van omstandigheden."

Ik kwam hier natuurlijk tegen op, maar mijn protest klonk tamelijk flauw.

„O, doe je geweten maar geen geweld aan," antwoordde hij met een pijnlijk lachje. „Als je mij beter kendet, zou je precies zoo oordeelen."

Weer zweeg hij een poosje; toen zeide hij: „Als Gwen sterft, ruk ik uit. Ik zou het hier niet kunnen uithouden zonder haar."

Toen wij bij de hoeve stilhielden, kwam de dokter juist naar buiten.

„Wat denkt u er van, dokter?" vroeg de Prins.

„Ik kan er nog niets van zeggen. Voor 't oogenblik slecht. Goedenavond."

Zoo gemakkelijk zou hij er echter niet afkomen. De Prins hield hem bij den schouder vast, met een greep, die tot op het been moet zijn doorgedrongen, en vraagde met heesche stem: „Zou zij in 't leven blijven?"

De dokter kromp ineen, maar kon dien ijzeren greep niet afschudden. „Laat los, wildeman, laat los! Waar denk je dat ik van gemaakt ben?" riep hij toornig. „Had ik geweten, dat ik hier in het hol van een beer terecht zou komen, voorwaar, ik had mijn geweer meêgebracht!"

De Prins bood hem dadelijk zijn verontschuldiging aan; maar het kostte nog heel wat moeite hem genoegzaam in zijn humeur te krijgen, om uit te spreken wat hij er van dacht.

„Neen, zij zal niet sterven. 'n Flinke meid. 't Zou misschien te wenschen zijn dat zij stierf. In de eerste veertien dagen kan ik er niets van zeggen. Maar weet dit," voegde hij er bij, den Prins, die als verplet stond, scherp aanziende, „zij mag in geen geval den moed verliezen. Ik heb hun allen met een vroolijk gezicht brutaal voorgelogen. Dat moet gij ook doen."

Weg stapte de dokter, luid roepende: „Joe! Joe! Waar zit die jongen dan toch? Joe, hoor je me niet? . . . Wonderbare beschikkingen soms van de Voorzienigheid. Wij zouden geen traan gelaten hebben om dien luien halfbloed. O, ben je daar? Weergasche jongen . . ."

De dokter hield eensklaps op. De diepe smart op het donkerkleurig gelaat was te veel, zelfs voor den ruwen dokter. Stram en onbeweeglijk hield Joe het paard vast, totdat de dokter opgestegen was; toen vroeg hij in zichtbare spanning: „Kleine juffie, zal zij sterven?"

„Sterven? Beware!" riep de dokter met een blik naar het open raam. „Neen, zeker niet! Zij zal je mettertijd nog voordoen hoe je een stier bij de horens moet vatten."

Joe kwam wat dichter bij en vroeg op fluisterenden toon: „Zegt dokter de waarheid aan mij? Ik een man, ik geen kind."

De doordringende zwarte oogen zagen den dokter onderzoekend aan. Deze aarzelde een oogenblik en zeide toen, schijnbaar volkomen te goeder trouw en met de grootste opgewektheid: „Wees maar gerust, Joe. Jij en je oude pony zullen het nog menigmaal afleggen tegen juffrouw Gwen. Maar één ding, denk er om — je moet haar elken dag aan 't lachen maken. Begrepen?"

Joe kruiste de armen over de borst en bleef, een standbeeld gelijk, staan totdat de dokter het erf verlaten had. Toen keerde hij zich tot ons met de verzekering: „Goede man, hij; nietwaar?"

„Een opperste beste," antwoordde de Prins. „Onthoud maar goed wat hij je gezegd heeft. Je moet haar elken dag aan 't lachen maken."

Arme Joe! In grappen maken had hij het niet ver gebracht en zijn pogingen daartoe zouden belachelijk zijn geweest, zoo zij niet zoo innig aandoenlijk waren. Hoe ik mijn rol speelde kan ik niet zeggen. Die weken zijn mij bijgebleven als een akelige droom. De door smart gebogen vader, de ziekenkamer in- en uitgaande zonder iets tot verlichting te kunnen aanbrengen; Ponka's wanhoop als zij zich onbespied waande; Joe's goedgemeende mislukte aardigheden; de onverstoorbare opgewektheid van den Prins, — dit alles te zamen brengt licht en schaduw aan voor het beeld, dat de herinnering in mij wakker roept van Gwen, tijdens die dagen van spanning.

In de eerste twee weken was zij bewonderenswaardig moedig. Zij verdroeg de pijnen zonder klagen, en onderwierp zich met engelachtig geduld aan de gevangenschap, die haar zwaarder viel dan de pijn. Joe, de Prins en ik volvoerden onze opdracht met de grootste nauwgezetheid. Zij twijfelde er geen oogenblik aan, en wij stijfden haar in dien waan, dat zij binnen een paar weken weer op haar pinto achter het vee zou draven. Zij liet het ons op ons eerewoord beloven, meer dan eens zelfs. Het had er veel van, of zij de leugens op ons voorhoofd las.

„Als zij mij zoo ernstig aankijkt, behoort er heel wat toe om blijmoedig te kunnen liegen," zei de Prins

op zekeren dag. „De dokter mocht ons wel een opwekkend middeltje geven. 't Valt mij verbazend zwaar."

En zij geloofde ons onbepaald. Zij maakte plannen voor de groote najaarsbijeenkomst, voor de jacht, voor ritjes te paard, totdat wij het bijna niet meer konden uithouden. Wat nu te zeggen van ons bedrog, uit een zedelijk oogpunt beschouwd? Ik zal daar maar liever niet over uitweiden; de straf is spoedig genoeg gevolgd op de misdaad. Haar vertrouwen in ons, haar levendige vaste verwachting, dat zij weldra het gelukkige vrije buitenleven weer zou kunnen beginnen, brachten ons, die wisten hoe ongegrond haar vertrouwen, hoe ijdel haar verwachting was, de rechtvaardige straf voor iedere leugenachtige belofte, die wij haar deden. Hoe opgewekt en moedig was zij die eerste dagen, hoe vol wilskracht om terug te keeren naar de wereld van lucht en licht daarbuiten.

Ach, zij had al haar opgewektheid en moed en wilskracht noodig, voordat zij overwonnen had in den langen strijd.

HOOFDSTUK XII.

MOEILIJKE DAGEN.

Gwens hoopvolle blijmoedigheid in weerwil van haar hevige pijnen was bewonderenswaardig; maar al haar hoop en moed en geduld gingen na het doktersconsult uit als een nachtkaars, en lieten de ziekenkamer in een akelig duister achter.

De uitspraak was onomwonden en afdoend. De oude dokter, die Gwen liefhad als zijn eigen kind, was geneigd om te hopen tegen hoop, maar Fawcett, de knappe jonge dokter uit de naastbij gelegen stad, gaf zijn gevoelens kras genoeg te kennen. Het tooneel staat mij na zoovele jaren nog levendig voor den geest. De twee doktoren en ik zaten in de voorkamer, de Prins en haar vader waren bij Gwen. Zoo ernstig was de bespreking, dat geen van ons de deur hoorde opengaan, juist toen dokter Fawcett heel beslist verklaarde: „Neen, ik heb niet de minste hoop. Het kind zal nooit meer kunnen loopen."

Een kreet van ontzetting weerklonk achter ons.

„Wat? Nooit meer loopen? Dat is gelogen!"

Daar stond de Voortrekker, wit als een laken, in woede ontstoken, bevende over het geheele lichaam.

„Sst!" waarschuwde de oude dokter en wees op de

open deur. Te laat echter. Terwijl hij nog sprak drong van uit de binnenkamer een rauwe gil tot ons door, een schreeuw als van iemand in doodsangst, en terwijl wij elkander verslagen stonden aan te staren, hoorden wij Gwens stem als in felle pijn roepen: „Vader, vader! Wat zeggen zij daar? Vertel het mij! 't Is niet waar! Niet waar! Kijk mij aan, vader, laat ik uw gezicht zien!"

De vader hief zijn vervallen gelaat op.

„O, vader, vader! U gelooft dat het waar is! Nooit meer kunnen loopen!"

Met een kreet van wanhoop keerde zij zich tot den Prins, die bleek en strak, de armen stijf over de borst gekruist, aan de andere zijde van het bed stond.

„O Prins, heb je gehoord wat zij zeiden? Je hebt gezegd, dat ik moedig moest zijn, en ik heb mijn best gedaan, om niet te schreeuwen toen zij mij zoo'n pijn deden. Maar ik kan niet langer moedig zijn! Kan ik wel, Prins? .... o Prins, nooit meer rijden!"

Zij strekte de armen naar hem uit. Hij boog zich over haar heen en hield haar handen in de zijne, maar kon niets anders zeggen dan: „Ach, Gwennie, liefste Gwennie!"

De roerende smeekende stem ging voort: „Zeg, Prins, moet ik hier altijd blijven liggen? Moet ik? .... Waarom moet ik?"

„God alleen weet het," antwoordde hij bitter. „Ik weet het niet."

Die naam trok haar aandacht.

„Weet Hij het?" riep zij levendig. Toen stokte zij eensklaps, keerde zich tot mij en zei: „Weet u nog wel wat hij gezegd heeft? Dat er een dag zou komen, waarop ik niet zou kunnen doen wat ik wil?"

Ik wist zoo gauw niet wat zij bedoelde.

„De Loods!" riep zij ongeduldig. „Herinnert ge u dat niet meer? En toen heb ik gezegd, dat ik doen zou wat ik wil, totdat ik sterf!"

Ik knikte toestemmend, en zei: „Maar je weet wel, dat je het zoo niet meende."

„Zeker meende ik het! En ik meen het nog! Ik wil hier niet op bed liggen! Ik wil rijden, hoor! Ik wil! Ik wil! Ik wil!"

Zij trachtte overeind te komen, balde de vuisten, en zonk terug in het kussen, zwak en uitgeput. Het was een hartbrekend tooneel. Haar woede tegen den Geduchten Ongeziene was zoo uitdagend en zoo machteloos.

De weken die volgden waren ronduit gezegd verschrikkelijk voor Gwen en voor allen, die bij haar waren. De voortdurende pijn kon haar trotschen geest niet breken. Zij stortte geen tranen, maar zij mokte, of tierde, en werd met den dag onaangenamer veeleischend. Ponka en Joe regeerde zij als een blankofficier, en zelfs haar vader verbande zij ongeduldig uit de kamer, zoodra hij niet begreep wat zij eigenlijk wou. De Prins was de eenige, die het haar naar den zin kon maken en afleiding bezorgen, maar toch voelde hij, dat de dag niet ver af was, waarop ook hij te kort zou schieten, en die gedachte maakte hem diep ongelukkig. De pijnen waren zwaar te dragen, maar nog veel moeilijker viel haar het smachtend verlangen naar de vrije lucht, naar den frisschen wind op de uitgestrekte, met bloemen bezaaide prairie. Het smartelijkst van alles waren de dagen, wanneer zij in haar overgroote vermoeidheid en onbedwingbare rusteloosheid smeekte, dat wij haar naar de Rotsvallei zouden brengen.

„Je weet niet hoe koel en schaduwrijk het er is," kon zij dan zoo aandoenlijk zeggen. „De bloemen tusschen de rotsen en de afhangende wingerdranken en de andere dingen zijn zoo mooi! Ik voel me daar altijd beter. Ik weet dat ik er beter zou worden," — totdat de Prins geen raad meer wist en in wanhoop bij mij kwam met de vraag: „Hoe moet dit nog eindigen?"

Op zekeren dag, toen het hem sterker had aangepakt dan ooit, zadelde hij Jingo en kwam bij mij, zeggende: „Hoor eens, zoo kan het niet langer blijven. Waar zit de Loods toch? Waarom blijft hij niet hier, waar hij hoort? Ik wou voor mooi wat, dat hij een einde maakte aan dat malle rondreizen."

„Hij is, waar zij hem naar toe hebben gezonden," antwoordde ik kortaf. „Als hij hier is, bekommert gij u bitter weinig om hem. Hij doet op het oogenblik een onderzoekingstocht in het district Hondenmeer. Aan het eind van de volgende week komt hij thuis."

„Ik smeek je, haal hem op de eene of andere manier dadelijk terug. Hij zal ons misschien kunnen helpen, en in ieder geval zal het een afwisseling zijn voor het arme kind." Berouwvol liet hij er op volgen: „Ik ben bang dat Gwens ziekte mij op den duur zenuwachtig maakt. Zij heeft mij vandaag zoo goed als weggejaagd. Neem het dus niet te hoog op wat ik straks zei."

Dat was een nieuwe ervaring — den Prins zijn behoefte aan den Loods te hooren uitspreken en zijn leedwezen betuigend over een verkeerdheid. Ik voelde mijn oogen vochtig worden, maar antwoordde snibbig: „Loop naar de wip! Wat denk je wel? Ik zal den Loods op de hoeve brengen, zoodra hij terugkomt."

't Was wezenlijk aardig te zien, hoe wij allemaal

den Loods tot onzen vertrouwde hadden gekozen gedurende dat jaar van zijn zendingsarbeid onder ons. In zeker opzicht scheen de door den Voortrekker bedachte schimpnaam van Hemelloods beter dan iets anders uit te drukken, welke plaats hij onder ons innam. Zooveel is zeker, zoodra een van onze jongens in donkere uren behoefte had aan hulp, om niet al te ver af te dwalen van het smalle pad naar Boven, ging hij die bij den Loods zoeken. Zoo werd de naam, als schimpnaam bedoeld, de beste uitdrukking van de diepe, teere gevoelens, die deze ruwe, warmhartige mannen voor hem koesterden.

Toen de Loods thuiskwam, trachtte ik hem zorgvuldig voor te bereiden voor zijn taak. Ik vertelde uitvoerig hoeveel pijn Gwen had moeten doorstaan, en trachtte hem te doen gevoelen hoe wanhopig de zaak stond, nu zelfs de Prins bekennen moest, dat hij ten einde raad was. Het scheen mij toe, dat hij niet voldoende onder den indruk kwam. Daarom schetste ik hem haar verregaande eigenzinnigheid, haar booze buien, haar ongeduld tegenover hen, die haar zoo liefhadden en zich geestelijk en lichamelijk voor haar afsloofden. „Om kort te gaan," zoo besloot ik, „zij geeft geen zier om iets in hemel of op aarde, en wil niet buigen voor mensch of God."

Aan de uitdrukking van zijn oogen zag ik, dat hij inwendig kookte, maar zijn stem was volmaakt kalm, toen hij vroeg: „Wat hadt gij dan verwacht?"

„Nu, mij dunkt zij mocht zich wel wat dankbaarder betoonen jegens hen, die hun leven voor haar zouden willen geven, en in ieder geval kon zij wel wat vriendelijker voor hen zijn."

„Och wezenlijk?" zei hij met diepe minachting.

„Jullie hebt allemaal altijd alles gedaan wat je kon, om haar humeur en karakter te bederven, door laffe vleierij en eeuwig toegeven aan al haar nukken en kuren. Jelui lacht er om, als zij een hoogen toon aanslaat en stijft haar in haar eigenzinnigheid, en nu ben je niet alleen verbaasd over den uitslag, maar geeft ook nog aan het arme kind de schuld van alles. Jelui bent een mooie troep, de Prins en jullie allen!"

Hij had er bijzonder den slag van iemand in het ongelijk te stellen, en kriebelig als mij dit maakte, had ik, eerst lang nadat het goede oogenblik voorbij was, een geschikt antwoord klaar. Ik was benieuwd om te weten wat de Prins daar wel van zou zeggen. Den geheelen volgenden dag, een Zondag, kon ik zien, dat de Loods aan niets anders dacht dan aan Gwen. Hij trachtte een oplossing te vinden voor het vraagstuk: pijn en lijden.

Maandagmorgen begaven wij ons op weg naar de hoeve van den Voortrekker. Wat was het een prachtige morgen! en wat is dat toch een heerlijk land! Rechts en links verhieven zich de rondkoppige heuvels, bruin en geel en zachtgroen, totdat zij zich verloren in de wijde prairie; en vóór ons verdrongen zij elkander bijna om de basis te bereiken van het hooggebergte, dat met zijn machtige breedte den horizon afsloot, en zijn zon-beschenen sneeuwtoppen in de blauwe lucht verhief. Langs groene hellingen en schaduwrijke kloven konden wij de kudden vee en paarden zich te goed zien doen aan het hooge saprijke gras. De lucht was effen blauw, en over alles, prairie, heuvels, bergen, bosschen, wierp de zon een vloed van vroolijk gouden licht.

Terwijl wij het pad volgden, dat over en tusschen

de heuvelen kronkelde en ons steeds nader bracht aan de blauwe bergen, woei ons een verrukkelijk morgenkoeltje tegen, met zich voerende tallooze geuren, zijn eigen frisch leven in ons overstortende. Om zich een voorstelling te kunnen maken van het opwekkende, tot vroolijkheid stemmende dezer Laag-Heuvelland-briesjes, moet men ze met diepe, volle teugen hebben ingedronken.

Bijna zonder een woord met elkander te wisselen reden wij door de wonderschoone afwisseling van zonnige hoogten en schaduwrijke ravijnen, terwijl iedere minuut iets toevoegde aan het hart en ziel vervullend genot. Wij zwegen, omdat wij geen oogenblik de ziekenkamer vergeten konden, waar Gwen lag, buitengesloten van al deze heerlijkheid, verteerd van verlangen naar beweging en frissche lucht. Deze gedachte moet den Loods hebben bezig gehouden, want eensklaps hield hij den teugel in en barstte los: „Arme Gwen, zij heeft dit alles zoo lief! Zij leeft er in met haar gansche hart! Zij moet wel vergaan van verlangen. Dit niet meer te zien .... o, 't is vreeselijk!"

Hij sprong van zijn pony, en zijn gedachtenloop vervolgende zei hij: „'t Is ontzettend zwaar! 't Lijkt wreed! Neen, ik verbaas er mij niet meer over, dat zij zoo te keer gaat. O God, help mij toch! Wat moet ik tegen haar zeggen!"

Hij wierp zich voorover in het gras en bleef zoo een paar minuten liggen. Toen richtte hij zich op en vroeg met een droevig bekommerd gezicht: „Wat moet ik in vredesnaam bij haar doen? 't Lijkt mij een wreede spotternij tegen zoo'n levenslustig jong ding te spreken over geduld en onderworpenheid. Zoo onverwacht en voor altijd beroofd van alles, waar

haar hart aan hing .... en hier hing haar hart aan, dat mogen wij niet vergeten."

Hij sprong weer in 't zadel en wij draafden verder, totdat wij den ingang van den hollen weg bereikten. Hier werd het pad moeilijk en moesten wij stapvoets gaan. Zoodra wij in de koele diepten kwamen, speurden wij den geest van den hollen weg, die den Loods in zijn toovernetten ving. Hij reed vooraan en liet zijn oogen weiden over de schatten, hier bijeenvergaard. Boomen van alle soorten wierpen hun schaduw af in de Rotsvallei. Boven ons wuifden groote olmen, die hier en daar uit de diepte opschoten, en aan hun voet verdrongen zich lage ceders, dennen, terpentijnboomen, terwijl stevige ruige eiken en fijne, trillende populieren zich met hun wortels vastklemden aan de rotsige wanden, en tegen de helling opklommen, tot aan den bovenrand van den hollen weg. Achter deze alle glinsterden de groote zwarte rotsen, bedekt met plukken mos en klimplanten, zoo koel en vochtig tusschen de boomen door. Van uit menig doorsijperd verborgen plekje kwamen de sierlijke clematis en klokbloem om den hoek kijken, en lager, uit het dikke veelkleurige mos, hieven anemonen en viooltjes dapper haar lieve gezichtjes op. Intusschen zong de Zwaan, in den hollen weg het Zwaantje geheeten, haar lied voor rotsen en bloemen en overhangende boomen, een lied in verschillende tonen, — diep opzwellend waar zij den gewaagden sprong naar beneden deed; vroolijk babbelend waar zij langs de puntige rotsen stroomde; zacht fluisterend waar zij tusschen de wortels van de olmen treuzelde. Een koel, liefelijk, rustig stemmend plekje was het, met zijn vele schaduwen, geluiden, en ook geheimnisvolle stilten, en

opdat niemand er tijd zou hebben om droefgeestig te worden, gleden vlugge zonnestralen tusschen het gebladerte door en dansten op mos, bloemen en rotsen. Geen wonder dat de Loods, toen wij weer op de prairie stonden, diep ademhaalde en zeide: „Dat heeft mij goed gedaan. Het is daar in de diepte soms nog beter dan op de zonnige heuvelen. 't Was Gwens lievelingsplekje."

Ik zag dat de Rotsvallei haar werk aan hem had verricht. Zijn gelaat stond kalm en vastberaden, en met dat gelaat begaf hij zich naar Gwen. Zij had een van haar kwade dagen en was heel slecht gehumeurd, maar een verkwikkenden prairiewind gelijk kwam de Loods de ziekenkamer binnen.

„O Gwen!" riep hij haar toe, zonder een woord van begroeting, nog minder van beklag, „wij hebben zoo'n verrukkelijken rit gedaan!" En nu beschreef hij haar de zonnige heuvels, totdat ik de daar waaiende windjes langs mijn gezicht voelde strijken. Dat had de Prins nooit durven doen, vreezende haar te bedroeven met het voortooveren van beelden, die zij nooit meer met eigen oogen zou kunnen aanschouwen. Terwijl de Loods sprak was Gwen, voordat zij het wist, weer op haar geliefde prairie, ademde zij de warme zuivere lucht in, haalde zij haar hart op aan alles, wat men daar te genieten krijgt. Haar oogen begonnen te glinsteren, de ontevreden trek om haar mond verdween, zij vergat haar pijnen, en eer zij het wist, had hij haar meêgenomen naar de Rotsvallei en liet haar zien en hooren, wat hijzelf zooeven gehoord en gezien had. De glimmende rotsen, opgevroolijkt door mos en klimplanten, de hooge olmen en de lage ceders, de eiken en populieren, de clematis

en klokbloemen in verborgen schaduwrijke hoekjes, de violen en anemonen diep verscholen in het mos. Dit alles en nog veel meer toonde hij haar met luchtige fijne trekjes, als om den morgendauw niet af te schudden van klokjes of blaadjes of takjes, en met een stem zoo welluidend en zacht, dat in ons hart de menigvuldige geluiden van den hollen weg weerklonken. Toen ik Gwen zoo een en al aandacht zag, legde ik stil de belofte af: Beste Loods, hiervoor zal ik u altijd hartelijk dankbaar zijn.

Zoozeer sleepte hij haar mede, dat dikke tranen het arme kind langs de wangen vloeiden, die helaas niet langer bruin, maar ach, zoo wit waren. Voor dien dag tenminste was haar hart ontlast van zijn doffe, doodelijke verveling.

HOOFDSTUK XIII.

EEN OMMEKEER.

Het eerste bezoek van den Loods aan Gwen was een groot succes geweest. Maar niemand wist beter dan hijzelf, dat de strijd niet kon uitblijven, want diep in Gwens hart lagen vragen verborgen, die haar bezig hielden en een antwoord eischten.

„Was het God, die mij deed vallen?" vraagde zij op zekeren dag onverwacht.

De Loods begreep dat het oogenblik gekomen was. Haar flink in de oogen ziende, antwoordde hij onbevreesd: „Ja, Gwen."

„Waarom liet Hij mij vallen?" vroeg zij koel.

„Dat weet ik niet. Hij weet het."

„En weet Hij ook, dat ik nooit meer zal kunnen rijden? Weet Hij hoe lang de dagen voor mij zijn, en de nachten, waarin ik niet kan slapen? Weet Hij dat?"

„Ja, lieve Gwen," antwoordde hij met tranen in de oogen.

„Zijt gij er heel zeker van, dat Hij het weet?" vroeg zij, hem uitvorschend aanziende.

„Hoor eens, Gwen," begon de Loods vriendelijk, maar zij viel hem in de rede:

„Zijt gij er heel zeker van, dat Hij het weet? Antwoord dan toch!" riep zij op haar ouden bevelenden toon.

„Ja, Gwen, Hij weet alles van u."

„Zoo; en hoe vindt u dat dan van Hem, dat Hij, die zoo groot en sterk is, een arm meisje als ik op die manier behandelt? .... Ik haat Hem! 't Kan mij niet schelen of iemand het hoort. Ik haat Hem!"

De Loods bleef onbewogen. Ik was benieuwd om te weten hoe hij het raadsel zou oplossen, waar niet alleen Gwen, maar ook haar vader en de Prins en wij allen voor stonden, — het WAAROM van lijden en pijn.

„Gwen," zei de Loods, van onderwerp veranderende, „deed het pijn, toen zij je het gipsverband aandeden?"

„Of het pijn deed? Dat was nog het ergste van alles.... vreeselijk! Zij moesten er mij voor uitrekken, weet u;" en Gwen huiverde bij de herinnering aan die ontzettende pijn.

„Hoe jammer, dat je vader of de Prins er niet bij was."

„O maar, zij waren er alle twee bij."

„Hè foei, hoe schandelijk wreed! Geven zij dan niets meer om je?"

„Zeker wel!" riep Gwen verontwaardigd.

„Waarom beletten zij de doktoren dan niet je zoo gruwelijk pijn te doen?"

„Wel, zij lieten het de doktoren doen, omdat het mij helpen moet op te zitten en misschien weer een beetje aan 't loopen te gaan."

„Och wat, ik vind het gemeen van ze er bij te staan en toe te kijken, als de doktoren je zoo hard aanpakten."

„Hè, hoe dom!” riep Gwen ongeduldig. „Zij willen dat mijn rug weer recht en sterk wordt.”

„O! dus keken zij niet alleen maar toe voor de grap, of zonder eenige reden?” vroeg de Loods met een onnoozel gezicht.

Gwen staarde hem in sprakelooze woede aan en hij vervolgde: „Ik bedoel, zij hebben je lief, ofschoon zij toelieten dat men je pijn deed; of liever, zij lieten de doktoren je zoo'n pijn doen, omdat zij je liefhebben en je graag beter zouden zien.”

Gwen zag hem nieuwsgierig en onderzoekend aan, totdat eindelijk een licht voor haar opging.

„Bedoelt u,” begon zij voorzichtig, „dat God mij liefheeft, hoewel Hij mij liet vallen?”

De Loods knikte toestemmend. Hij durfde zijn stem niet vertrouwen.

„Ik zou wel eens willen weten, of dat wezenlijk waar is,” zeide zij peinzend.

De Loods zweeg. Kort daarop namen wij afscheid en reden weg, — hij, afgemat en stemmeloos; maar ik vol goeden moed, want ik begon een weinig licht te zien voor Gwen.

De strijd was echter bij lange na niet volstreden; eigenlijk was hij nog nauwelijks begonnen. Want toen de herfst in 't land kwam, die in dit prairieland misschien het mooiste seizoen is van de vier, keerde de oude rusteloosheid terug en het machteloos verzet tegen haar lot. Eindelijk brak de dag aan van de herfstafrekening. Waarom moest zij hier ziek liggen, terwijl iedereen er heen ging en men het druk had met het opjagen van het vee? — De Prins bood aan bij haar te blijven, maar zij zond hem weg en dat niet op een lieve manier. Zij verveelde zich schromelijk

en verging van verlangen, en wat het ergste was van alles, de zwaarste van alle lasten begon haar te drukken, — de wetenschap dat haar leven een last was voor anderen. 't Was mij een ware opluchting, toen de Loods binnenkwam, frisch en opgewekt, een bos veldbloemen in de hand.

„Ik dacht wel, dat ze allemaal uit zouden zijn," riep hij. „Waar denk je dat ik deze vond? Bij den grooten olm," en ofschoon hij aan de strakke somberheid van haar gelaat zag, dat de storm in aantocht was, liet hij zich niet afschrikken, maar schetste de Rotsvallei in de volle pracht van haar najaarstooi. Ditmaal had het echter geen vat op haar. Haar hart was buiten op de heuvelhellingen, waar het vee bijeenvergaderd was. Zij zag ze de koppen schudden, zij hoorde ze de horens rammelend tegen elkander stooten, en op een toon, zoo bitter en ongeduldig mogelijk, riep zij: „O, ik ben er misselijk en wee van! Ik wou rijden! Ik wou het vee en het volk zien, en . . . en . . . en alles buiten."

De Loods vond zelf het opjagen van het vee opwindend genoeg om het verlangen te kunnen begrijpen, dat aan haar hart knaagde, het smachtend verlangen naar een wilde jacht achter de kalveren of jonge stieren, maar hij kon niets anders zeggen dan: „Geduld, Gwen. Probeer geduldig te zijn."

„Ik ben geduldig; tenminste, ik ben twee maanden lang geduldig geweest, en het helpt toch niet. Ik geloof niet, dat God iets om mij geeft."

„Dat doet Hij wel, Gwen, meer nog dan een van ons," antwoordde de Loods ernstig.

„Neen, Hij geeft niet om mij," antwoordde zij kort en beslist.

De Loods bewaarde het stilzwijgen.

„Misschien," ging zij aarzelend voort, „is Hij boos omdat ik zei, dat ik niets om Hem gaf. Herinner u 't je nog? Dat was heel slecht van mij. Maar vindt u niet, dat ik nu wel genoeg gestraft ben? U hadt mij heel boos gemaakt, en eigenlijk meende ik het toch niet."

Die arme Gwen. God was gedurende die weken van pijn heel wezenlijk voor haar geworden en geducht. De Loods staarde een oogenblik in de blauwgrijze oogen, zoo groot en droefgeestig; toen, een opwelling volgende, viel hij op de knieën naast het bed neder en zeide diep bewogen: „O Gwen, Gwen, zoo is God niet. Herinnert ge u niet hoe de Heer Jezus was tegen de arme zieke menschen? Zoo is Hij ook."

„Zou Jezus mij beter kunnen maken?"

„Ja, Gwen."

„Waarom doet Hij het dan niet?" vraagde zij; maar thans was het niet weerbarstig ongeduld, alleen droeve teleurstelling, die haar op eerbiedigen toon deed zeggen: „Ik heb het Hem gevraagd, telkens en telkens weer; en ik heb Hem gezegd, dat ik twee maanden zou wachten, en nu zijn het er al meer dan drie. Weet u heel zeker, dat Hij mij op dit oogenblik hoort?"

Zij kwam een weinig overeind, leunde op haar elleboog en zag den Loods onderzoekend aan. Ik was blij, dat zij het mij niet deed. Bij die woorden: „Weet u het heel zeker?" voelde ik dat er heel wat in de weegschaal lag. Ik moet bekennen, dat ik in angstige spanning het antwoord van den Loods afwachtte. Wat zou hij zeggen?

Wel een paar seconden staarde hij uit het venster naar de heuvelen. Hoe lang duurde mij dat stilzwijgen!

Toen keerde hij zich weer tot Gwen, zag haar vast in de oogen en antwoordde eenvoudig: „Ja, ik ben er heel zeker van."

Wederom een ingeving volgende haalde hij haar moeders Bijbel en zei: „Gwen, probeer het te vatten, terwijl ik je voorlees."

Maar voordat hij begon, bracht hij ons met waar kunstenaarstalent in de rechte stemming. Met enkele levendige woorden deed hij ons de smartelijke verlatenheid voelen van den Heiland in zijn laatste moeilijke dagen. Daarop las hij ons voor hetgeen in den hof Gethsemané gebeurde. En onder zijn lezen zagen wij het alles voor ons: den hof en de boomen; en den Godmensch, alleen gelaten in zijn zielsangst. Wij hoorden het gebed, zoo aandoenlijk onderworpen, en daarop als antwoord: het gepeupel en de verrader.

Gwen was veel te vlug van begrip om eenige verklaring te behoeven, zoodat de Loods niets zeide dan: „En toch, Gwen, gaf God het beste .... aan Zijn eigen Zoon het beste."

„Het beste! En zij namen Hem gevangen?"

„Ja, dat deden zij; maar hoor nu verder."

Hij sloeg de bladzijden om en las: „Wij zien Jezus met heerlijkheid en eer gekroond, van wege het lijden des doods. — Zoo heeft Hij zijn Koninkrijk verkregen."

Gwen luisterde zwijgend, maar nog niet overtuigd.

„Jawel, maar hoe kan dit nu het beste voor mij zijn? Ik ben voor niemand van eenig nut. Het kan niet het beste voor mij zijn, hier te liggen en mij door allen te laten bedienen. Ik verlangde er zoo naar vader te helpen, en ik weet, dat het hun allen zal gaan vervelen. Zij beginnen er nu al genoeg van te

krijgen .... want .... ik .... ik kan het niet helpen, dat ik zoo onaardig ben."

Zij snikte, zooals ik haar nog nooit had hooren snikken, in-bedroefd. Opnieuw had de Loods een gelukkigen inval.

„Kom, kom, Gwen," zei hij op strengen toon, „je weet heel goed, dat wij geen van allen zoo hardvochtig zijn en dat je ons nu beschuldigt van dingen, waar geen haar op ons hoofd aan denkt. Ik zal je mooie roode haar eens netjes glad borstelen en je onderwijl een verhaal vertellen."

„Rood? Mijn haar is niet rood!" riep zij tusschen haar snikken door, want dat was haar zwakke punt.

„Jawel, 't is rood, zoo rood mogelijk; een heel mooi, glanzig, goudachtig rood," zei de Loods nadrukkelijk, en nam een borstel op.

„Goudachtig rood!" riep Gwen smalend.

„Ja, ik heb het in de zon zien stralen, goudachtig rood. Heb ik niet gelijk?" vroeg de Loods, zich tot mij wendende. „En mijn verhaal is over de Rotsvallei, onze mooie Rotsvallei."

„Is het waar gebeurd?" vraagde Gwen, reeds gekalmeerd door de kunstbewerking der vlugge handen.

„Waar gebeurd? Zoo waar als .... als ...." hij keek de kamer rond om een vergelijking te vinden, „als Bunyan's Pelgrimstocht."

Gwen was voldaan en het vertellen kon beginnen.

„Vroeger waren er geen holle wegen of ravijnen, alleen maar de wijde, golvende prairie. Op zekeren dag wandelde de Meester van de prairie over de uitgestrekte velden, waar niets dan gras groeide, en vraagde aan de prairie: ·Waar zijn uw bloemen? — De prairie antwoordde: Meester, ik heb geen zaden.

Toen sprak de Meester tot de vogels, en zij brachten zaden van allerlei bloemsoorten en strooiden ze naar alle kanten, en het duurde niet lang, of de prairie was bedekt met crocussen, wilde rozen, klaver, ranonkels, roode lelies, die den geheelen zomer door groeiden en bloeiden.

Toen de Meester terugkwam toonde hij zich zeer voldaan; maar hij miste de bloemen, die hij bovenal liefhad, en hij zeide tot de prairie: Waar zijn de klokbloemen en clematis, de vriendelijke viooltjes en anemonen, de varens en bloeiende struiken?

En weder sprak hij tot de vogels, die ook ditmaal allerlei zaden aandroegen en ze naar alle kanten uitstrooiden.

Toen de Meester na verloop van tijd de prairie nogmaals bezocht, vond hij nergens de bloemen, die hij boven alle liefhad, en hij vraagde: Waar zijn zij toch, mijn liefste bloemen? — en de prairie riep droevig: O Meester, ik kan die bloemen niet bewaren, want de winden waaien zoo hard en de zon zendt haar stralen zoo verschroeiend op mij neder, dat de bloemen knakken of verdorren.

Toen sprak de Meester tot het Onweder, en een felle bliksemflits kloofde met één slag de prairie tot in het hart. En de prairie schommelde en kermde als in hevige pijn, en klaagde vele dagen lang bitterlijk over haar zwarte, ingekorven, gapende wond. Maar het Zwaantje deed zijn water door de engte stroomen en voerde vruchtbare aarde aan, en wederom brachten de vogels zaden en strooiden ze uit in de Rotsvallei. En na geruimen tijd werden de ruwe wanden overdekt met zacht mos en afhangende wingerdranken, en in alle denkbare hoekjes bloeiden klokbloemen en clematis.

Prachtige olmen hieven hun toppen hoog op naar het zonlicht, terwijl aan hun voet lage ceders en terpentijnboomen in menigte opschoten. Waar maar een plekje vrij was, groeiden en bloeiden viooltjes en windekelken en fijne varens, totdat de Rotsvallei een Bloementuin geworden was, een plaats van rust en vrede en vreugde voor den Meester.

De verteller zweeg en Gwen lag een paar minuten heel stil; toen zeide zij zacht: „Ja, de bloemen in de Rotsvallei zijn verreweg de mooiste van alle. Zeg, wat bedoelt u er meê?"

De Loods sloeg haar moeders bijbel op en las: „De vrucht des Geestes... maar, Gwen, we willen ons voorstellen, dat in plaats van vrucht bloemen staat,... die bloemen dan zijn: liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, matigheid... lees: zelfbeheersching. Sommige van deze bloemen groeien alleen in de Rotsvallei."

„Welke bloemen groeien in de Rotsvallei?" vraagde Gwen zacht, en de Loods antwoordde: „Goedheid, zachtmoedigheid, zelfbeheersching; en nergens bloeien zij zoo rijk en verspreiden zulke zoete geuren, als juist daar."

Het verhaal was ten einde. Gwen keek zwijgend voor zich. Eindelijk zeide zij droevig en met trillende lippen: „Bij mij is geen bloementuin; niets dan kale rotsen."

„Te eeniger tijd zullen er bloemen bloeien, Gwenlief. De Meester zal ze er eenmaal vinden, en wij ook zullen er van genieten."

Daarop nam hij afscheid en wenkte mij om met hem meê te gaan. Voor heden was zijn werk gedaan.

Wij reden door de groote poort, den heuvel af, langs het licht bewogen meertje en weer naar beneden, uit den vollen zonneschijn in de schaduwen en het getemperde licht van den hollen weg. Wij volgden het pad, dat tusschen de olmen en ceders liep, en hadden den indruk, alsof zelfs de atmosfeer rondom ons indommelde. Onder het voortgaan schenen wij de aanraking te voelen van liefhebbende handen, en was het ons, alsof bloemen, boomen en struiken, ranken, plukjes mos en varens ons woorden toefluisterden van liefde, vrede, vreugde.

De Prins was een en al verbazing, want naarmate de dagen kortten, werd het binnenshuis helderder. Meer en meer werd Gwens kamer het aantrekkingspunt voor iedereen, en toen hij op zekeren dag den Loods tegenkwam, hield hij hem staande met de vraag: „Hoe hebt ge het toch gedaan gekregen ons Prinsesje zoo in een ander vaarwater te brengen? en wat beteekenen toch die zinspelingen op den bloementuin in de Rotsvallei?"

De Loods zag hem ernstig aan en antwoordde: „De vrucht des Geestes is . . . maar eigenlijk liet ik Gwen bloemen lezen in plaats van vrucht. Die bloemen dan zijn: liefde, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, matigheid . . . zegge zelfbeheersching; en enkele van deze zijn alleen in de Rotsvallei te vinden."

De Prins haalde diep adem, keek den Loods diep in de oogen en reikte hem de hand, zeggende: „Wilt gij 't wel gelooven, ik ga waarlijk denken dat gij het aan 't rechte eind hebt."

„Daar ben ik zelf vast van overtuigd," antwoordde de Loods eenvoudig. En de hand van den Prins in de

zijne houdende, zooals een vriend dat zijn vriend zou doen, voegde hij er bij: „Wanneer gij uw eigen tuin gaat bezien, denk er dan aan."

„Mijn eigen tuin bezien?" herhaalde de ander en een schaduw gleed over zijn gelaat, „nu, met Gods hulp zal dat niet zoo heel lang meer duren," en daarop, met zijn gewoon innemend lachje: „Ja, gij hebt gelijk; want van alle bloemen, die ik gezien heb, zijn die in Gwens tuintje de mooiste en liefelijkste."

HOOFDSTUK XIV.

EEN DRUKKE VERGADERING.

De Loods had zijn hart gezet op het bouwen van een kèrk in het district Zwaankreek, gedeeltelijk uit de alleszins natuurlijke begeerte om zijn zegel te drukken op deze landstreek, maar bovenal, omdat hij de meening was toegedaan, dat een gemeente, zal zij niet verloopen, evenals ieder mensch een tehuis moet bezitten.

Den geheelen volgenden zomer stelde hij ons dit doel voor oogen en trachtte ons duidelijk te maken, dat het niet alleen een hoogst begeerlijke zaak gold, maar ook eene, die zeer goed tot stand te brengen was. Onder zijn gemeenteleden werden echter slechts weinigen gevonden, die in zijn zienswijze deelden.

Vrouw Muizert behoorde tot die weinigen en zij was lang niet te versmaden, maar haar invloed werd geneutraliseerd door de koppigheid van haar echtgenoot. Hij had nog nooit in zijn leven gehoor gegeven aan een opwelling. Ieder besluit was de uitkomst van eindeloos wikken en wegen, en elke daad van gewicht moest herhaaldelijk van alle kanten bekeken worden. Een eerlijk man was hij ongetwijfeld, streng godsdienstig, en een groot bewonderaar van den Loods,

in den grond warmhartig genoeg, maar langzaam, akelig langzaam.

„Mijn Robbie heeft een goed hart,” zei zijn vrouw tegen den Loods, die zich knorrig en verdrietig maakte over het tegenwerken van zijn plannen, „maar hij is erg voorzichtig. Wacht uw tijd maar af; hij zal eindelijk wel toegeven.”

„Onderwijl gaat de zomer voorbij zonder dat wij iets verder komen,” klaagde de Loods terneergeslagen en ongeduldig.

Intusschen werd een vergadering belegd, om de wenschelijkheid van den bouw eener kerk te bespreken. Opgekomen waren vijf mannen en drie vrouwen, die eenparig besloten, dat men voor het oogenblik niets kon doen. Robbie Muizert gaf den doorslag, al had hij zijn mond niet opengedaan en alleen maar wat zitten brommen, vertelde de Loods mij later bitter teleurgesteld. Willemsen, de nieuwe tokohouder, pas in het district gevestigd, had zich tot woordvoerder opgeworpen, en hoewel niemand zijn lange redeneeringen aandachtig volgde, waren zij toch dadelijk een en al gehoor, wanneer hij de onuitgesproken meening van den zwijgenden koppigen Schot weergaf, die er stil bij zat, alleen maar nu en dan een toestemmend gebrom deed hooren, zoo veelzeggend en afdoend, dat iedereen begreep wat hij wilde en alle tegenspraak liet varen. Het schoolgebouw kon voorloopig dienst blijven doen, een kerk was niet noodig. De gemeente was te klein en te arm en alles ging immers geregeld zijn gang onder de goede leiding van den tegenwoordigen leeraar. Dit waren de argumenten, die afdoend en onwederlegbaar verklaard werden.

’t Was een harde slag voor den Loods, die van een

kerk droomde, en noch vrouw Muizerts hoofdschudden over haar mans langzaamheid van begrip, noch haar beloften, dat zij hem wel tot rede zou weten te brengen, konden hem troosten of opbeuren.

In dezen gemoedstoestand vergezelde hij mij naar de hoeve van den Voortrekker, om ons wekelijksch bezoek te brengen aan ons vriendinnetje. De Loods had zich in deze dagen van spanning aangewend opvroolijking te zoeken in die ziekenkamer, en zelden werd hij teleurgesteld. Zij was zoo aardig, zoo moedig, zoo levendig, dat alle somberheid in haar tegenwoordigheid optrok als mist voor de zonnestralen, alle ongeduld met beschaamdheid plaats maakte voor tevredenheid.

Gwens blijmoedig gezichtje en haar hartelijk welkom deden ook ditmaal den Loods wel veel goed, maar hij kon de geleden nederlaag niet vergeten, en zulk een nederlaag was voor iemand van zijn karakter erger dan pijn. Niet dat hij zich gewonnen gaf aan teleurstelling of somberheid, daarvoor was hij te flink, maar Gwen voelde dat er iets aan haperde en hij met moeite het gesprek gaande hield. Zij liet zich niet uit het hoofd praten, dat hij ziek was. Ten slotte beriep zij zich op mij.

„Neen, hij is niet ziek. 't Is alleen maar 't gezeur over zijn kerk," zei ik, en begon haar een verslag te geven van Muizerts zwijgenden, sterken tegenstand en hoe hij het plan van den Loods had doen schipbreuk lijden.

„Hoe leelijk!" riep Gwen verontwaardigd. „Wat moet hij een slecht mensch zijn!"

De Loods glimlachte. „Neen, waarlijk niet. Ik ken hier niemand, die hem overtreft, maar ik wou, dat

hij iets zei of deed. Ik wou dat hij boos werd, desnoods woedend tegen mij uitviel. Dat zou ik beter kunnen verdragen."

Gwen keek hem aan, alsof zij er niets van begreep.

„Ziet ge, hij zit op zoo'n vergadering plechtig te zwijgen en zet zoo'n diepzinnig wijs gezicht, dat de meeste menschen een gevoel hebben, alsof zij zich dwaas aanstellen met een woordje meê te spreken. De gedachte alleen, dat een van de anderen handelend zou optreden, schijnt tegenover zijn onbeweeglijkheid bespottelijk."

„O, wat een onuitstaanbare man!" riep Gwen. „Wat zou ik hem graag eens met een speld prikken!"

„Ik wou dat iemand het deed," antwoordde de Loods. „Hij zou zooveel natuurlijker en gewoner zijn, als men hem eens uit de plooi kon brengen."

„Probeer het nog eens," zei Gwen, „en bepraat den een of ander om hem uit zijn vel te doen springen."

„Onmogelijk. Je kent hem niet," zei de Loods somber.

„Ik zou er best kans toe zien," antwoordde Gwen gewichtig, „en ik zal het doen ook."

„Jij?" vraagde de Loods, groote oogen opzettende. „Hoe dan?"

„Wacht maar. Ik zal wel een middeltje vinden."

En zij vond het; want toen nogmaals een vergadering was belegd, om over het al of niet bouwen van een kerk te beraadslagen, gebeurde iets, dat de aanwezigen, voornamelijk landbouwers met hun vrouwen, benevens Willemsen, den tokohouder, grootelijks verbaasde. Op een gegeven oogenblik toch verschenen Bill Brondo en Hi Kendal, en wat later, telkens met korte tusschenpoozen, eenige veeboeren en drijvers, die allen deftig plaats namen. Robbie zag dat met

verbazing en een weinig achterdochtig aan. In kerkelijke aangelegenheden hadden de Samaritanen van de heuvels geen stem, meende hij, want al kon men hen, in hun onbekeerden staat, een heerlijk arbeidsveld vinden voor den zendeling — dat zij eenig aandeel zouden hebben in iets wat met bestuur of toezicht te maken had, was een ongerijmdheid volgens Robbie, trouw als hij vasthield aan het bevel van geen paarlen te werpen voor de zwijnen.

De Loods, schoon verwonderd over het opdagen van Bill en diens makkers, verblijdde zich niettemin van harte, en opende de vergadering met meer vertrouwen in den uitslag. Nogmaals legde hij hun de vraag voor: Zal dezen zomer een kerk gebouwd worden in Zwaankreek, ja of neen? — Hij hield een welsprekend pleidooi. Eerst stelde hij duidelijk in 't licht, dat een kerkgebouw hoog noodig was voor den bloei der gemeente, voor de heinde en ver verspreide veefokkers en drijvers, voor de opgroeiende kinderen, voor de inkomende landbouwers, ja voor het geheele district en zijn toekomst. 't Was een beroep op verstand en hart beide, vol gloed en leven, en al de vrouwen, benevens een paar mannen, waren terstond op zijn hand.

Daarop volgde een doodelijk, plechtig zwijgen. Robbie wachtte met opzet, totdat het effect van de pleitrede verloopen zou zijn in beuzelpraatjes. Toen zeide hij gewichtig: „Een kerk zou een mooi ding zijn, zeker, zeker, en wij zouden ons stellig allemaal verblijden over haar verrijzing" — hier wierp de spreker een stekeligen blik op Bill. „Maar wij moeten voorzichtig zijn, en ik zou wel eens willen weten voor hoeveel geld een kerk kan gebouwd worden, en waar het geld vandaan moet komen."

De Loods had zijn antwoord reeds klaar. De kosten zouden ongeveer f 3000 zijn. Het Kerkbouwfonds was bereid om f 500 bij te dragen; de bevolking kon f 750 geven door zelf te werken, en zoodoende het arbeidsloon uit te winnen; en de overblijvende f 1750 konden in twee jaar tijds best bijeengebracht worden door het district.

„Zoo zoo,” zei Robbie, maar zijn toon en zijn manier waren zoo ijskoud, dat zij een domper zetten op alle geestdrift. Voorzitter Willemsen achtte zich dan ook volkomen gerechtigd om te zeggen: „Gebleken is, dat de vergadering er eenparig tegen is de gemeente met zulk een zware schuld te belasten.” Vervolgens weidde hij in den breede uit over de vele en verschillende bezwaren aan het bouwen van een kerk in dit loopende jaar verbonden. De bevolking was slechts dun gezaaid, en verspreid over een groote oppervlakte; zij hadden er niet genoeg belang bij; zij moesten allen geld verteren en verdienden naar evenredigheid weinig. Hij meende dus in den geest der aanwezigen te handelen, zoo hij de vergadering voor gesloten verklaarde.

Robbie bleef stil en onbewogen zitten, hoe zijn vrouw hem ook met den elleboog aanstootte. De Loods zag er uit als de verpersoonlijkte wanhoop en was op het punt van los te barsten, toen Bill de vergadering deed opschrikken.

„Zeg, jongens, wat geven die lui weinig om de heele santenkraam, hé?”

De zware, lijmerige stem sprak zeer duidelijk en deed iedereen opzien.

„Ze weten zeker niet wat ze met een kerk zouden moeten doen,” klonk een stem uit den versten hoek.

„Boer Muizert vindt, dat hij al genoeg aan den

godsdienst doet, als hij maar veel bidt," teemde Bill.

De jongens lachten, maar Robbie schoof onrustig heen en weder.

„Zij kunnen met hun allen niet eens een onnoozele zeventienhonderd gulden opbrengen!"

Dit riep een vreemde stem, en wederom schoof Robbie onrustig heen en weder, want hij was er nogal trotsch op, dat hij in vrij goeden doen verkeerde.

„'t Is me een mooie troep!" riep een andere bas. „Psalmen zingen, dat kunnen ze; maar om meer moet je niet bij ze komen."

„Stilte! Stilte!" riep de voorzitter.

„Die ouwe windbuil begrijpt, dat er geen aardigheid aan is een collecte te houden, als de Schot er bij is, om hem op de vingers te kijken," zei Hi, waarop zijn makkers begonnen te grinniken, want Willemsens reputatie was niet van de allerbeste.

Robbie voelde zich allesbehalve op zijn gemak, ja zoo ontdaan was hij, dat hij voor het eerst van zijn leven een voorstel deed.

„Ik stel voor de vergadering te verdagen, meneer de voorzitter," zei hij met een van ontroering bevende stem.

„Wij niet, hè, jongens?" riep Bill.

„Willen we wedden, dat de vergadering doorgaat?" riep Hi, schuddende van 't lachen.

„Jelui kunt voor mijn part tot morgen hier blijven," antwoordde Robbie boos. „Ik ga naar huis," en hij begon zijn jas aan te trekken.

„Vinden jullie niet, dat wij hem vragen moesten nog een oogenblikje te blijven?" vroeg Bill.

„Natuurlijk, kameraad!" riep Hi, en was met één sprong bij de deur, waar hij in vroolijke spanning afwachtte wat zijn vriend verder zou doen.

Robbie keek naar den uitgang, toen naar zijn vrouw, aarzelde even, vurig verlangend, dat hij haar goed en wel weer thuis had. Toen stond Bill op en begon: „Meneer de voorzitter, niemand heeft mij wel gevraagd of ik spreken wou —"

„Ga voort!" schreeuwden zijne makkers uit den versten hoek. „Hoor! hoor!"

„En ik weet ook niet, of 't mijn werk wel is, ofschoon de Loods er geen been in vindt, ons, jongens, op de Zondagmiddagen er voor in te spannen. Maar de lui, die hier den boel aan den gang houden, schijnen ons, jongens, er maar liever niet bij te hebben."

Robbie keek Bill uitvorschend aan, schudde van neen en bromde: „Heb ik van m'n leven; onzin, hoor! Jullie mogen er gerust bij zijn."

„Ik geloof," ging Bill voort, „dat ik het vroeger heelemaal mis heb gehad. Ik verbeeldde me altijd —" (hoor! hoor! schreeuwden zijn bewonderaars), „ik verbeeldde me dan altijd, dat die lui," hier wees hij op Robbie, „erg met den godsdienst op hadden, wat ik voor mijn part niet doe, en er zich in ernst druk over maakten om er den duivel uit te knikkeren. Maar de Loods zegt, dat ze dat niet gedaan kunnen krijgen zonder een heuschelijk kerkgebouw. 't Gaat me natuurlijk niemendal aan, maar als wij, jongens, ons hart zetten op iets, dat moest meêwerken, (hoor! hoor! schreeuwde Hi opgetogen) moest meêwerken," herhaalde Bill langzaam en zelfvoldaan, „tot het welzijn van de gemeente, dan geloof ik, dat ik weet waar een dikke twaalfhonderd guldens misschien vandaan konden komen."

„Wedden?" schreeuwde de vreemde stem, onder luide toejuiching van de anderen.

„Je moet niet denken, dat ik me ooit druk maak met wedden," vervolgde Bill. „Ik doe het zelden of nooit, maar ik wil er met alle plezier m'n duiten eens aan wagen: als de jongens d'rlui hart gezet hebben op iets, dat een dikke zeventienhonderd guldens moest kosten, dan geloof ik, dat zij het misschien in een paar dagen wel bij mekaar konden krijgen."

Hier deed Robbie een zoo spotachtig: „Och kom!" hooren, dat Bill even zweeg, en toen, over Robbie's hoofd heenziende, nog langzamer en zoetsappiger vervolgde: „ik hou me niet dikwijls op met wedden, zooals ik zoo meteen al zei; maar als de een of ander met me wedden wil over wat ik daareven zei, dan ben ik z'n man, als het maar niet om al te veel duiten gaat."

„Hoor! Hoor!" schreeuwde Hi weder, van zijn plaats bij de deur.

„Ik geloof niet te boud te spreken als ik zeg, dat de jongens voor de kerk, waar de Loods zijn zinnen op heeft gezet, stellig binnen een maand twaalfhonderd guldens zullen vinden, als de andere lui er toe besluiten konden met de rest over de brug te komen."

Nu was Robbie's geduld ten einde. Ten hoogste geprikkeld door de plagerige zeurstem verloor hij zijn zelfbeheersching en riep, in woede ontstoken: „Bluf! allemaal bluf!"

„Zoo? Denk je misschien, dat ik daar niet borg voor durf blijven?"

„Juist," antwoordde Robbie kregelig.

„'t Is niet waarschijnlijk, dat je er mij voor zult moeten aanspreken. Ik zou denken, dat die twaalfhonderd en vijftig guldens zoo goed als binnen zijn," teemde Bill, hem op slimme manier in den val lokkend.

Robbie liep er dan ook met open oogen in.

„Watblief?" riep hij op smalenden toon. „Best. Vijfhonderd gulden zullen hier klaar liggen, en zullen daar zeker tot in 't oneindige blijven liggen. Dat durf ik, boer Muizert, je dan wel verzekeren."

Nu ging Bill spijkers met koppen slaan.

„Ik heb mijn visitekaartjes niet bij mij," zei hij met een oolijk lachje.

„Zeker in je Zondagsche jas laten zitten?" opperde Hi, die zich verkneukelde bij de gedachte, dat het Bill gelukt was den Schot vast te zetten.

„Maar hoe nu verder?" vroeg Bill, weer ernstig geworden. „Als een van de heeren den datum wou opschrijven, durf ik er wel voor instaan, dat vandaag over een maand twaalfhonderd en vijftig gulden op dezen zelfden lessenaar zullen liggen uitkijken naar die andere vijfhonderd gulden. Of misschien vindt u zevenhonderd en vijftig gulden nog aardiger?" zei hij op vleienden toon tegen Robbie, die bij de minuut ongeduldiger werd.

„Dat is mij allemaal 'tzelfde, als je nou maar uit wou scheiden met zaniken."

„Jongens, jullie zijt getuigen van deze kleine overeenkomst, en misschien wil de schoolmeester het wel op schrift brengen," zei Bill.

Alles werd zorgvuldig genoteerd, en onder gelach en gepraat voerden de veefokkers en drijvers Bill in triomf meê naar Willemsen's toko, om het feit plechtig te bezegelen, terwijl Robbie zeer ontstemd, maar uitwendig kalm, met zijn vrouw naar huis ging. Zijn grootste grief was echter, dat de voorzitter aan zulk een minnen troep had toegestaan fatsoenlijke lui lastig te vallen, want hij kon zich niet ontveinzen, dat hij zich

had laten verleiden, om zijn zekerste stelling, een onverbreekbaar stilzwijgen, prijs te geven. Toen ik den volgenden dag het gebeurde met hem besprak, wees ik hem op de mogelijkheid, dat al die mooie beloften van Bill slechts grootspraak waren.

„'t Kan wezen," zei Robbie, „maar die lammeling weet het dan toch wel zoo te draaien, dat hij een mensch een mal figuur doet slaan."

Daar zat hem de knoop. Bill had niet alleen zijn oprechtheid in zake den godsdienst in twijfel getrokken, iets wat het manneke moeilijk kon verkroppen, maar hij had ook den draak met hem gestoken ten aanhooren van de volle vergadering, en dat was een bittere pil voor zijn hoogmoed.

Toen hem echter eenige dagen later ter oore kwam, dat Bill de noodige stappen deed, om zijn woord te kunnen gestand doen, en verklaard had, dat hij die dompers, die eenden, wel zou leeren zwemmen, al moest hij er een jaar lang zijn salaris voor opofferen, zette Robbie zich bedaard aan 't werk, om zijn eigen aandeel in de overeenkomst te kunnen neertellen. Zijn fatsoen liet niet toe, een uitdaging van zulk een kant komende af te slaan.

HOOFDSTUK XV.

BILLS BONDGENOOT.

Den volgenden dag had iedereen het even druk over Bill's „overduvelen" van de gemeenteleden, en er werd heel wat gesmoespeld over de nederlaag van boer Muizert en de zijnen.

De Loods was bedroefd en uit zijn humeur, want voor Bills optreden, zoo heel anders dan men van hem gewoon was, kon slechts een enkele verklaring gevonden worden — de gewone voor iedere dwaasheid in deze landstreek.

„Ik wou voor mooi wat, dat het niet gebeurd was. Hij heeft mijn laatste kans verspeeld. Nu is 't een verkeken zaak," klaagde hij.

„Maar hij zal toch misschien wel iets kunnen doen," probeerde ik te troosten.

„Och wat!" zei de Loods, met een minachtend schouderophalen. „Zijn eenig doel was Muizert uit zijn vel te doen springen. Ik geloof, dat wij het nu wel kunnen doorschrappen."

Toen ik echter aan Gwen vertelde hoe het op de vergadering was toegegaan, klapte zij in de handen van pleizier over Bills deftige redenaties en dat hij er in geslaagd was den stijven Schot uit den hoek te doen komen.

„Heerlijk! heerlijk!" juichte zij. „Die goede Bill was den ander dan toch te slim. 't Is om te lachen! Nu zal hij dan toch wat doen!"

„Wie? Bill?"

„Neen, die domme Schot!"

„Die? Ik vrees er hard voor. Natuurlijk deed Bill het alleen om hem te plagen en warm te maken. Maar 't was vermakelijk, dat geef ik toe."

„Kostelijk! Kostelijk! Ik wist wel, dat hij er iets op zou weten te vinden."

„Wie? Muizert?"

„Neen, Bill! Hij had het mij beloofd, maar ik begreep niet hoe hij het zou aanleggen."

„Aha! zat jij er dus achter?"

„O!" riep zij, gierend van pret over 't idee dat Bill er visitekaartjes op zou nahouden, „ik lach me nog slap. Hij zei, dat hij probeeren wou den Schot over de brug te krijgen."

Voordat ik wegging kwam Bill zelf met de verzonnen boodschap, of de baas thuis was.

„O Bill!" riep Gwen, zoodra zij zijn stem hoorde, „kom eens gauw hier. Ik moet je spreken."

Na eenig dralen en schuifelen kwam Bill binnenzeilen en zette zich in den versten hoek op een bank bij de deur. Met een heel onnoozel gezicht zei hij: „'t Wordt koud. 't Zou me niet verwonderen als we sneeuw kregen."

„Kom wat dichter bij, Bill!" riep Gwen ongeduldig, „en geef mij een hand."

Bill aarzelde, spoog zijn pruim tabak in de andere kamer uit en kwam, linksch en verlegen, naderbij, nam de hem toegestoken hand, schudde die krachtig en zei gejaagd: „Mooi weertje, juffrouw Gwen; ik hoop dat ik u in welstand mag ontmoeten."

„Neen, dat doe je niet," riep Gwen, hartelijk lachende, en Bills hand vasthoudende tot zijn niet geringe verlegenheid. „Ik ben allesbehalve wel, maar voel mij een heeleboel beter, sedert ik gehoord heb hoe flink je op de vergadering gesproken hebt."

Bill antwoordde niet, daar hij al zijn aandacht noodig had, om zijn harde vereelte hand te bevrijden uit den greep der haar omklemmende vingertjes.

„O Bill," vervolgde Gwen, „ik vind het zoo uiïg! Hoe heb je het toch aangelegd?"

Bill, die zijn plaats bij de deur weer had ingenomen, hield zich van den domme en wist niet dat er iets gebeurd was, om drukte over te maken. Hij was net als altijd geweest.

„Leugens!" riep Gwen ongeduldig. „Vertel mij hoe je den Schot er toe gebracht hebt vijfhonderd gulden te beloven."

„O, dat! Bedoelt u dat? 't Had niets om 't lijf. 't Ventje ging er gauw genoeg op in."

„Maar hoe kreeg je hem er toe? Kom, Bill, vertel het mij eens woordelijk," drong zij aan met een vleiend stemmetje.

„Och," zei Bill, „toen wij hem maar eerst op sleeptouw hadden, ging alles vanzelf. Ik zei zoo losweg, dat wij jongens, als wij iets noodig hebben, het zonder veel drukte in mekaar zetten, en dat wij, als zij absoluut een kerk willen hebben, de centen wel bij mekaar zullen krijgen. En omdat iedereen weet, dat de Loods er zijn hart op heeft gezet, zouden de andere lui zeker wel vijfhonderd kunnen neertellen."

„En toen?" vroeg Gwen.

„Meer is er niet," zei Bill. „Hij beet toe, en de schoolmeester schreef het op."

„Ja, 't is alles volkomen in den vorm beschreven," viel ik in; „maar ik denk dat je er verder geen gevolg aan zult geven, wel?"

„Denkt u dat? Zoo. Nu, ik ben niet aansprakelijk voor uw denken; maar dit wil ik u wel zeggen: ieder die Bill Brondo kent, verwacht van hem dat hij doen zal, wat hij op zich heeft genomen."

„Maar hoe ter wereld kun je twaalfhonderd vijftig gulden van je kameraden loskrijgen voor een kerk?"

„Ik heb het nog niet uitgerekend; maar geen nood, 't geld zal wel komen! Zie je, 't is niet alleen de kerk: maar de goede naam van de jongens is er meê gemoeid."

„Ik zal je helpen, Bill," zei Gwen.

Bill knikte vriendelijk en probeerde zich verrast te toonen. Eindelijk zei hij: „Heel veel eer."

„Je gelooft niet, dat ik zal kunnen," zei Gwen.

Bill wierp de onderstelling verre van zich.

„Maar ik kan het wel, want ik zal wat van vader zien te krijgen en ook van den Prins."

„Kostelijk!" riep Bill, met een klinkenden klap op zijn knie.

„En ik zal zelf ook alles geven wat ik heb; maar 't is niet veel," zei Gwen droevig.

„Niet veel?" riep Bill. „Als al de jongens er ook zoo over denken, zal er heelemaal geen moeilijkheid zijn om het geld bijeen te brengen."

Gwen dacht een oogenblikje na, en zei toen met vaste stem: „Ik zal mijn pinto geven."

„Dat zul je wel laten!" riep ik, terwijl Bill verklaarde, dat zoo iets volstrekt niet noodig was.

„Jawel, ik geef mijn pinto," herhaalde Gwen ernstig. „Ik zal hem nooit meer kunnen gebruiken." Haar

lippen trilden en Bill keerde zich om en kuchte een paar malen. „Daarenboven," vervolgde zij, „wil ik graag iets geven, waar ik veel van houd. Bill mag hem voor mij verkoopen."

„Als ik het goed bedenk," zei Bill, zijn woorden wikkende en wegende, „zal het een heele toer zijn dien pinto te verkoopen."

Verontwaardigd viel Gwen hem in de rede, en Bill haastte zich er bij te voegen: „Niet dat het niet een opperbest beestje is.... wat dat betreft een opperbest beestje, maar om het vee...."

„Hoe kun je zoo iets zeggen, Bill. Er is geen beter paard om meê achter het vee te gaan, dan mijn pinto!"

„Ja, dat is zoo," stemde Bill toe. „Dat is zoo, als er iemand op zit, die bij hem past; maar zet er een van de jongens op, en dan zou 't een rare vertooning geven."

Bill werd er met de minuut zekerder van, dat de pinto zijn geld niet zou opbrengen. Heel slim en behendig zette hij zijn meening verder uiteen.

„Zie je, 't is niet een paard, dat je zoo ineens kunt omdraaien en tegen een hoop stieren injagen."

Gwen huiverde bij de gedachte. „Ik zou hem ook niet aan een van de veedrijvers willen verkoopen!"

Bill sloeg zijn beenen over elkaar en schoof onrustig heen en weder op de bank.

„Ik bedoel," vervolgde Gwen, „niet aan een van de lui, die zoo ruw zijn en niet weten hoe met een paard om te gaan."

Bill knikte en keek alsof hem een pak van 't hart viel.

„Ik dacht zoo iemand als jij, Bill, die weet wat een paard toekomt."

Gwen zweeg even en zei toen: „Ik zal het den Prins vragen."

„Dat is niet noodig," haastte Bill zich te zeggen. „Niet dat de Prins geen verstand van paarden heeft, maar 't is niet in zijn lijn, niet...."

Weer aarzelde hij en keek voor zich. „Neen, neen, als u den pinto werkelijk wilt verkoopen, dan weet ik er, nu ik er mij op bedenk, misschien wel een kooper voor, hoewel ik alevel bang ben, dat die er geen hoogen prijs voor geven zal."

Alzoo werd bepaald, dat de pinto verkocht zou worden en dat Bill zich met den verkoop zou belasten.

't Was juist iets voor Gwen, dat zij geen afscheid wilde nemen van den mooien pony, op welks rug zij zoo vele heerlijke uren had doorgebracht, genietende van het vrije leven in de open lucht. Toen zij er afstand van had gedaan, verbrak zij den band en stond haar hart niet toe zich nog langer aan het dier te hechten. En zoo was het ook juist iets voor Bill, dat hij den pony wegleidde, toen het donker was geworden, opdat zijn jonge meesteres de pijn der scheiding mocht bespaard blijven.

„'t Is een karreweitje, dat ik nog nooit bij de hand heb gehad; maar wanneer mijn bondgenoot — hier wees hij met zijn krullebol in de richting van Gwens raam — om troeven vraagt, dan hale me de koekoek, als ik niet mijn hoogste uitspeel, het koste wat het wil."

HOOFDSTUK XVI.

DE SLIMME BILL.

De wijze, waarop Bill den verkoop van den pinto leidde, had de prachtigste financiëele gevolgen, maar er zijn in het district Zwaankreek lieden, die tot op den huidigen dag het geheim niet kunnen doorgronden, dat er achter stak. 't Was bij de winterafrekening, die dit jaar gehouden werd op Ashley-Hoeve. Er waren vertegenwoordigers van alle mogelijke boerenhofsteden, benevens enkele veedrijvers van over de grens. Men werd op Ashley-Hoeve altijd heel gastvrij ontvangen, en ook ditmaal was alles even pleizierig ingericht. Jonker Frits en zijn vrouw kweten zich van hun plichten met een hartelijkheid en vriendelijkheid, die boven allen lof verheven zijn. Geen wonder dus, dat de mannen in een bijzonder vroolijke stemming verkeerden.

Na het avondeten verzamelden zij zich rondom het knappende houtvuur in de groote schuur, die aan de voorzijde geheel open was. 't Was een fantastisch, schilderachtig tooneel, zooals men dat alleen te zien kan krijgen in een veefokkersdistrict van het Verre Westen. Met de breedgerande hoeden op 't hoofd hadden zij zich tot groepjes vereenigd, sommigen

gemakkelijk uitgestrekt op dierenhuiden; anderen staande, zittende, rookende, lachende, pratende, — allen opgewekt en vol grappen. Een gansch jaargetijde van ingespannen, vermoeienden, en soms gevaarlijken arbeid lag achter hen. Hun geest was vol van hun soms urenlang rijden; van hun afwisselende ervaringen met woest geworden vee en weerbarstige schoppende pony's; van hun zorgvolle nachtwaken bij zwoel, broeierig weer, wanneer een enkel windvlaagje, of de schreeuw van een jakhals de geheele kudde op de vlucht kon doen slaan, — een dolle onzinnige vlucht; van hun wolvenjachten en dassengevechten, en al de wonderlijke avonturen, die den zomer van een veehoeder vullen. Nu lag dit alles achter hen. Hedenavond waren zij vrije mannen en voelden zij zich onafhankelijk, want zij hadden hun halfjaarsch salaris in den zak. Voeg daarbij de opwinding van dezen afrekeningsdag, en men zal begrijpen, dat zij voor alles te vinden waren. Bill, als koning van de ponytemmers, bewoog zich onder hen met de kalme, zorgelooze onverschilligheid van een man, zeker van zijn positie, en die daarenboven de kunst verstaat van ze te behouden. Hij sprak weinig, en dan nog heel langzaam, was niet zoo bijdehand als zijn makker Hi Kendal, maar vaardig en zeker als het op handelen aankwam, en was iemand in moeilijkheid, dan kon men op hem rekenen. Hij was wat men noemt een flinke kerel, en mocht van nabij gezien worden.

„Heidaar, Bill," riep een vriend hem toe, „waar is Hi? Ik zie hem nergens."

„'k Zou 't je niet kunnen zeggen. Hij zou mijn pinto halen."

„Je pinto? Wat voor pinto? Je hebt geen pinto!"

„Misschien niet; maar voordat je sprak was ik in 't idee, dat ik er een had."

„Heb je een pinto? Waar heb je dien opgedaan? Te gebruiken bij 't vee?" vroegen verschillende stemmen, terwijl haar eigenaars zich rondom hem verzamelden.

Bill werd geheimzinnig, en nog geslotener dan anders.

„Bij 't vee te gebruiken? Ja, zie je, ik ben niet gewoon om te dobbelen, maar ik heb 't een en ander in mijn broekzak, dat rinkelt van verlangen om het waar te maken, dat deze pinto iederen aanwezigen bronco [1]) kan overtreffen, als men hem maar de gelegenheid geeft om zijn deugdelijkheid achter het vee te toonen."

De belangstelling onder de aanwezigen nam zichtbaar toe.

„Waar is hij gefokt?"

„'k Weet het niet."

„Waar heb je hem gekocht? Buiten het district?"

„Neen," zei Bill, „hier in de buurt. De Prins kent hem heel goed."

Dit deed den pinto dadelijk in de algemeene achting stijgen. Bekend te zijn, en, zooals Bills toon aanduidde, gunstig bekend te zijn bij den Prins, was een getuigschrift dat ieder paard kon doen watertanden.

„Waar heb je hem vandaan, Bill? Wees toch niet zoo miserabel onmededeelzaam!" riep een, ongeduldiger dan de overigen.

Bill aarzelde. Toen kuchte hij eens, en begon, schijnbaar tegen zijn zin en slechts door den nood gedrongen, zijn verhaal.

---

[1]) De naam voor een bruinen pony, in onderscheiding van pinto, voor een gevlekten pony.

„Kijk eens," zei hij, nam een versche pruim, bood zijn tabakszak den naast hem staanden drijver aan, die hem, na zich bediend te hebben, doorgaf, — „kijk eens, zoo is het gekomen. Jullie kent allemaal de kleine meid van Meredith, den Voortrekker?"

Een koor van stemmen verhief zich. „Of we!.... die roodharige madam!.... Jawel, jawel!.... Een bliksemafleider!"

Bill zweeg even, zette zich in postuur, liet den schijn van vertrouwelijkheid varen, en zei op harden, koelen toon: „Ik zou kunnen opmerken, dat de jonge dame, ik mag zoo vrij zijn van te zeggen, bevriend met mij is; hetgeen ik bereid ben naar mijn beste weten te staven. En als de eene of andere lammeling, die niet waard is haar naam te noemen, nog iets op haar aan te merken heeft, laat hij dan maar dadelijk voor den dag komen. Begrepen?"

In de pauze die volgde werd allerlei gemompeld over de uitmuntende hoedanigheden van de bedoelde jonge dame, totdat Bill, tevreden gesteld, zich liet vinden om zijn verhaal voort te zetten. Toen hij beschreef hoe Gwen, op haar pony gezeten, het werk op de hoeve naging, gaven zijn toehoorders, van wie velen haar wel uit de verte gezien hadden, door luide toejuiching hun instemming te kennen met wat zij vernamen. Maar toen Bill vertelde hoe zij den in doodsgevaar verkeerenden Joe te hulp gesneld was en zelve daarbij voorgoed ongelukkig was geworden, werd het zeer stil onder de eenvoudige mannen. Menig oog werd vochtig en zij luisterden met toenemende belangstelling. Vervolgens sprak Bill over den Loods, hoe hij haar ter zijde had gestaan, haar geholpen had in den strijd, haar bemoedigde, — totdat zij met een

krachtigen vloek verzekerden, dat zij 't allemenschelijk mooi vonden. „En nu," zoo eindigde Bill, „omdat de Loods in 't nauw zit, wil zij er hem graag uit helpen."

„Natuurlijk!" riep een van de mannen. „Groot gelijk!" zei een ander. „Maar hoe denkt ze dat te rooien?" vroeg een derde.

„Wel, jullie moet dan weten, dat hij er zijn zinnen op gezet heeft een kerk te bouwen; maar de lui van de Kreek, die denken dat ze er met bidden alleen wel zullen komen, en zulken meer, schijnen hem niet te willen steunen."

„Waar zit 'm de knoop, Bill?"

„O, zij hebben geen lust d'rlui beurs uit den zak te halen en eens flink op te dokken."

„Hoeveel is het?"

„Och, niet eens zoo heel veel. Hij vroeg hun om een zeventienhonderd en vijftig gulden en wou er ze twee jaar den tijd voor geven; maar koppig dat ze waren! Zij bleven doof aan dat oor."

Nu moest de heele gemeente van Zwaankreek het ontgelden. Aller karakter, uiterlijk voorkomen en handelingen werden besproken, lang niet altijd in vleiende bewoordingen.

„Was je er bij, Bill? Wat heb je toen gedaan?"

„O, ik voor mijn part niet veel," zei Bill zedig. „Ik heb ze een beetje bij den neus geleid."

„Goed zoo! Hoe deedt je dat? Biecht op, man!"

Maar Bill bleef zwijgen, totdat hij voor den sterken aandrang bezweek, en, alsof hij dan ook maar ineens met alles voor den dag wou komen, zei: „Als jullie het dan absoluut weten moeten, ik heb ze gezegd, dat als wijlui zoo'n drukte maakten over iets, zooals zullie deden over hun preeklokaal, en ik ben er niet voor

om te liegen, wijlui wel twaalfhonderd zouden neerleggen zonder er veel lawaai over te maken."

„Wel verdraaid, Bill, dat heb je weergaasch aardig getrakteerd. Jij verstaat de kunst van praten. Wat hadden ze daar op te antwoorden?"

„Nou," zei Bill heel langzaam, „zij geloofden mij niet."

„Niet? Wat duivekater! En wat deedt je toen, Bill?"

„Ik zei dadelijk: Willen we wedden?"

Luide toejuichingen van alle kanten. Toen zij wat bedaard waren vroeg een: „Namen ze het aan?"

„Of ze! De schoolmeester heeft het opgeschreven."

Nu las ik het schema voor van de aangegane weddenschap. Wederom barstte een luid gejuich los, als hartelijke instemming met de manier, waarop Bill stand had gehouden, en zich niet uit het veld had laten slaan door dien zooeven lang niet malsch gekarakteriseerden „troep". Langzamerhand begonnen zij echter het gewicht te begrijpen van de verantwoordelijkheid, die op hen rustte. Een van hen vraagde: „Wat ben je nu verder van plan, Bill?"

„Ja, zie je," zei Bill met een spottend lachje, „daar heb je dien pinto om meê te beginnen."

. „Loop naar de maan met je pinto!" riep de jongste Hill. „Zeg, jongens, moet dat kleine ding haar eenigen pony verliezen, om haar vriend den Loods uit de klem te helpen? 't Is een kraan, die Loods, dat weten we allemaal."

„Ja, ja, dat kan je zonder bril wel zien!... Wij zullen dat zaakje wel opknappen!... Laat zij d'r pinto maar houden!"... riepen verscheidene stemmen.

„En dan," vervolgde Bill, „heb je den Loods zelf. Hij wil er een maand lang zijn traktement aan geven.

't Is niet veel natuurlijk, zeventig in de maand, en hard werk... Eigenlijk zou hij best twee maanden kunnen laten staan."

Dit voorstel werd echter ver weggeworpen. „Zeventig in de maand, en voor alles zelf moeten opkomen, — neen, daar kan je niets van overleggen, vooral niet als je ook nog wat aan de studie wilt doen."

Bill vervolgde op peinzenden toon, alsof hij hardop dacht: „Wacht eens, zijn moeder leeft nog. Zij zal wel niet veel kunnen missen van 't beetje dat zij heeft, maar licht, dat zij hem ook bijspringt."

Dat was te veel voor de mannen. Ze riepen schande over Bill en zijn plannen en hoopten, dat hem dat nog eens thuis gebracht zou worden.

„Ik geef jullie allemaal gelijk," verklaarde Bill. „Ik had er me warm over gemaakt, en ben toen misschien wat hard van stapel geloopen met die weddenschap."

„Nee, nee, dat ben je niet! Top! Wij zullen je niet in den steek laten! Wij zijn hier zoo om en bij met z'n dertigen."

„Ik wil graag zeventig, of negentig gulden geven, als 't noodig is," zei de Prins, die alles gehoord had, „als bijdrage aan den bouw van een kerk. 't Is een uitstekend plan en ik vind, dat de dominee moet geholpen worden. Hij verdient het."

„Ik geef ook zeventig!" riep de jongste Hill, en toen volgden al de anderen met vijf en twintig, dertig, vijftig gulden, totdat ik binnen een half uur achthonderd veertig gulden op mijn lijst had, terwijl Ashley nog voor den dag moest komen, dien ik minstens op honderd schatte. 't Was een heerlijke triomf voor den slimmen Bill.

„Jongens," zei hij, „jullie wordt allemaal bedankt.

Wat zal dat zieke meisje opkijken! Ik durf er wat om verwedden, dat zij verbazend in haar nopjes zal zijn."

Al de aanwezigen waren hoogst tevreden over Bill, en misschien nog meer over zichzelf. Bills beschrijving van de jonge zieke en haar aandoenlijk treurig lot had hen in 't hart gegrepen. Voor mannen van hun slag was het een weeldeartikel gehoor te geven aan edelmoedige opwellingen. De meesten van hen hadden zelden gelegenheid om hun liefde en belangstelling te toonen aan iemand, die het waard was, en nu de gelegenheid zich aanbood, drong alles wat goed in hen was naar voren, om zich te uiten.

HOOFDSTUK XVII.

HOE DE PINTO VERKOCHT WERD.

Het streelend gevoel van deugdzaamheid, dat op hun edelmoedige handelwijze volgde, bracht de mannen in de rechte stemming om van dezen avond te genieten. Zij waren juist begonnen met zich weder in groepjes rondom het vuur te scharen, en hadden de kaarten voor den dag gehaald, toen Hi de schuur kwam binnenrijden en naast hem een vreemdeling, op Gwens mooien gevlekten pony.

Hi was klaarblijkelijk halfdronken, en toen hij van zijn paard sprong, groette hij het gezelschap met een luchtige handbeweging, en vraagde of ze allemaal wel waren.

Bill keek Hi onderzoekend aan, ging naar den pinto, nam hem bij den teugel, en leidde hem binnen den kring, met de woorden: „Kijk, jongens, dat is nu die pinto van mij, waarover ik jullie gesproken heb. Heb ik iets te veel gezegd?"

„Laat los, sinjeur!" riep de vreemdeling, „dit paard is van mij, als tenminste contant betaald geld iets beteekent in dit land."

„Dit land is best in orde," zei Bill op een toon,

die niet veel goeds voorspelde, „maar met dezen pinto is 't iets anders, zou ik denken."

„'t Paard is van mij, zeg ik; en wat meer is, ik ben van plan hem te houden," zei de vreemdeling met luide stem.

De andere mannen kwamen er bij staan met een harde uitdrukking op 't gelaat. 't Was in deze streek gevaarlijk kunsten uit te halen met een paard.

„Luistert, vrinden," zei de vreemdeling, „ik ben geen paardendief, en als ik dit paard niet eerlijk heb gekocht en met goed geld betaald, dan is het niet van mij. Dat is billijk, nietwaar?"

Nu achtte Hi 't geraden een duit in 't zakje te leggen. Zoo goed en zoo kwaad als 't ging verklaarde hij, dat de vreemdeling in zijn recht was, en dat hij wis en zeker den pony gekocht had. „Hier zijn de centen," voegde hij er bij, Bill een rolletje aanbiedende. Maar met een vluggen greep pakte deze den vreemdeling bij een been, en voordat hij iets kon zeggen, lag deze languit op den grond.

„Je blijft van dien pony af, totdat deze zaak in orde is," riep Bill.

Er was iets zoo dreigends in zijn manier van doen, dat de ander zich vergenoegde met binnensmonds te vloeken en zijn tegenstander te verwenschen, terwijl Bill zich tot Hi wendde met de vraag: „Heb je dien pinto aan hem verkocht, ja of neen?"

Hi was niet zoo dronken, of hij kon wel vertellen dat hij, toen hem een goed bod werd gedaan, den pinto aan den vreemdeling had verkocht voor vijf en negentig gulden. 't Was immers de bedoeling om het beestje te verkoopen?

Bill was wanhopig, echt wanhopig. „'t Is niet om

den pony, maar om 't zieke meisje," zei hij. Doch het woord van zijn vriend was zoo goed als zijn eigen woord, en hoe kwaad hij ook was, hij zou geen moeite doen om te probeeren den koop te niet te doen.

Op dit oogenblik kwam onze gastheer, jonker Frits, naderbij. Hij had gemerkt, dat er onraad was, en werd gevolgd door zijn vrouw en den Prins.

„Misschien kun je hem terugkoopen," opperde deze.

„Neen," antwoordde Bill stuursch, „hij is een gemeene lompert."

„Ik ken hem wel," zei Ashley. „Laat ik eens met hem praten."

De vreemdeling wou er echter niet van hooren. De pinto beviel hem uitermate zeer, en hij dacht er niet over hem af te staan, al kreeg hij zijn geld ook met interest terug. „Welneen," zei hij, „'t is een buitengewoon paardje, en ginder, in Montana, kan ik er bij een dame wel driehonderdvijftig voor maken." Tevergeefs pingelden en kibbelden zij; de man was onvermurwbaar. Honderd vijf en negentig gulden? 't Was om te lachen! Tweehonderd veertig? Neen, en nog eens neen! — Toen zij zoover waren, kwam mevrouw Ashley naar voren en vroeg aan haar man, waar het eigenlijk over was. Met enkele woorden deelde hij haar mede, wat de lui zoo aan 't redekavelen bracht. Zij had reeds vernomen wat Bill verteld had van Gwens droevigen val en over haar aandeel in de bouwplannen. Onder eerbiedig zwijgen der aanwezigen bezag zij den fraaien pony met een meewarig gelaat.

„'t Is toch al te erg, dat het arme kind afstand moet doen van dat snoezige beestje," zeide zij zacht

tot haar man. Toen wendde zij zich tot den vreemdeling en vroeg met een innemenden glimlach: „Wat vraagt ge er voor?” Hij aarzelde eerst, en antwoordde daarop, even zijn hoed lichtend: „Ik zei daarstraks, dat deze pinto in Montana gemakkelijk driehonderd vijftig zou opbrengen. Maar nu mevrouw er naar vraagt, zal ik hem laten gaan voor driehonderd.”

„Dat is nog te veel,” viel zij dadelijk in, „veel te veel. Is ’t niet, Bill?”

„Natuurlijk,” bromde Bill, „tweehonderd vijf en zeventig is al wel. En als ’t een vent was, die gewend was met dames om te gaan, zou hij u den pinto present geven; maar hij is zoo verduiveld kleinzielig, dat hij wel niet zal willen afkomen tot tweehonderd vijf en zeventig.”

Zoo iets liet de Yankee zich niet ongestraft zeggen. „Ei zoo! Als ik zoo drommelsch .... pardon, mevrouw, zoo goed gewend was met dames om te gaan, als sommige lui het van zichzelf willen doen voorkomen, dan zou ik dien pinto koopen en hem cadeau geven aan de dame, die hier voor mij staat.”

Bill stond onrustig op zijn hielen te draaien.

„Maar,” ging de vreemdeling voort, „ik ben niet van plan kleinzielig te zijn. Ik zal met dien pinto afkomen tot de genoemde ronde som ten pleiziere van de dame, als dan de eene of andere heer voor de duiten wil zorgen.”

„Wel, lieve vrouw,” zei jonker Frits met een buiging, „de handschoen wordt ons toegeworpen. Mij dunkt, wij kunnen hem niet laten liggen.”

Zij keerde zich om en lachte hem vriendelijk toe. Alzoo werd de pinto, tot Bills overholen blijdschap, overgebracht naar de stallen van Ashley-Hoeve. Hij

zou de vorige eigenares niet onder de oogen hebben durven komen, verklaarde hij luide, als haar pinto over de grenzen was gegaan.

Dat Hi er zoo gemakkelijk afkwam verbaasde mij echter wel, en dat werd er niet minder op, toen ik de beide vrienden met den vreemdeling later op den avond heel eendrachtelijk en vroolijk uit dezelfde flesch zag drinken.

„Je bent een eerste kurketrekker, dat ben je! Ik mag hangen als je niet een zeldzame vogel bent.... een zangvogel.... een witte kanarie," hoorde ik Hi tegen Bill zeggen.

Diens eenig antwoord was een knipoogje, dat dadelijk overging in een wenkbrauwfronsen, toen hij mijn blik ontmoette. Dit wekte mijn achterdocht, of die verkwanseling wel van nabij mocht bekeken worden, en ik werd versterkt in mijn vermoeden, toen Gwen mij een paar dagen later opgetogen vertelde, hoe prachtig Bill pinto's verkoop had geleid en zij mij ten slotte driehonderd gulden in bankjes liet zien!

In antwoord op mijn verbaasden blik zei Gwen: „U begrijpt, dat hij ze tegen elkander moet hebben laten opbieden; maar Bill zegt ook, dat pinto's duurder worden."

Ik begon te begrijpen, maar liet niets merken, en vergenoegde mij de opmerking te maken, dat naar ik vernomen had, de prijs voor een pinto in de laatste vier weken aanmerkelijk gestegen was.

De extra vijf en twintig waren van Bill!

Ik was er niet bij, toen het laatste bedrijf werd afgespeeld. Een van de aanwezigen vertelde mij later dat toen Bill zich een weg gebaand had door de volle vergadering en zijn twaalfhonderd vijftig gulden op

den lessenaar legde, de uitdrukking van boer Muizerts gelaat allermerkwaardigst was geweest. Ergernis, verbazing, en eindelijk pleizier, volgden elkander snel op. Maar boer Muizert was op alles voorbereid en telde bedaard zijn vijfhonderd neer. „Zoo, zoo, ventje, je bent niet zoo dom, als je er uitziet," zei hij, hetgeen een uitbundig gelach veroorzaakte.

Daarna stond de Loods op. Innig gelukkig bedankte hij hen allen van harte voor hun bereidvaardigheid. En toen hij vertelde, hoe zelfs het zieke meisje de kerk zoo begeerenswaard vond, dat zij er haar mooien pony, haar eenige bezitting voor opofferde, lachten en knikten de aanwezige vrouwen elkander toe, dat het een aard had.

De veefokkers en drijvers echter, die de volle beteekenis van haar offer konden begrijpen, en ook de gansche zwaarte beseffen van de ramp, die haar getroffen had, waren tot in het diepst hunner ziel bewogen. Toen Bill in een zeer hoorbaar gefluister de opmerking maakte: Als je 't mij vraagt, dan geloof ik nooit, dat we de centen voor de kerk bij mekaar zouden hebben gekregen zonder dat zieke meisje," — viel dan ook iedereen hem dadelijk bij.

Hoewel de Loods nooit het fijne van de zaak heeft kunnen snappen, hetgeen zeker bevorderlijk was voor zijn gemoedsrust, leed het voor hem geen twijfel, dat Bill zelf een hoofdrol had gespeeld in het bijeenbrengen van „de centen" voor de eerste kerk in Zwaankreek, al had Gwen den eersten stoot gegeven. In welke meening ik deel.

Of jonker Frits ooit de bijzondere manier begrepen heeft, waarop Bill handel dreef, kan ik niet met zekerheid zeggen. Maar is hij er achter gekomen, dan

heeft hij het mooi weten te verbergen. Buitendien, ik stel mij voor, dat de glimlach op het gelaat zijner vrouw hem nog wel grooter opoffering waard was. Dat zeide mij tenminste de uitdrukking van trots en van innige liefde in zijn oogen, toen hij zich met haar verwijderde uit de schuur, nadat de koop gesloten was.

HOOFDSTUK XVIII.

MEVROUW ASHLEY.

De avond, waarop de pinto verkocht werd, was een gewichtige avond voor Gwen, want van dat oogenblik dagteekende mevrouw Ashley's belangstelling in haar. Gewichtig ook voor mevrouw Ashley zelve, want die avond was de aanleiding tot haar kennismaking met den Loods.

Aangetrokken door het eigenaardig romantisch tafreel was ik teruggekeerd naar het vuur, waar de mannen zich weer in groepjes rondom hadden gelegerd en vermeide mij in hun vroolijkheid, toen de Prins mij eensklaps op den schouder tikte.

„Mevrouw Ashley wou je graag even spreken."

„Mij? Waarover?"

„Zij wou graag wat naders hooren over Bills bemoeiingen in deze zaak."

Wij gingen door de keuken naar de ruime eetkamer, aan welker einde een groote steenen schouw was. Mevrouw Ashley had van den beginne gezegd, dat het haar onverschillig was welk soort van huis jonker Frits voor haar zou bouwen, als zij maar een vuurplaat had.

Zij was een mooie vrouw, lang, slank, heel be-

vallig, en had iets hoogs over zich, dat de menschen op een afstand hield. Ik ook had dat gevoel en zag tegen haar op, maar toen ik de kamer binnentrad, verwelkomde zij mij met zulk een oprecht gemeende vriendelijkheid, dat ik mij dadelijk thuis voelde.

„Kom hier naast mij zitten," zeide zij en schoof een leuningstoel aan bij het vuur. „Ik wilde u vragen ons van allerlei dingen op de hoogte te brengen."

„Gij ziet wat u wacht, Connor," zei haar man. „'t Is niet om meê te spotten, wanneer mijn vrouw van plan is iemand de duimschroeven aan te zetten."

„Daar weet hij van meê te praten," zeide zij lachend.

„Ik ook," beaamde de Prins.

„Ach neen, met u kan ik niets aanvangen," zeide zij, zich tot hem keerend.

„Uw onderdanigste dienaar," antwoordde hij met een diepe buiging.

„Was dat maar zoo," zeide zij met een naar het mij toescheen droeven glimlach, „dan zou ik u van veel hebben teruggehouden, dat niet voor u deugde."

„Zeer waar, Prins," zei de jonker. „Kijk maar naar mij."

De Prins staarde hem onderzoekend aan. „Verwonderlijk!" zei hij binnensmonds, „wat een geluk!"

„Malligheid," viel mevrouw Ashley in. „Gij zoudt maken dat ik vergat, wat ik zeggen wou."

„Geloof je dat dit mogelijk is, Prins?"

„Neen zeker niet. Als mijn ondervinding tenminste meê mag rekenen."

Thans keerde mevrouw Ashley zich geheel tot mij en zeide: „Kom, vertel mij nu allereerst van Bills optreden tegen boer Muizert."

Ik gaf haar een levendige voorstelling van de wed-

denschap en bootste zooveel mogelijk de manieren en spreekwijzen van de verschillende menschen na, iets waarin ik het nogal ver gebracht heb. Dat vermaakte haar zeer en boezemde haar de grootste belangstelling in.

„Heeft Bill dus werkelijk zijn aandeel bijeen gekregen? 't Is al heel aardig."

„Ja," antwoordde ik, „maar Bill is slechts het zeer eenvoudige werktuig. De geest, die er leven en beweging in bracht, zat achter de schermen."

„Bedoelt gij het meisje, van wie de pony was? Dat is ook iets, waar ik alles van wou weten."

„De Prins zou dat beter kunnen vertellen, dan ik. Mijne kennismaking dateert van zeer kort geleden. Hij kent haar levenslang."

„Waarom hebt gij mij nooit over haar gesproken, Prins?"

„Heb ik u nooit over Gwen Meredith gesproken? Ik geloof stellig van ja," antwoordde de Prins aarzelend.

„Met geen enkel woord, en dat weet ge heel goed. Ik maak er uit op, dat gij heel veel belang in haar stelt. O, ik ken u! — Hij is vreeselijk geheimzinnig," vervolgde zij, mij aanziende, „u weet niet half hoe gesloten hij is."

De Prins glimlachte en zei toen op onverschilligen toon: „Och, zij is nog een kind. Waarom zoudt gij belang in haar stellen? Dat deed niemand, totdat dit ongeval haar interessant maakte."

Mevrouw Ashley's oogen namen een zeer zachte uitdrukking aan; zij liet haar schertsenden toon varen, en verzocht den Prins vriendelijk: „Vertel mij wat van haar."

Het kostte hem klaarblijkelijk eenige inspanning, maar hij begon zijn verhaal met zijn eerste bezoek

aan Gwens vader, jaren geleden, toen zij zich op het erf vermaakte en in en uit liep, dartel en speelsch als een jong hondje. Onder het vertellen werd zijn stem al zachter en zachter; 't was alsof hij overluid zat te droomen. Zonder het recht te bemerken liet hij veel doorschemeren van wat hemzelven betrof — hoe groot de invloed was, dien het kind op hem oefende, en hoe arm aan liefde zijn leven was geweest in dit vreemde land. Mevrouw Ashley luisterde met haar geheele aandacht en zelfs haar goedmoedige echtgenoot begreep, dat hier iets ongewoons plaats vond. Nog nooit had de Prins in zijn tegenwoordigheid zijn hooghartige terughoudendheid laten varen. Toen de Prins aan Gwens noodlottigen val kwam, dien hij op zeer aanschouwelijke wijze beschreef, vertoonde zich op mevrouw Ashley's bleeke wangen een gloeiend plekje, en toen hij zijn verhaal besloot met de woorden: „dat was haar laatste rit", bedekte zij haar gelaat met beide handen en riep: „O, Prins, het is vreeselijk om in te denken. Maar welk een ongeëvenaarde moed!"

„Een dapper klein ding!" riep jonker Frits en gaf een duchtigen schop tegen een knetterend houtblok, dat dreigde naar voren te vallen.

De Prins staarde zwijgend in de vlammen.

„Hoe is het nu met haar?" vroeg mevrouw Ashley.

Hij keek op, als uit een droom ontwakend. „Vroolijk en opgewekt." In antwoord op haar verbaasden blik voegde hij er bij: „Dat danken wij den Loods. Daar kan Connor u van vertellen. Ik begrijp er niets van."

„Ik ook niet. Maar ik kan u wel vertellen wat ik zag en hoorde," zeide ik.

„Heel graag."

Toen vertelde ik hoe wij, de een voor en de ander

na, schipbreuk hadden geleden en onmachtig waren om haar te helpen, en hoe de Loods op zekeren morgen door de Rotsvallei naar haar toe was gereden, en hoe hij licht in de duisternis had ontstoken en vrede had gebracht in haar ontrust gemoed, door zijn gloedvolle beschrijving van de bloemen en varens en boomen en al de wondervolle geheimenissen van die tooverachtige Rotskloof.

„Maar dat was niet alles," viel de Prins in, toen ik ophield.

„Neen," antwoordde ik, „dat was lang niet alles; maar het overige begrijp ik niet. Dat is het geheim van den Loods."

„Wat deed hij dan?" vroeg mevrouw Ashley zacht. „Ik zou het zoo graag willen weten."

„Ik kan het u niet zeggen. Hij las haar uit den bijbel voor en praatte tegen haar."

Mevrouw Ashley keek teleurgesteld. „Anders niet?" vroeg zij.

„'t Was voldoende voor Gwen," zei de Prins, „want daar ligt zij nu dag in dag uit, dikwijls met veel pijn, altijd vol verlangen naar de heuvelen en de frissche lucht, maar met een gezichtje zoo zonnig en fleurig als de bloemen van haar lievelingsplekje, — de vallei in den hollen weg."

„Ik moet haar zien en dien buitengewonen Loods ook," zei mevrouw Ashley.

„Hij zal u tegenvallen," waarschuwde de Prins.

„O, ik heb hem al gezien en gehoord, maar ik ken hem niet. Er moet iets in hem zijn, wat men niet zoo dadelijk opmerkt."

„Tot die ontdekking ben ik ook gekomen," zei de Prins. En daarmede lieten zij het onderwerp rusten,

maar niet voordat mevrouw Ashley mij de belofte had afgenomen, dat ik haar bij Gwen zou brengen, want de Prins was, vreemd genoeg, niet gezind om haar hierin terwille te zijn.

„Gij zult teleurgesteld zijn," zei hij. „Zij is slechts een eenvoudig klein meisje."

Mevrouw Ashley dacht er echter anders over, en daar zij er nu eenmaal haar zinnen op had gezet, schoot ons, volgens haar man, niets over dan hoe eerder hoe beter te doen wat zij verkoos.

En dus kreeg mevrouw Ashley haar zin, hetgeen, zooals later bleek, verreweg het wijste en het beste was.

HOOFDSTUK XIX.

HET BEZOEK.

Toen ik den Loods vertelde, dat mevrouw Ashley van plan was Gwen te bezoeken, toonde hij er zich volstrekt niet meê ingenomen.

„Wat wou zij bij Gwen doen?" vroeg hij ontstemd. „Zij zal haar allerlei dingen in 't hoofd brengen en het kind ontevreden maken!"

„Wat zou zij daaraan hebben?" zei ik.

„Zij zal het niet met opzet doen; maar zij behoort tot een anderen kring, en 't spreekt vanzelf, dat Gwen onder 't praten allerlei kijkjes zal krijgen in toestanden, die haar zullen doen verlangen naar dingen, die zij nooit kan krijgen."

„Maar gesteld, dat het niet alleen nieuwsgierigheid is, die mevrouw Ashley doet verlangen Gwen te bezoeken?"

„Ik zeg niet dat het dat alleen is; maar dat soort van menschen heeft behoefte aan opwinding."

„Ik geloof niet, dat gij mevrouw Ashley kent," zei ik. „Te oordeelen naar den toon, waarop zij er over sprak, geloof ik niet, dat zij tot die soort behoort."

„Hoe dat ook zij," antwoordde de Loods beslist, „zij mag de arme Gwen niet lastig vallen."

Ik was een weinig verbaasd over zijn houding, en voelde dat hij onbillijk was tegen mevrouw Ashley, maar deed er verder het zwijgen toe. Hij kon de gedachte niet verdragen, dat iets of iemand den vrede van zijn lieve Gwen zou verstoren.

Den eersten Zaterdag na de bijeenkomst op de Hoeve kwam tot onze groote verbazing mevrouw Ashley in den vroegen morgen aanrijden. Voor de deur onzer woning hield zij stil.

„Gij ziet, dat ik niet van plan ben u los te laten," zei zij, in antwoord op mijn groet. „'t Is een prachtige dag voor een ritje."

Ik trachtte er mij zoo goed mogelijk over te verontschuldigen, dat ik haar nog niet was komen afhalen, maar werkte mij vast, en zei eindelijk om uit de moeilijkheid te geraken: „De Loods keurt ons bezoek niet goed."

„En waarom niet als ik vragen mag?"

De Loods werd vuurrood, gedeeltelijk uit toorn over mijn verraad, en gedeeltelijk uit verlegenheid, want mevrouw Ashley zag hem zeer hooghartig aan. Hij liet zich echter niet uit het veld slaan.

„Mevrouw," zei hij, haar flink in de oogen ziende, „ik heb gezegd, dat u en Gwen weinig met elkander gemeen hebt, en ... en ..."

„Weinig met elkander gemeen?" herhaalde zij langzaam. „Zij heeft veel geleden."

Haar stem klonk ietwat droevig, hetgeen den Loods niet ontging. „Ja," zei hij, „zij heeft veel geleden."

„En toch is zij fleurig en opgewekt, vertelde de Prins mij." Zij zuchtte en keek zeer ernstig.

Het gelaat van den Loods klaarde op, hij kwam naderbij en streelde zachtkens den hals van haar

paard. „Ja, zij is, Goddank, fleurig en opgewekt.”

„Hoe is ’t mogelijk! Misschien zal zij mij willen zeggen, hoe zij aan die opgewektheid komt.”

„Mevrouw Ashley,” zei de Loods, en een blos kleurde zijn wangen, „ik moet u vergeving vragen. Ik heb mij vergist. Ik dacht, dat u ... maar ja, ga naar Gwen, zij zal het u zeggen, en u zult haar goeddoen.”

„Dank u,” zeide zij, hem haar hand toestekend, „en misschien wilt u mij dan wel eens komen bezoeken?”

De Loods beloofde het en bleef ons naoogen, toen wij wegreden.

„Er steekt meer in uw Loods, dan men zoo oppervlakkig zou denken. De Prins had gelijk,” zeide zij.

„Hij is een groot man,” antwoordde ik met warmte, „zoo teerhartig als een vrouw en moedig als een held.”

„Gij en Bill en de Prins schijnt het met elkander eens te zijn in uw oordeel over hem.”

Nu begon ik uit te pakken over den Loods, en vertelde een en ander van zijn omgang met de veedrijvers, totdat haar oogen vochtig werden en haar lippen van aandoening trilden.

„’t Is werkelijk merkwaardig,” zei ik ten slotte, „hoe deze ruwe knapen, die voor nagenoeg niets respect hebben, hem hoogachten en bij hem om raad komen, zoodra zij in moeilijkheid zijn. Ik begrijp er niets van; hij is soms net een groote jongen.”

„Neen, verbazen doet het mij niet,” zei mevrouw Ashley nadenkend. „Ik geloof, dat ik de oorzaak daarvan weet. Hij bezit een edel hart en houdt een groot doel voor oogen. Ik heb meer zulke menschen gezien. Niet juist predikanten, bedoel ik, maar mannen met

een groot doel.” En toen, na een oogenblik zwijgens: „Maar gij moest beter voor hem zorgen. Hij ziet er niet sterk uit.”

„Niet sterk? Hij kan zoo goed en zoo lang rijden, als een van ons!”

„Best mogelijk; maar er is iets in zijn gelaat, dat zijn moeder ongerust zou maken.”

Had ik zooeven haar vermaning ver weggeworpen, bij nader inzien herinnerde ik mij, dat hij soms doodmoed een afgemat terugkwam van zijn lange tochten te paard, en nam mijzelven voor hem zoo spoedig mogelijk vacantie te bezorgen.

’t Was een van die Septemberdagen, waarop een dunne nevel de gansche atmosfeer schijnt te vervullen, zoodat de zonnestralen getemperd tot ons komen en de verwijderde heuveltoppen in wazig purper hullen. Toen wij de Rotsvallei bereikten, stond de zon hoog aan den hemel en schoot zij haar stralen tot in de diepste schuilhoeken, waar anders meestal schaduw ligt.

Vandaag waren er geen schaduwen, behalve die, welke de boomen op het groene mos en de zwarte rotsblokken wierpen. De toppen der hooge olmen waren reeds sterk gedund, maar het gebladerte der ruige eiken, die aan weerskanten den hollen weg omzoomden, was heerlijk roodbruin getint. De peppels en berken langs de helling, zachtgeel, hier en daar overgaand in oranje, waren overgoten met gouden licht, dat ook de wijdvertakte wilde rozen een ongeevenaarden gloed bijzette. Heel beneden, in de diepte, stonden de ceders en de terpentijnboomen nog mooi groen. Wij bleven eenige oogenblikken zwijgend staren naar de dichte warreling van takken en glanzige bladeren, zich vermeiende in het zonlicht, totdat

mevrouw Ashley het stilzwijgen verbrak, bijna fluisterend en eerbiedig, alsof zij zich in een kathedraal bevond.

„En dit is dus Gwens tuin!”

„Ja; maar dien zij, helaas, nooit meer ziet,” antwoordde ik, want ik kon er niet doorrijden zonder te denken aan het kind, wier hart aan die vallei hing. Mevrouw Ashley zweeg, en wij volgden het pad, dat naar beneden voerde in dezen doolhof van kleuren, licht en schaduw. Overal lagen afgevallen blâren, bruin en geel en rood, — overal op het pad, op het mos en tusschen de varens. En terwijl wij verder reden, maakten hoog boven ons hoofd telkens weder bladeren zich los van de takken en voegden zich zachtkens bij de andere, die hen waren voorgegaan.

De bloemen hadden haar besten tijd al gehad, maar 't Zwaantje zong als altijd zijn geheimzinnig lied, terwijl het zijn weg vervolgde over ondiepten en steenachtige plaatsen, draaikolken en vallen vormende, vandaag vriendelijk, morgen dreigend, al naardat zijn luim het mêebracht. Ach, hoe dikwijls zijn later in afmattende, neerdrukkende dagen die kijkjes en geluiden en hoorbare stilten tot mij gekomen en hebben mijn hart tot rust gebracht!

Toen wij naar het vrije veld begonnen op te klimmen, keek ik tersluiks naar mijn gezellin. De vallei had haar werk gedaan bij mevrouw Ashley, evenals bij ons allen. De gewone hooghartige uitdrukking was van haar gelaat verdwenen en had plaats gemaakt voor een van peinzenden ernst. Met dit gelaat en met zachte, vriendelijke oogen trad zij Gwens kamer binnen.

Gwen, die dagelijks naar haar had uitgekeken, vergat haar zenuwachtig tegenopzien, knikte vriendelijk

tegen de bezoekster, en riep haar vroolijk toe: „O, wat ben ik blij! U hebt ze gezien en hebt haar liefgekregen! .... Mijn mooie vallei bedoel ik," voegde zij er bij, in antwoord op mevrouw Ashley's vragenden blik. „Is 't niet net een tuin?"

„Ja, kindje," antwoordde deze, en drukte een kus op het bleeke gezichtje, „ik heb haar liefgekregen."

Zij kon niet verder gaan, want haar oogen stonden vol tranen. Gwen staarde haar aan, zich verwonderend over dat stilzwijgen en verzocht toen vriendelijk: „Vertel mij hoe zij er vandaag uitziet! Dat doet de Loods altijd. Wil ik u eens wat zeggen? .... de Loods doet er mij altijd aan denken, en .... en .... u ook."

Mevrouw Ashley lag geknield naast de rustbank, en streek liefkoozend over Gwens mooie haar.

„Wel, wel, dat is een groote eer, evenals uw Loods te doen denken aan die mooie vallei."

Gwen knikte en herhaalde haar verzoek. „Vertel mij hoe zij er vandaag uitziet. 't Is al zoo'n tijd geleden, dat ik er niet geweest ben."

Mevrouw Ashley ontroerde, maar zij bedwong zich en zei vroolijk: „O neen, ik zie geen kans je haar voor te tooveren, zooals de Loods dat doet; maar ik wil je vertellen wat ik zag."

„Draai mij zoo, dat ik naar buiten kan zien," verzocht Gwen mij, en ik rolde haar naar het raam en beurde haar een weinig op, zoodat zij het pad kon afzien, dat naar den ingang van den hollen weg voerde.

„Ziezoo," zeide zij, toen de pijn door het optillen veroorzaakt voorbij was, „begin maar als'tublieft."

Nu schetste mevrouw Ashley haar den hollen weg in warme, schitterende kleuren en Gwen luisterde, de

oogen gevestigd op het pad, tot waar de toppen der olmen zichtbaar werden.

„Hè, dat is mooi," zei zij met een diepen zucht, „u maakt dat ik het zie. 't Is of ik alles daar voor mij heb, wanneer ik door het raam kijk."

Mevrouw Ashley zag haar onderzoekend aan, verbaasd over haar lieven glimlach, totdat zij eindelijk de vraag niet langer binnen kon houden: „Verlang je niet erg het in werkelijkheid, met eigen oogen te zien?"

„O ja, dikwijls heel erg. O zoo erg!"

„Ach kind, hoe houd je het uit! Zeg, Gwen, ik heb alles gehoord van de bloemen in je hartetuintje; maar ik begrijp niet hoe je zoo berustend bent geworden onder je gemis."

Gwen keek haar aan, alsof zij dat niet recht vatte, maar langzamerhand ging haar een licht op.

„Is er in uw hart ook een tuin?" vroeg zij aarzelend.

Mevrouw Ashley zweeg een oogenblik, toen knikte zij toestemmend. 't Kwam mij ongeloofelijk voor, dat zij, de ongenaakbare, haar hart zou openen voor dit kind.

„Maar er bloeien geen bloemen, Gwen, geen enkele," zei zij droevig. „Er is niets; geen zon, geen zaadjes, geen vruchtbare aarde zelfs, vrees ik."

„Was de Loods maar hier! Hij zou het u wel verklaren."

Ik begreep dat mijn tegenwoordigheid hinderlijk werd en verliet dus de kamer, om naar de paarden te gaan zien. Wat zij in het volgende uur bespraken, heb ik nooit vernomen; maar toen ik terugkwam zat mevrouw Ashley Gwen voor te lezen uit haar moeders bijbel. Ik ving nog juist de woorden op: „Wij zien Jezus met heerlijkheid en eer gekroond van wege het lijden des doods."

„Ziet u wel? Zelfs Hij moest lijden," zei Gwen levendig. „Maar ik kan het u niet uitleggen. De Loods zal het zeker graag doen."

Wij gingen lunchen: warme maïskoeken, heerlijke melk, en boschbessen. 't Was een allergezelligst, vroolijk samenzijn. Bij het afscheidnemen kuste mevrouw Ashley Gwen hartelijk. „Ik wil graag nog eens terugkomen en hier bij 't raam zitten," zeide zij.

„O heerlijk! Ik zal naar u uitkijken. Wat zal dat prettig zijn! Hoeveel menschen komen nu al naar mij zien! Met u meê, vijf." En toen fluisterend: „U schrijft dus uw brief?"

Mevrouw Ashley schudde van neen. „Ik zal het niet kunnen doen, vrees ik; maar ik zal er over denken."

Een tevreden gezichtje keek ons na door het open raam. Voordat wij afdaalden in den hollen weg, keerde ik mij om en wuifde met de hand. „Gwens vrienden wuiven haar van hier altijd een laatst vaarwel toe," zei ik.

Dadelijk wendde mevrouw Ashley haar paard en groette herhaaldelijk met haar zakdoek.

„'t Is aandoenlijk lief, maar onbegrijpelijk," zeide zij, als tot zichzelve. „Haar hartje is een echte bloemtuin geworden."

„Ja, 't is mij ook een raadsel. Den Loods zeker niet. Die zou het kunnen ophelderen."

„Is er iets, dat uw Loods niet kan?"

„Probeer u het maar eens," waagde ik te zeggen.

„Dat zal ik; maar ik kan niemand toelaten in mijn tuin, vrees ik."

Bij Ashley-Hoeve gekomen bedankte zij mij heel vriendelijk. „Gij hebt mij een grooten dienst bewezen,"

zeide zij, mij de hand reikende. „Ik zal dezen dag niet licht vergeten.”

Toen ik den Loods alles aangaande ons bezoek had meêgedeeld, barstte hij los: „Wat een domme en ingebeelde dwaas ben ik geweest! Ik heb nooit bedacht, dat ook op haar leven een schaduw kon rusten! Wat zijn wij toch kortzichtig.”

Voor het verdere van dien avond kon ik bijna geen woord meer uit hem krijgen.

Dit was het eerste van vele bezoeken aan Gwen. Geen week ging voorbij, of mevrouw Ashley sloeg het pad in naar Meredith’s huis, om een uurtje bij Gwen te zitten. Menigmaal vond de Loods haar daar; maar hoewel het altijd aangename uren voor hem waren, was hij toch meestal heel stil na zijn terugkomst. Hij tobde over mevrouw Ashley.

„Zij is allerbeminnelijkst en doet Gwen enorm veel goed,” zei hij eens, „maar zij is trotsch als Lucifer. Zij ligt overhoop met haar naaste familie, en dat bederft haar leven. Zij heeft er mij zoo iets van verteld, maar duldt niet, dat iemand er zich meê bemoeit.”

En zie! op zekeren dag komen wij haar tegen op weg naar het dorp. Toen wij vlak bij waren, deed zij haar paard stilhouden en hield een brief in de hoogte. „Naar huis,” verklaarde zij. „Ik heb hem vanmorgen geschreven en nu moet hij zoo gauw mogelijk weg.”

De Loods begreep haar onmiddellijk, maar zei niets dan: „Uitnemend”, met zooveel nadruk, dat wij allebei lachten.

„Ik hoop het,” antwoordde zij, terwijl een lichte blos haar wangen bedekte. „Ik heb wat zaad gezaaid in mijn tuin.”

„Mij dunkt, ik zie het al ontkiemen," antwoordde de Loods.

Twijfelmoedig schudde zij het hoofd. „Zoodra ik hiermeê klaar ben, zal ik naar Gwen rijden en wat bij haar aan 't raam gaan zitten."

„Doe dat, mevrouw. Men heeft daar een zeer goed licht. Wondervolle dingen kan men uit Gwens raam te zien krijgen."

„Ja, dat lieve kind. Ik vrees echter, dat het raam helder wordt gehouden door tranen."

Zoo sprekend zette zij haar paard aan en draafde verder, omdat haar eigen tranen begonnen te vloeien. Ik volgde haar in gedachten langs het welbekende pad, eerst stijgende tusschen de heuvels, dan afdalende in het gulden licht van den hollen weg, om eindelijk aan te landen in Gwens kamer. Ik zag het bleeke gezichtje lachen, toen zij samen bij het raam zaten, terwijl mevrouw Ashley vertelde hoe alles er vandaag buiten uitzag, en misschien ook liet doorschemeren hoe in haar eigen, tot nog toe onvruchtbaar hartetuintje het bloemzaad begon te ontkiemen.

HOOFDSTUK XX.

WIJ VORDEREN.

De bouw van de kerk te Zwaankreek verwekte veel opzien in de geheele streek, en te meer omdat Bill zich tot commandant had opgeworpen.

„Als ik geld inzet, blijf ik bij het spel," verkondigde hij aan ieder, die 't hooren wou, en hij bleef, zeer ten voordeele van het werk en tot groot genoegen van den Loods, die veel te veel van zijn krachten vergde en rusteloos arbeidde.

't Was Bill, die de verschillende ploegen bijeenvoegde, om steenen aan te voeren voor de fondamenten, en balken voor de muren. 't Was Bill, die iederen vrijwilliger het werk aanwees, waarvoor hij de meeste geschiktheid bezat. Zoo droeg hij bijvoorbeeld aan boer Muizert en twee flinke Ieren uit de Ottawabosschen, die goed overweg konden met bijl en zaag, het zagen op van de balken. En toen zij er meê gereed waren, maakte hij hun zijn compliment en zei, dat een zaagmolen het hun niet zou kunnen verbeteren. 't Was ook Bill geweest, die de inkoopen deed, en zijn onderhandelingen met Willemsen, den tokohouder, die in timmerhout en bouwmaterialen handel dreef, waren van dien aard, dat zijn reputatie

als uitstekend financier voorgoed gevestigd was.

Gewapend met de plannen van den Loods begaf hij zich naar den toko, op een oogenblik, dat het er vol was met lieden, die kwamen hooren wat de post voor hen gebracht had.

„Wat dunkt je van deze plannen?" vroeg hij op luchtigen toon.

Willemsen was dadelijk klaar met op- en aanmerkingen en raadgevingen, die Bill met veel dank en instemming aanhoorde.

„Moeilijk te berekenen hoeveel hout we precies zullen noodig hebben," zei hij. „De balken maken het lastig."

Willemsen vond het een doodeenvoudige zaak, en na eenig cijferen overhandigde hij Bill een volledige berekening van de verschillende soorten van timmerhout, die vereischt werden.

„Op hoeveel zou dat wel komen?"

Willemsen noemde zijn som en toen begon Bill zijn onderhandelingen.

„Ik ben er de man niet naar om af te dingen. Neen, heerschap, ik zeg: geef een ieder wat hem toekomt. — Maar omdat het een vroom werk is, zou de prijs natuurlijk anders moeten berekend worden."

Al de kameraads waren het volkomen met hem eens, waarom Willemsen bedenkelijk zijn muts heen en weer schoof.

„Dan moeten we niet vergeten," (hier sloeg Bill tot groot vermaak van de anderen een hoogdravenden toon aan) „dat we het over een publieke instelling hebben, zooals meneer Willemsen bij een vorigen keer zelf heeft gezegd; een publieke instelling, die leiden moet tot het welzijn van heel Zwaankreek, en

ik ben zoo vrij van te beweren, dat een handelsman er allereerst belang bij heeft."

„Natuurlijk! Je slaat den spijker op den kop!" riepen de anderen in koor.

Willemsen kon het niet tegenspreken, maar verzekerde, dat hij bij zijn berekening aan al deze dingen had gedacht. Aangezien het echter een kerk gold, de eerste kerk, en nog wel hun eigen kerk, zou hij er dan nog maar wat op laten vallen; hetgeen hij na eenig gecijfer ook deed. Bill nam met een hoogst ernstig gezicht het stuk papier aan en stak het zonder een woord te spreken in zijn zak. Den volgenden dag begaf hij zich op reis naar de naastbijgelegen stad, informeerde bij andere houtverkoopers naar de ver schillende prijzen, en kwam Zaterdagavond weer bij Willemsen binnenstappen. Hij bleef echter zoo ver mogelijk van den tokohouder.

„Je zult het beschotwerk zeker wel noodig hebben in de volgende week?" riep Willemsen hem toe.

„Beschotwerk? Wat bedoel je?"

„Wel, voor de kerk. En de balken, hoe denk je daarover?"

„Wel, ik kom juist eens kijken wie van de kameraads ik kan krijgen voor het transport."

„Het transport?" herhaalde Willemsen, rood wordende. „Ben je dan niet van plan je aan de afspraak te houden?"

„Ik reken het mij gewoonlijk tot plicht een afspraak te houden," antwoordde Bill, den ander aanziende.

„Nu dan, hoe staat het dan met onze afspraak van verleden Maandagavond?"

„Verleden Maandagavond? Laat eens kijken," en Bill staarde naar de zoldering om zijn geheugen te

verfrisschen. „Nee, hoor, ik kan niet zeggen, dat ik mij iets herinner van een afspraak. Jongens, herinner jullie het je soms een van allen?"

Geen van allen herinnerde zich daar iets van.

„Je herinnert je dan zeker ook niet meer, dat je een prijsopgaaf van mij hebt gekregen?" vroeg Willemsen met een smalend lachje.

„Een prijsopgaaf? Nu je 't zegt.... ik geloof, dat ik dat velletje papier nog bij mij heb," zei Bill, doorzocht zijn zakken en haalde er Willemsens prijsopgaaf uit. Hij bezag het aandachtig onder diepe stilte.

„Voor zoover ik kan nagaan, is er geen afspraak gemaakt," zei Bill en gaf het blad papier aan zijn kameraads, die het hoofd voor hoofd nakeken en doorgaven met de opmerking, dat het heel niet onderteekend was.

Willemsen begon een toontje lager te zingen. Nu, nu, wat dat aanging, 't kon hem persoonlijk niet schelen. — Toen kwam Bill met een voorstel voor den dag.

„Natuurlijk wil ik graag de plaatselijke industrie bevorderen, en als je tevreden wilt zijn met wat ik je geven kan, zal ik graag een contract met je sluiten."

Bills berekening echter, die vijftig percent lager was dan Willemsens minste bod, werd als geheel onaanneembaar verworpen.

„Me dacht, ik moest je het voorstel doen," zei Bill zoetsappig, „omdat je hier op het dorp den handel vertegenwoordigt, en de jongens van Zwaankreek allemaal willen meêhelpen aan den bouw, en ik het goed vind plaatselijke industrie en fabrikaat te bevoordeelen."

Alle hoofden knikten toestemmend, zoodat Willemsen

ten slotte wel genoodzaakt was om eieren voor zijn geld te kiezen, te meer daar Bill reeds met de gebroeders Hill en Hi begon te overleggen, of zij Maandagmorgen vroeg meê konden gaan naar de stad. 't Was een groote triomf voor Bill, maar hij liet er niets van merken. Integendeel, hij voelde er alles van voor Willemsen, en had het bij voortduring druk over ieders plicht, om een plaatselijke industrie te bevorderen.

De tweede in de gelederen bij deze gewichtige onderneming: de kerkbouw, — was mevrouw Ashley, en onder haar leiding deden jonker Frits, de Prins, ja heel de club der Edele Zeven, al wat in hun vermogen was. Ashley-Hoeve werd het middelpunt van een in die streken ongekend gezellig verkeer. Met fijnen tact, die in hooge mate vereischt werd voor dit soort van werk, lokte zij de jonggezellen uit hun eenzame blokhuizen en van hun wilde slemppartijen, en gaf hun een echt huiselijk genot te smaken, het eerste, sedert zij jaren geleden hun familie hadden verlaten. Vervolgens zette zij hen aan 't werk bij den bouw en wist hen aan te vuren tot een ijver en volharding, die haar man en den Prins deden verklaren, dat de veeteelt bijzaak was geworden, sinds men de bouwerij ter hand had genomen. De Loods liep rond met een glans van voldoening op zijn bleek gelaat, terwijl Bill als zijn meening te kennen gaf, dat je in heel Laag Heuvelland geen tweede mevrouw Ashley zoudt vinden, al zocht je ook in alle hoekjes en gaatjes.

Zooveel spoed werd achter het werk gezet, dat op 1 December de kerk onder de kap was. Muren en vloer waren onberispelijk, — nu nog de vensters, deuren, en de zoldering. De Loods begon reeds te hopen, dat hij zijn hartewensch vervuld zou zien en

de kerk van Zwaankreek op Kerstdag zou kunnen ingewijd worden.

Wat waren dat drukke, prettige weken! Werden de dagen ingenomen door hakken, zagen, beitelen, schaven, timmeren, de lange winteravonden vonden ons rondom het vuur in mijn blokhuis. De Loods woonde reeds sedert vele maanden bij mij in, en Bill was er tijdens den kerkbouw komen kampeeren, zooals hij het noemde. 't Waren heerlijke avonden voor die beiden, en ook voor mij en de andere jongens, die gewoonlijk na den arbeid door Bill en den Loods werden meêgebracht.

Ja, genotrijke avonden waren het. Na een maal van boonen met spek, en pannekoeken; soms aardappelen, heel enkel een podding, en een kop geurige, dampende koffie toe, volgden de pijpen, en kwamen de verhalen los over allerlei mogelijke en onmogelijke avonturen, opwindend en meesleepend. Alles werd voor zoete koek opgegeten. Liep het echter de spuigaten uit en werd onze goedgeloovigheid te zeer op de proef gesteld, dan placht Bill voor den dag te komen met een verhaal, waarbij al het vorige kinderspel was. Dat was voldoende om het gezelschap te doen gevoelen, dat de uiterste grens was bereikt, en de grootspraak vanzelf te doen doodbloeden. Reeds na de eerste week had de Loods het heft in handen en las ons voor over de daden van de groote mannen der oudheid, die koninkrijken hadden gemaakt en tronen omvergeworpen.

Wat waren dat genoegelijke avonden voor de jongens, die als drijfhout waren aangespoeld op deze vreemde, eenzame kust. Sommigen van hen verwijlden in gedachten nooit bij iets anders, dan hun dagelijksch

werk en hun vermakelijkheden. De wereld, waarin de Loods hen binnenleidde, was hun geheel nieuw en bekoorde hen sterk. Gelukkige avonden, vrij van zorg, behalve dat de Loods er zoo slecht bleef uitzien, en er niet van wou hooren vacantie te nemen, voordat de kerk gereed was. Waarheid is dat wij allen hem droevig zouden gemist hebben, en dus bleef hij.

HOOFDSTUK XXI.

BILL ALS GENEESHEER.

Wanneer wij met velen waren, las de Loods verhalen voor over de lotgevallen van helden uit den ouden en nieuweren tijd, maar als wij met ons drieën bij het vuur zaten te rusten, onderhield hij ons over de helden uit de bijbelsche geschiedenis. Deze verhalen hoorde Bill het liefst, liever nog dan die over Romeinen en Grieken. Hij had er zijn uitverkorenen onder. Abraham, Mozes, Jozua, Gideon, wekten steeds zijn bewondering op. Jakob daarentegen kon hij niet waardeeren. Bovenal bewonderde hij Mozes en den Apostel Paulus, dien hij het kleine manneke noemde. Maar als er gelezen werd over Hem, die gekomen is, om het verlorene te zoeken, dan maakte Bill geen opmerkingen; Hij stond te hoog voor Bills goedkeuring.

Het duurde niet lang, of Bill begon het gehoorde over te vertellen aan zijn makkers, en op zekeren avond, toen het gesprek kwijnde, verbrak hij op eenmaal de stilte.

„Zeg, Loods, waar was het ook weer, dat het dappere manneke werd meêgesleept door dien volksoploop?"

„Meêgesleept?" herhaalde de Loods.

„Ja, dien keer, toen hij den heelen troep tegenhield op de trappen?"

„O, toen. Dat was te Jeruzalem."

„Juist, daar was het. Zoudt u dat eens hardop willen lezen voor de jongens? 't Is zoo'n mooie vertelling. Dat kleine manneke, moet jelui weten, stond op, en zei hun vierkant in 't gezicht, dat zij allemaal gemeene dieven en moordenaars waren, en hij zei het hun terdege flink. Nog wel alleen tegenover zoovelen."

Bijna niemand herkende de geschiedenis in haar nieuw gewaad. Er was veel belangstelling.

„Wie was die flinkerd? — Wie waren die lui? — Waar hadden ze herrie over?"

„De Loods zal het jullie vertellen. Als u zoo goed wilt zijn om hen eerst een beetje op de hoogte te brengen, voordat u begint te lezen, dan kunnen zij het verhaal beter vatten." Dit was tegen den Loods, die juist met de voorlezing wilde beginnen.

„Met pleizier. 't Was dan te Jeruzalem," begon de Loods, toen Bill hem weer in de rede viel. „Als ik even een opmerking mag maken, het zou de jongens misschien op streek helpen, als u hun woudt vertellen hoe dat manneke tot zijn ommezwaai was gekomen." Hiermede bedoelde Bill de bekeering van den Apostel Paulus.

Nu leidde de Loods den Apostel met eenige plechtigheid bij het gezelschap in, en beschreef zijn opvoeding en jongelingsjaren, zijn plotseling breken met alles wat hem lief was, onder den drang van een nieuwe overtuiging; zijn heerlijk enthousiasme, zijn moed, zijn teederheid en geduld; en hij deed het met

zulke levendige kleuren, dat ik tot mijn verbazing in den Apostel een held der oudheid begon te zien, terwijl de jongens allen bereid waren om het tegen iedereen voor hem op te nemen. Toen de Loods het verhaal van de gevangenneming te Jeruzalem voorlas, nu en dan afbrekende om het tooneel zoo aanschouwelijk mogelijk te maken, was het ons, alsof wij er persoonlijk bij tegenwoordig waren. De razende, scheldende volkshoop, den onversaagden Apostel voortsleepende en bijna doodslaande; het plotseling verschijnen van de Romeinsche wacht, waarvoor de menigte plaats maakte; de redding, tevens gevangenneming; het stilhouden op de trappen; het kalme gelaat van den held, die wenkte en er werd groote stilte onder de tierende menigte; de vrijmoedige toespraak, — alles ging aan onze oogen voorbij. De jongens luisterden met ingehouden adem.

„Nou, wat zeg je daarvan?"

„Er zit pit in, of ik heb 't mis!"

„Verbazend! die durfde!"

„Ja," zei Bill, ten hoogste voldaan over hun goedkeuring. „Dat is wat ik noem een bijzonder mooi karakter voor een man. Je zult niets niemendal kleins aan hem vinden."

„Wedden?" riep Hi.

„Zeg," viel een jongeling in, die nog niet lang in Zwaankreek woonde, „dat staat in den bijbel, is 't niet zoo?"

De Loods knikte toestemmend.

„Nu dan, hoe weet u, dat het waar is?"

De Loods wilde juist zijn geloof met bewijsgronden staven, toen Bill hem voorkwam, iewat heftiger dan zijn gewoonte was.

„Kijk eens hier, jonkman!" De jongeling keek, zooals hem bevolen werd. „Hoe weet je, dat iets waar is? Hoe weet je, dat de Loods de waarheid spreekt, wanneer hij spreekt? Kun je dat niet voelen? Dat weet je aan 't geluid van zijn stem, is 't niet zoo?"

Bill hield even op en de jonkman stemde alles gereedelijk toe.

„Zoo. En waaraan ken je den drommelschen zoon van een ezel, als je hem ziet?" Weer hield Bill even op, maar er volgde geen antwoord.

„Weet je 't niet? Dan zal ik je inlichten, zonder er je iets voor in rekening te brengen. Je kent hem aan zijn gebalk, zoodra hij zijn grooten mond opendoet."

„Maar," zei de jeugdige twijfelaar, ontstemd over het gegiechel rondom hem, „dat bewijst niets niemendal. U weet," dit tot den Loods, „dat er massa's menschen zijn, die niet gelooven wat de bijbel leert?"

De Loods knikte toestemmend.

„Sommigen van de vernuftigste, best opgevoede mannen zijn gnostieken," vervolgde de jonkman, wien het ontging, dat Bills gestalte zich ophief en uitrekte. „Ik zou niet durven zeggen, dat ik zelf er ook geen ben."

„Waarlijk?" vroeg Bill met plotselinge belangstelling.

„Ik geloof het wel," antwoordde de ander zedig.

„Heb je 't erg beet?" vroeg Bill met teedere bezorgdheid.

De jonkman keerde zich echter weer tot den Loods en probeerde hem tot een twistgesprek uit te lokken.

„Wat hem ook mankeert, zooveel is zeker, het bederft zijn manieren," zei Bill meewarig.

De anderen grinnikten.

„En eigenlijk is het de pest voor zijn verstand. Hij

schijnt niet eens te merken, dat hij een spelbreker is. Jammer, echt jammer."

De twijfelende jonkman pakte nog steeds uit.

„Ik geloof, dat hij er iets voor zal moeten innemen," zei Bill op verdacht zachtzinnigen toon. „Wat raadt jullie?"

„Eens met hem gaan kuieren?" stelde Hi voor, in vroolijke afwachting.

„Ik ben van opinie, dat je daar een buitengewoon goed geneesmiddel noemt; nog beter dan Holloway-pillen."

Bill verrees langzaam van zijn zitplaats.

„Zeg," teemde hij, en tikte den jonkman op zijn schouder, „ik geloof dat een klein loopje misschien goed voor je zou zijn."

„Met pleizier. Wacht even, dat ik mijn muts krijg."

„Ik denk, dat je dien misschien niet noodig zult hebben. Ik voor mijn part geloof, dat je 't warm genoeg zult hebben."

Bills toon was ongemerkt barscher geworden. Hi was opgesprongen en stond reeds bij de deur.

„Ik moet een apartje met hem hebben; strikt vertrouwelijk," waarschuwde Bill zijn vriend Hi.

„Ik zal er voor zorgen," antwoordde deze en deed de deur wijd open.

Zoodra hij dit hoorde ging de jonkman, een groote lobbes, maar niet sterk, een stap achteruit. Te laat echter. Reeds had Bill hem bij zijn kraag gegrepen, en naar buiten geduwd, in de sneeuw. Onmiddellijk sloot Hi de deur achter hen dicht. Tevergeefs beproefde de jonkman zich te ontworstelen aan de handen, die hem in den nek en bij den schouder beet hadden. Ik kon het tooneel, dat zich ging afspelen, door het

raam gadeslaan. Alsof hij nog slechts een aankomende jongen was, zoo weinig werkte zijn tegenspartelen uit op de lange gespierde armen, die hem als in een schroef gevangen hielden. Na enkele seconden van wanhopig verzet stond de jonkman even stil, van welk oogenblik Bill bliksemsnel gebruik maakte om de hand, die den schouder vasthield, te doen verhuizen naar het zitgedeelte van de leeren broek. Meedoogenloos werd de arme zondaar nu door de sneeuw gehaald, op en neer, achteruit, vooruit. Hoe hij ook met de handen om zich heen sloeg, hij raakte niets dan ijle lucht. Geheel weerloos was hij, totdat hij weder met een smak op zijn voeten werd gezet, hijgend en blazend, ellendig, getemd.

„Ik zal je leeren agnostiekeren," bulderde Bill hem toe. „Wat denk je wel? Hoe haal je het in je hersens hierheen af te zakken, om ons je misselijke tweedehandsche brouwsel in de keel te gieten!" Bill zweeg even om weer op adem te komen; toen barstte hij opnieuw los: „Er zijn geen woorden te vinden voor zoo'n gedrag. Bij mijn ziel..." Op het onverwachtst tilde hij zijn gevangene van den grond en hield hem op armslengte van zich af. „Ik heb grooten lust om je..."

„Neen, neen! Ik smeek je, doe het niet!" riep de arme spartelaar. „Ik zal het nooit meer doen, ik beloof het je!"

Terstond liet Bill hem zakken en zette hem op zijn voeten.

„Best! Hier... je hand," zei hij en stak den jonkman de zijne toe, die deze met de uiterste omzichtigheid aannam.

't Was een zeldzaam plotselinge bekeering, maar

blijvend in de gevolgen. Er is op onze gezellige avondjes nooit meer van de gnostieken gerept.

De belangstelling bij het lezen bleef onverminderd.

„De Loods begint het er bij hen al aardig in te wurmen," fluisterde Bill mij eens toe, en als ik de ernstige, belangstellende gezichten zag, moest ik het ook wel gaan gelooven. Bij Bill „wurmde" hij het er ook in, al wist Bill het misschien zelf niet. Ik herinner mij nog, dat de Loods ons op zekeren avond, toen de anderen waren heengegaan, de gelijkenis van de talenten voorlas. De dienstknecht, die zijn plicht verzuimde, trok bovenal Bills aandacht.

„Een rare snuiter," zei hij, „en nog hatelijk ook. Dat hij een standje kreeg, had hij dubbel en dwars verdiend, vind ik."

Toen echter de praktische toepassing van de gelijkenis hem helder werd, zeide hij na langdurig peinzen: „Ja, dat zou me zoo doen denken, dat het voor mij ook tijd wordt m'n handen uit de mouw te steken." En een oogenblik later heel bescheiden: „Loods, deze kerkbouwerij hier, denkt u, dat die misschien meê zou mogen rekenen? Nee, nietwaar? Of wel? Maar 't heeft toch in ieder geval natuurlijk niet veel te beduiden." Goede Bill; hij was net een groot kind, en de Loods ging heel zacht en verstandig met hem om.

„Waar ben je het sterkst in, Bill?"

„Pony's africhten en vee drijven," antwoordde Bill verwonderd. „Dat is mijn vak."

„Welnu, Bill, mijn vak is op 't oogenblik preeken en jullie binnenloodsen." De glimlach, waarmeê de Loods dit zei, deed mij denken aan een zonnestraal op een regendag, want er waren tranen in zijn oogen

en stem. „En nu komt het er voor ons beiden op aan, dat wij getrouw zijn in ons werk. Hoor maar wat de Heer zegt: Wel, gij goede en getrouwe dienstknecht. Gij zijt getrouw geweest."

't Was Bill nog niet volkomen duidelijk.

„Getrouw? Wil dat zeggen met het vee ook?"

„Juist, Bill, en met alles wat verder op je weg ligt."

Bill heeft die les niet vergeten, want ik hoorde ze hem met ware voldoening aan Hi oververtellen, alsof hij een goede vondst had gedaan.

„Wat zeg je daarvan? Die geeft eerlijk de kaarten! Ieder krijgt een kans. Geen kaarten in zijn mouw weggemoffeld."

„Neen, hij deelt de troeven rond," antwoordde Hi.

Langzamerhand begon men Bill te beschouwen als een gezaghebbende in vragen van godsdienst en zedekunde. Niemand wierp hem ooit naar het hoofd, dat hij „fijn" begon te worden. Hij deed zijn werk rustig en bedaard, maar zoodra hij een nieuwe ontdekking had gedaan, moesten de kameraden er meê van genieten. Mocht bij zoo'n gelegenheid soms de een of ander hem door spitsvondigheden vast zetten, dan rustte hij niet, voordat hij hem bij den Loods had gebracht. En zoo gebeurde het, dat deze twee met meer dan broederlijke liefde tot elkander getrokken werden. Wanneer Bill niet overweg kon met vraagstukken, die mannen van grooter ontwikkeling verlegen hebben doen staan, dan ontwarde de Loods den knoop, of wel, hij richtte Bills oog op de waarheden, die onomstootelijk klaar en helder zijn, en dan was Bill tevreden.

„Daar moet ik genoeg aan hebben," placht hij te zeggen, en zijn hart kwam tot rust.

HOOFDSTUK XXII.

DE INWIJDING DER KERK.

Toen de Loods in het begin van December ziek werd, verzorgde Bill hem met groote trouw, en zond hem ten slotte weg, naar Gwen, om rust te nemen. Hij deed hem plechtig beloven daar te zullen blijven, totdat de kerk voltooid zou zijn, en ging hem een paar maal in de week bezoeken. De band, die deze twee verbond, was werkelijk verheffend en wanneer ik mijn hart bij tijd en wijle koud voel worden en mijn geloof in menschen en dingen verflauwt, roep ik mij een tooneeltje voor den geest, dat mij sterk heeft aangegrepen. Op zekeren avond stonden die beiden samen voor de deur van Merediths woning, alleen, in den helderen maneschijn, de Loods met zijn arm om Bills schouder.

„Mijn beste goede Bill," zei de Loods, maar kon niet verder, zijn stem begaf hem en hij eindigde met een gesmoorden snik. Bill, recht en strak, zag op naar de sterren, kuchte en slikte een paar malen hoorbaar. Toen zei hij met een vreemd, schor geluid: „'t Zou mij niet verwonderen, als er storm kwam opzetten."

„Storm?" herhaalde de Loods, met een weemoedig lachje. „Beste jongen, je bazelt," en hij bleef hem na staan kijken, totdat de lange gestalte afdaalde naar

den hollen weg en aan zijn oog onttrokken werd.

De dag van de inwijding der kerk brak aan, evenals alle dagen, hoe lang ook verwacht, eindelijk aanbreken, — een prachtige heldere Kerstdag. 't Was windstil en er was vorst in de lucht, vooralsnog vastgehouden door een machtigen wil, — wachtende op het woord, dat haar zou vrijlaten. De heuvelen lagen onder hun oogverblindend wit dek te slapen. Verweg achter het heuvelland staken de hooge bergen majestueus hun toppen op uit de donkere bosschen en staarden kalm en onbewogen neder op de witte zonbeschenen wereld. Vandaag, nu het licht de spleten effende, die hun hardvochtig aangezicht groefden, schenen zij te glimlachen, alsof de Kerstvreugde iets in hun oude versteende harten had ontbolsterd.

Het volk was in grooten getale opgekomen: veefokkers, landbouwers, veedrijvers, vrouwen, kinderen, allen prettig gestemd, trotsch op hun nieuwe kerk, met vroolijke verwachting uitziende naar den Loods en den Voortrekker, die per slede zouden komen, als de Loods wel genoeg was, en probeeren wilden Gwen meê te brengen, als het weer het toeliet. Toen het over den bepaalden tijd werd begon Bill, onze ceremoniemeester, ongerust te worden. Daar verscheen de Indiaansche jongen, Joe, en overhandigde Bill een briefje. Hij las het, werd vaalbleek, en gaf het mij. Ach, daar stond in zeer onvast schrift te lezen:

> Beste Bill, ga voort met de inwijding. Laat een Psalm zingen, ge weet welken ik bedoel; doe een gebed, en o, Bill, kom dan gauw bij mij!
>
> Uw Loods.

Bill herkreeg langzamerhand zijn zelfbeheersching en deelde der gemeente mede, dat de Loods niet kon komen, duwde mij het gezangboek in de hand en zeide: „Laat hen zingen."

Opgeslagen was Psalm 121, de psalm der berglandbewoners:

'k Sla de oogen naar 't gebergte heen,
Van waar ik dag en nacht
Des Hoogsten bijstand wacht.

Wij zongen, o ja, maar met een verslagen hart.

Toen het gezang geëindigd was, bleef de gemeente stil zitten wachten. Bill keek jonker Frits aan, vervolgens boer Muizert, eindelijk mij. „Kunt gij een gebed doen?" vroeg hij zacht.

Ik schudde van neen, innerlijk beschaamd over mijn lafhartigheid.

Wederom keek Bill rond en zei, daar niemand sprak: „De Loods heeft in dat briefje geschreven, dat er gebeden moet worden. Kan een van allen het doen?"

Plechtige stilte.

Toen kwam Hi, die dicht bij de deur stond, zijn vriend te hulp. „Zeg, Bill, waarom zou je 't maar niet zelf probeeren?"

Bill werd, zoo mogelijk, nog bleeker.

„'t Is mijn vak niet. Maar de Loods zegt, dat er gebeden moet worden, en ik wil hem niet in den steek laten. Laat ons bidden."

Tegen den preekstoel geleund, begon hij: „Almachtige God, ik weet niet hoe ik het doen moet, maar misschien zult Gij het toch wel begrijpen, als ik de dingen niet goed zeg."

Hier zweeg hij even, en ik hoorde, dat een paar vrouwen begonnen te schreien.

„Wat ik wou zeggen," vervolgde Bill, „is dit: Wij zijn machtig blij met deze kerk, waarvan wij weten, dat Gij en de Loods het bewerkt hebt. En wij zijn allemaal blij, dat wij hier zitten."

Wederom een pauze. Opziende zag ik zijn verweerd gezicht smartelijk vertrokken en twee tranen langs zijn wangen biggelen.

Toen begon hij opnieuw: „Maar nu, Almachtige God, over den Loods, ... ik wil U volstrekt niet de wet stellen .... maar als het U 'tzelfde is, zouden wij hem zoo graag bij ons willen houden. Waarlijk, ik weet niet hoe wij 't zonder hem kunnen stellen. Daar hebt Gij nu al deze lui; hij is juist zoo goed met ze aan den gang, en brengt ze allemaal op den goeden weg, en, Almachtige God, als Gij hem wegneemt, zou 't misschien voor hem heel gelukkig zijn, maar voor ons .... o Heere God! .... Amen."

In de stilte die volgde begon iemand, ik geloof, dat het mevrouw Ashley was: „Onze Vader, die in de hemelen zijt," — en ieder, die meê kon doen, voegde zijn stem bij de hare, tot aan het einde. Bill bleef een oogenblik staan en staarde zwijgend voor zich uit, totdat hij zich op eenmaal scheen te herinneren, dat hij nog een plicht te vervullen had. „Deze kerk is ingewijd!" riep hij. „Nu moet ik gaan."

Reeds was hij bij de deur, gaf Hi, die hem naar buiten volgde, nog een paar aanwijzingen, sprong op zijn pony en reed in vliegenden galop weg.

De kerk was ingewijd — misschien niet precies naar den vorm; maar als groote liefde en nederig geloof meêtellen, dan voorzeker was alles wat noodig is verricht.

HOOFDSTUK XXIII.

NAAR HUIS GEGAAN.

In vroeger jaren beschouwde men in het Zwaankreeksche een begrafenis als een plechtige feestelijkheid. Het meerendeel der mannen stierf in hun schoenen, en werd met veel eerbetoon ten grave gebracht, terwijl na afloop daarvan de flesch duchtig werd aangesproken. 't Gebeurde menigmaal, dat er noch lijklaken, noch doodkist aanwezig was. In het Verre Westen ligt menige arme jongen begraven in de kleeren, waarin hij viel, gewikkeld in zijn eigen wollen deken, of wel in die van een vriend.

't Was de opzichter van de hoeve der Vereeniging Algemeen Belang, die krip invoerde, en wel bij gelegenheid der begrafenis van een harer veedrijvers, verongelukt door een trap van zijn pony. Toen de dragers met krippen vlaggen en wimpels verschenen, werd dat door de meeste aanwezigen veroordeeld als veel te vroolijk. Deze omstandigheid alleen zou reeds op zichzelf voldoende zijn, om die begrafenis onvergetelijk te maken; maar er was nog iets anders voorgevallen, dat veel aanstoot gegeven had. Niemand zou zoo kleingeestig zijn om er zich aan te ergeren, dat de stoet na afloop der plechtigheid in wilde vaart

terugreed. 't Werd gewoonlijk vanzelf een harddraverij, waarvan de toko en een drinkgelag het einddoel waren. Maar van een harddraverij met de lijkkist was natuurlijk nooit sprake. Toch kon bij de bovenvermelde begrafenis de koetsier van den lijkwagen, hier een slede, niet aansprakelijk gesteld worden voor het gebeurde.

Zijn aangewezen plaats was aan het hoofd van den stoet, en het was een punt van eer die plaats te behouden. De fout lag klaarblijkelijk bij den koetsier van de slede der Vereeniging, waarin de klagers gezeten waren — een nieuwigheid — welke zich beleedigd achtten, dat Hi Kendal, die met een span paarden van Ashley-Hoeve de slippendragers reed — ook een nieuwigheid — de eereplaats kreeg achter de baar.

De koetsier der Vereeniging vroeg wat ter wereld Ashley-Hoeve te maken had met deze begrafenis. Aan wien behoorde het lijk? Immers aan „Algemeen Belang". Hi daarentegen hield vol, dat het lijk onder de hoede stond van de dragers. Zij moesten er voor zorgen, dat het behoorlijk in een graf werd gelegd, en als zij niet bij de hand waren op het rechte oogenblik, hoe moest het er dan in komen? Zij verwachtten toch niet, dat het zou opstaan en er zelf naar toe wandelen? Dachten zij dat misschien? Hi duldde niet, dat die weergasche klagers bij het graf zouden scharrelen, zoolang de begrafenis niet behoorlijk was afgeloopen. Daarna mochten zij aan 't werk tijgen. Maar de koetsier der Vereeniging was van een andere opinie, en zoodra hij zijn kans schoon zag, schoot hij Hi en zijn slippendragers voorbij en nam de plaats in naast de slede, die de kist droeg.

’t Is best mogelijk, dat Hi deze beleediging en het verlies van de eereplaats ten slotte toch nog gelijkmoedig over zijn kant zou hebben laten gaan; maar de spotachtige opmerkingen van de klagers, toen zij zegevierend voorbijschoten, waren meer dan hij kon verdragen, en het volgende oogenblik renden de pony’s van de drie sleden in dolle vaart naast elkander over den weg, alsof de vijand hun op de hielen zat. De slede met de kist had het geluk van op den beloopen weg te rijden, en liet dus spoedig de beide andere achter die nu om de tweede plaats kampten, welke ten slotte door Hi werd bemachtigd, en behouden tot aan het graf, in weerwil van alle pogingen der klagers.

Iedereen was verontwaardigd over het gebeurde en ’s avonds had men het er in den toko heel druk over. Na eindeloos heen en weer praten kwam men tot de slotsom, dat de koetsier, die het lijk vervoerde, de hoofdschuldige was. Hij erkende, dat hij een doode niet zoo hard had mogen rijden; maar zij begrepen toch zeker ook wel, dat hij niet verantwoord was, zoo hij een doode de tweede plaats liet innemen bij zijn eigen begrafenis? Neen, zoolang hij iets te zeggen had, zou dat niet gebeuren. En wat de anderen betreft, hij vond dat de slippendragers vrijwat meer hadden te doen bij een begrafenis, dan die malle klagers.

Toen diezelfde mannen bijeenkwamen op de hoeve van Meredith, om het stoffelijk omhulsel van den Loods naar zijn laatste rustplaats te brengen, bemerkte men dadelijk, dat Laag Heuvelland een nieuwe ervaring opdeed. Zij waren allen opgekomen. De leden van „Hercules”, en de mannen van achter het Fort; het politiecorps met den inspecteur aan het hoofd; al de landbouwers van twintig mijlen in den omtrek, en

natuurlijk al de veefokkers en drijvers van het district Zwaankreek Hier behoefde men niet om stilte te verzoeken. O neen, dat was niet noodig, want voor de eerste maal in hun leven hadden de veedrijvers geen lust om gekheid te maken. Zelfs bij hun aankomst hoorde men geen luidruchtige opmerkingen. Zwijgend bonden zij hun pony's aan het hek; of zoo zij met sleden kwamen, reden zij den hof binnen, namen de paarden hun bellen af, en schaarden zich zonder grappen of kwinkslagen tusschen de anderen voor het huis, of gingen door naar de keuken.

De leden van „Hercules" konden die sombere stilte niet best begrijpen. Zoo iets was nog nooit vertoond in het land, waar men alle zorgen weglachte en den dood met een goedmoedig knikje begroette. Maar zij voelden altijd gauw waar de wind vandaan kwam, en schikten zich met eigenaardige beleefdheid naar de heerschende stemming, hoe vreemd die hun ook toescheen. Bijna nergens heb ik die gave in zoo hooge mate aangetroffen, als juist daar in het Verre Westen.

't Waren bovenal de veedrijvers, die den slag diep voelden. Voor de andere leden der gemeente was de Loods in de eerste plaats evangelieprediker, maar zij verloren in hem een makker en vriend. Niet gauw hadden zij hem hun vertrouwen geschonken, voet voor voet had hij zijn plaats onder hen veroverd, totdat zij hem als een der hunnen waren gaan beschouwen. Hij had met hen over de prairie gezworven, geslapen in hun blokhuizen, zijn potje gekookt op hun vuur, en dan — Bill vereerde hem. Dat alleen was reeds genoeg, om hem recht te geven op alles wat zij bezaten. Hij was van hen, en zij waren juist tot het besef gekomen, dat zij heel trotsch op hem

mochten zijn, toen hij van hen werd weggenomen, een leegte in hun leven nalatende, zooals zij nog nooit gekend hadden. Niemand in deze streken had zich ooit om hen bekommerd; 't was trouwens nooit in hen opgekomen, dat iemand iets om hen zou moeten geven, — totdat de Loods kwam. Het had lang geduurd eer zij geloofden, dat de belangstelling, die hij hun toonde, eerlijk gemeend was en niet alleen ambtshalve. Voorts verwachtten zij van een prediker voornamelijk medelijden, waarschuwing, berisping. De Loods verbaasde hen door zijn beleefdheid, waardeering, bewondering en oprechte genegenheid. Maanden lang hadden zij er hem van verdacht, dat hij hen eigenlijk voor den gek hield. Toen zij eindelijk van het tegenovergestelde overtuigd waren, beloonden zij hem met hun volle vertrouwen en gaven hem een groote plaats in hun hart. Sommigen had hij een nieuwen blik op het leven hier beneden gegeven en allen een kijkje in het toekomende. 't Was dus niet te verwonderen, dat zij zwijgend geschaard stonden bij het huis, waar de man, die zooveel voor hen had gedaan en zooveel voor hen was geweest, op het doodsbed lag.

Er was geen uitbundig rouwbetoon. De Prins had de leiding van alles op zich genomen, en zijn klankvolle vaste stem hielp allen hun zelfbeheersching te bewaren. De vrouwen, die in de zijkamer bijeen waren, zaten stil te schreien. Bill was nergens te zien, maar Gwen zat bij het raam in de voorkamer, mevrouw Ashley naast haar, hand in hand. Haar gelaat, ingevallen door langdurig lijden, was zeer bleek, maar kalm. Geen spoor van tranen. Toen zij mijn blik ontmoette, wenkte zij mij tot zich.

„Waar is Bill?" vroeg zij. „Breng hem hier."

Ik vond hem achter het huis.

„Kom je niet binnen, Bill?"

„Neen, ik vind dat er lui genoeg zijn."

„Je deedt beter met mij meê naar binnen te gaan. De dienst zal zoo dadelijk beginnen."

„Ik geloof niet, dat ik op 't oogenblik lust heb om een preek te hooren. Ik heb nooit veel om preeken gegeven," zei Bill, met gemaakte onverschilligheid, want hij voegde er binnensmonds bij: „behalve om de zijne, natuurlijk."

„Kom, Bill, ga meê. 't Zal zoo'n vreemden indruk geven," maar hij antwoordde: „Ik denk, dat ik ze maar niet lastig zal vallen. Zie je, al die vrouwlui zullen de waterwerken wel openzetten en ik heb geen lust om te verdrinken."

„Natuurlijk niet," zei Hi, die er bij gekomen was en diep medelijden had met zijn vriend.

Ik keerde naar Gwen terug en bracht haar Bills antwoord over.

„Zeg hem, dat ik hem noodig heb," gebood zij, in haar ouden toon vervallende.

Ik deed, zooals mij bevolen werd.

„Had dat dan dadelijk gezegd!" riep Bill, sprong op, ging het huis in, en plaatste zich achter Gwens stoel.

Tegenover hen, bij de tusschendeur, stond de Prins zeer stil en ernstig. Naast hem jonker Frits, en achter die beiden de Voortrekker, diep verslagen en geschokt. De Loods had een groote plaats ingenomen in zijn leven. De overige mannen vulden de kamer en keuken, allen zwijgend, ernstig, bedroefd.

In de derde kamer lag de Loods, indrukwekkend

schoon door de aanraking van den dood. Toen ik naast de kist stond en dat stil gelaat beschouwde, begreep ik waarom Gwen geen traan vergoot, maar er uitzag, alsof zij in hooger sfeer verkeerde. Zij had de uitdrukking op dat gelaat goed begrepen. De vermoeide trek, die ons gedurende de laatste maanden zoo dikwijls had getroffen, was verdwenen; van zorg geen spoor meer, — in plaats van vermoeidheid en zorg een blijde glimlach van overwinning en vrede. Hij had den laatsten vijand onder de oogen gezien — waar was nu de schrik gebleven?

De lijkdienst was treffend schoon door zijn eenvoud. De prediker, het hoofd van de Zending in deze streken, was er opzettelijk voor overgekomen. Hij was niet groot van gestalte, maar breed, en goed gebouwd. Hoewel hij nog in de kracht van 't leven was, waren haar en baard reeds vergrijsd en was zijn gelaat doorploegd met diepe lijnen, want de moeiten en bezwaren van een pionier-zendeling zijn vele. Uit zijn vriendelijke blauwe oogen echter sprak een heldenziel, en toen hij den mond opende was het ons, alsof een profeet in ons midden was opgestaan, aangedaan met kracht uit den Hooge.

„Ik heb den goeden strijd gestreden!" las hij. Die triomftoon deed ons allen het hoofd opheffen, en toen hij ons het leven schetste van den fel bestookte, die deze woorden geschreven had, zag ik dat Bills trekken zich ontspanden, en zijn gebogen gestalte zich oprichtte.

De prediker sloeg eenige bladzijden terug en las: „Uw hart worde niet ontroerd .... in het huis mijns Vaders zijn vele woningen." Zijn stem werd dieper en zachter; 't was alsof hij iets heerlijks aanschouwde, terwijl hij tot ons sprak over de hope des eeuwigen

levens. Toen keerde hij tot het tegenwoordige terug, overzag de schare, die ademloos toeluisterde en begon over den Loods, — hoe hij hem met vreezen en beven tot ons gezonden had, omdat hij nog zoo jong was; maar hoe hij vertrouwen in hem was gaan stellen en zich verblijd had over zijn werk, en zich zooveel had voorgesteld van de toekomst. Nu was alles voorbij; maar hij was er van overtuigd, dat zijn jeugdige vriend zijn leven niet tevergeefs had gegeven.

Hij zweeg even en liet zijn oogen dwalen van den een naar den ander, totdat hij die van Gwen ontmoette. Ik was verrast en hij ook, geloof ik, over den glimlach, die haar lippen scheidde, alsof zij zeggen wilde: „Dat weet niemand beter, dan ik."

„Ja," vervolgde hij na een kleine pauze, haar glimlach beantwoordende: „Gij allen weet beter dan ik, dat zijn werk niet zal verdwijnen met zijn heengaan, maar voortleven, zoolang gij leeft."

De glimlach op Gwens gelaat werd, zoo mogelijk, nog blijder.

„En nu moet gij hem zijn loon en zijn rust en zijn heerlijke woning in 't Vaderhuis niet misgunnen."

Bill schudde een paar maal het hoofd en prevelde binnensmonds: „Neen, niet misgunnen."

Vervolgens zongen wij:

Alle vleesch is als gras;
Als een bloem van het veld
Zijn de dagen des menschen op aard....

Mevrouw Ashley speelde op het orgel en de Prins leidde het gezang.

Toen wij aan het laatste couplet zouden beginnen,

gaf de spreker een wenk om even te wachten. Hij wilde het eerst voorlezen:

Naar zijn eeuwig tehuis
Ging ook deze ons voor,
En verkreeg 'tgeen ons God heeft beloofd.

Wat geen oog heeft gezien,
Wat geen oor heeft gehoord....
Dat ontving hij; de Heer zij geloofd!

Een oogenblik scheen het, alsof het gezang niet zou kunnen voortgaan, want verscheidene vrouwen begonnen te snikken; maar de Prins hief met krachtige stem het lied aan en hielp ons tot het einde toe.

Na het slotgebed gingen allen naar de sterfkamer, om den Loods nog eenmaal te zien, en vervolgens naar buiten, totdat de naaste vrienden alleen achterbleven. De Prins en jonker Frits stonden naast de kist en zagen neer op het kalme gelaat.

„Zwaankreek heeft een goed man verloren, Prins," zei de jonker.

De Prins boog zwijgend het hoofd.

Thans kwam mevrouw Ashley binnen voor een laatste afscheid. „lieve Loods," fluisterde zij, na een oogenblik van stil beschouwen en terwijl haar tranen begonnen te vloeien, — „lieve Loods, ik dank God, dat Hij u tot ons gezonden heeft. Gij hebt veel voor mij gedaan." Toen bukte zij zich en drukte een kus op zijn bleeke lippen en op zijn voorhoofd.

Nu scheen Gwen eensklaps als uit een droom te ontwaken. Zij keerde zich om, en verschrikt rondziende zei zij haastig tot Bill: „Ik moet hem ook nog eens zien. Draag er mij naar toe!"

Bill nam haar op in zijn armen en bracht haar binnen. Een enkele blik op dat vredige gelaat — en alle vrees was van haar geweken. Maar toen de Prins een beweging maakte om de kist te sluiten, haalde zij diep adem, drong zich dichter tegen Bill aan en zeide met trillende stem: „O Bill, ik kan het niet alleen dragen. Ik ben bang alleen.”

Zij dacht op eenmaal aan de lange dagen van pijn en lijden, die haar wachtten, en die zij voortaan zou moeten doormaken zonder een bemoedigend woordje van den Loods.

„Ik ook,” antwoordde Bill. Hij had niets beters kunnen zeggen.

Gwen zag hem een oogenblik onderzoekend aan en zei toen: „Wij zullen elkaar helpen,” en Bill, wien de stem begaf, knikte toestemmend.

Nog eenmaal zagen zij den Loods aan, alsof zij niet van hem konden scheiden, daarna fluisterde Gwen: „Breng mij weg,” waarop Bill haar naar de voorkamer droeg.

Mij omkeerende zag ik den Prins kampen met zijn aandoeningen, hetgeen mij zoo verbaasde, dat ik het onwillekeurig toonde. Hij merkte het en zei: „De beste man, dien ik ooit gekend heb, Connor. Ik heb hem ook voor iets te danken ... ik zou alles willen geven voor een sterfbed als het zijne.”

Daarop sloot hij de kist.

Wij zaten bij Gwens venster, Bill haar ondersteunende, en ik. Langs de helling van den met sneeuw bedekten heuvel ging de stoet van sleden, en mannen te paard. Zeer stil ... geen gerinkel van bellen, geen vroolijke stemmen, totdat zij een voor een afdaalden in den hollen weg en aan ons gezicht onttrokken

werden. Maar wij konden het kronkelend pad wel droomen, en volgden hen in onze verbeelding door dat geheimzinnig wonderland . . . de Rotskloof.

Wij wisten hoe de hooge olmen, de peppels, en de berken uit de besneeuwde hellingen oprezen en hun kale takken ineenstrengelden; hoe de ceders en pijnboomen, heel in de diepte, gebogen gingen onder het gewicht van hun zware sneeuwmantels, en hoe iedere tronk en omgevallen stam teekenachtig mooi gemaakt was door het witte dons, dat hen zoo warm bedekte. Wij zagen de zwarte rotsen glinsteren tusschen al dat wit, en 't was ons als hoorden wij het Zwaantje zijn veelstemmig lied zingen, nu zacht murmelend onder een dunne ijskorst, dan losbarstend in een zonnigen lach, als het dartel in een schuimende kolk sprong, om bedaard verder te stroomen en onder zacht gekabbel zijn innig genot meê te deelen aan de oevers, die overbogen, om het donkere water in het voorbijgaan te groeten.

Waar de bloemen hadden gebloeid, de viooltjes en de klokjes, de clematis en de anemonen, de grassen en varens, lag nu sneeuw, vlekkeloos wit en met duizenden glinsteringen; maar elke vlok was een lijkwade voor een bloempje.

Ginds, waar de holle weg naar de zonnige, golvende prairie voerde, zouden zij den Loods begraven, — dicht bij de rotskloof, die hij had lief gekregen. Zijn graf is daar nog te vinden. Jaar op jaar is na dien droeven winterdag de lente weergekeerd en heeft in de vallei de slapende knoppen wakker gekust, ze oproepende bij menigte, telkens weer, totdat de geheele rotskloof een en al bloem was. En het is met de menschen als met de bloemen. Al zijn zij gestorven,

zij hebben niet afgedaan; want zij hebben zaad gestrooid, en dat zaad brengt vrucht voort, altijd meer.

Menigmaal toch, als ik in den loop der jaren hier of daar op mijn pad een ontmoette van hen, met wie ik verkeerd had in de dagen van Laag Heuvelland, ving ik een glimp op in woord, of daad, of blik, van hem, dien wij eerst in scherts, daarna met oprechte innige liefde noemden: „onze Hemelloods".

INHOUD.

G. F. CALLENBACH

JE MAINTIENDRAI

NIJKERK

G. F. CALLENBACH

JE MAINTIENDRAI

PALMA SUB PONDERE CRESCIT

NIJKERK

A. RUNCKEL